कविकुलगुरु - कालिदास - संस्कृत - विश्वविद्यालयः

This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

M-2635

शिर्षक	ग्रंथकार	विषय	विस्तार (पुर्ण/ अपूर्ण)	टिकाकार	आकार	पृष्ठे	लिपी	सामग्री	Lines per page	Letters per line	Condition & age (शके/विक्रम सवंत)	Additional Particulars / Remark
काण्वपदसंहिता यजुर्वेद	-	वेदांग	संपूर्ण	-	3/6	९९	संस्कृत	कागद				

॥ अथद्वितीयदफ्ताप्रारंभः ॥

॥ प ॥
॥ १ ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ हरिः ॐ ॥ एषः। ते। निर्ऋत इति निः
ऋते। भागः। तम्। जुषस्व। स्वाहा। अग्निनेत्रेभ्य इत्यग्निऽने
त्रेभ्यः। देवेभ्यः। पुरस्सभ्य इति पुरःसत्ऽभ्यः। यमनेत्रेभ्य
इति यमऽनेत्रेभ्यः। दक्षिणासभ्य इ[illegible]भ्यः। वि
श्वदेवनेत्रेभ्य इति विश्वदेवऽनेत्रेभ्यः। पश्चात्सभ्य इति
पश्चात्सत्ऽभ्यः। मित्रावरुणनेत्रे [illegible] ता
नेत्रेभ्यः। वा। मरुन्नेत्रेभ्य इति मरुत [illegible]
रसभ्य इत्युत्तरसत्ऽभ्यः। सोमनेत्रे [illegible]
भ्यः। देवेभ्यः। उपरिसभ्यः। उपरिसभ्

रा

भ्य [illegible] दुवस्वभ्यइ । तेदु वस्वत्स्भ्यः ।
ग्निनेत्राइत्यग्निःनेत्राः । पुरस्सदइति पु [illegible] नेत्रा
इतियमःनेत्राः । दक्षिणसदइतिद [illegible]
नेत्राइतिविश्वदेवःनेत्राः । पश्चाः [illegible] तःसदः ।
मित्रावरुणनेत्राइतिमित्रावरु [illegible] पुरुन्नेत्रा
इतिमरुत्वःनेत्राः । वा । उत्तरसदइत्युत्तरःस [illegible] । सोमनेत्रा
इतिसोमःनेत्राः । उपरिषदः । उपरिसदइत्युपरिःसदः ।
दुवस्वन्तः । तेभ्यः । स्वाहा २ अग्ने । सहस्व । पृतनाः । अभि
मातीरित्यभिःमातीः । अपा । अस्य । दुष्टरः । दुस्तरइतिदुः

१ प-।।
।।२।।

स्तर:।तरन्त्।अराती:।वर्च्च:।धा:।यज्ञबाह्सीति यज्ञऽबाह
सि ३ उपांऽपोरिस्फपऽअंऽपूो:।वीर्य्येण।जुहोमि।हत
म्।रक्ष:।स्वाहा।रक्षसाम्।त्वा।वधाय।अवधिष्म।रक्ष:।
अमुष्य।त्वा।वधाय।अमुम्।अवधिष्म [illegible] भाग:।अघा
आज्यस्य।वेतु।स्वाहा ४ अप:।देवा:।मधुमतीरितिम
धुऽमती:।अगृभ्णन्।ऊर्ज्जस्वती:।राजस्व [illegible] :ऽ [illegible] :
चिताना:।याभि:।मित्रावँणौ।अभि।अषि [illegible] भे:
इन्द्रम्।अनयन्।अराती:।१५ व छ [illegible] ।।ग।
ष्ट्रदा इति राष्ट्रऽदा:।राष्ट्रम्।मे।देहि [illegible]

अति।

ह

रु २

असि । राष्ट्रदाइतिराष्ट्रऽदाः । राष्ट्रम् । अ[illegible] षै । दे [illegible] हि

षऽसेनः ॥ १ ॥ अर्थेतइत्यर्थऽइतः । ओ [illegible] रि

वाहिणीः । परिवाहिणीरितिपरिऽवाहि [illegible] प [illegible]ः

अपाम् । गर्भः । सूर्यवर्चसइतिसूर्यऽवर्च [illegible] र्यत्वचइ

तिसूर्यऽत्वचः । व्रजक्षितइतिव्रजऽक्षित [illegible]ः । मांदाः ।

शक्करीः । जनभृतइतिजनऽभृतः । विश्वभृ[illegible]इतिविश्वऽ

भृतः । पौष्णाः । आपः । स्वाराज्ञीः । स्वराज्ञीरितिस्वऽराज्ञीः ।

स्थ । राष्ट्रदाइतिराष्ट्रऽदाः । राष्ट्रम् । अमुष्मै । दत्त ॥ ७ ॥ सम् ।

मधुमतीरितिमधुऽमतीः । मधुमतीभिरितिमधुऽमतीभि

प॰
२

पच्यंताम्। महि। क्षत्रं। क्षत्रियाय। वन्वानाः। अनाधृष्टाः।
सीदत। सह। ओजसा। महि। क्षत्रं। क्षत्रियाय। दधतीः॥ ८॥
सविता। त्वा। प्रसवानामिति प्रऽसवानाम्। सुवताम्। अ-
ग्निः। गृहपतीनामिति गृहऽपतीनाम्। [illegible] नस्पती-
नाम्। बृहस्पतिः। वाचे। इन्द्रः। ज्यैष्ठ्याय। [illegible] पशूनाम्।
मित्रः। सत्यः। वरुणः। धर्मपतीनाम्। [illegible] ऽपतीनाम्॥
९ इमम्। देवाः। असपत्नम्। सुव [illegible] म-
हते। ज्यैष्ठ्याय। इमम्। अमुम्। अमु [illegible]।
पुत्रम्। अस्यै। विशे। ॰ ॰ एषः। वः। कुरवः। [illegible]।

रा॰
२

वः।पंचालाः।राजा।सोमः।अस्मायम्।ब्रा
॥ २ सोमस्य।त्विषिः।असि।ॐ ग [illegible] स्वा [illegible]।
सवित्रे।सरस्वत्यै।पूष्णे।वृहस्पतये १ इन्द्राय।अं [illegible]।
श्लोकाय।घोषाय।भगाय।अर्यम्णे।अनिभृष्टी।स्यानेः ट
ष्टम्।असि।वाचः।बन्धुः।तपोजा इति तपःऽजाः।सोमस्य।
दात्रम्।असि।स्वाहा।राजस्व इति राजऽस्वः।[illegible]।राधमाद
इति सधऽमादः।द्युम्निनीः।आपः।एताः।अनाधृष्टाः।अ
पस्यः।वसानाः।पस्त्यासु।चक्रे।वरुणः।सधस्थमिति स
धस्थम्।अपाम्।शिशुः।मातृतमास्विति मातृऽतमासु

५-
५

म्र ३ उदीचीम्। आरोह। अनुष्टुप्। अनुस्तुविस्यनुः स्तुप्। त्वा
त्वा। अवतु। वैराजम्। साम। एकविंः प्राइस्येकः विंः प्राः।
स्तोमः। शरत्। ऋतुः। फलम्। द्रविणम् ६ ऊर्ध्वाम्। आ
रोह। पङ्क्तिः। त्वा। अवतु। शाक्वररैवते इति शा[illegible]ः रैवतो।
सामनी इति सामनी। त्रिणवत्रयस्त्रिं[illegible]। त्रिणवत्र
यस्त्रिंशौ प्रा इति त्रिणवत्रयस्त्रिंशौ [illegible] हेमंतशि
शिरौ। ऋतू इत्यृतू। वर्चः। द्रविणम् [illegible]
अस्तं नमुचेः। शिरः। ५ सोमस्य [illegible]
तवेवेतितव इवामे। त्विषिः। भूयात्। मे [illegible]

रा.

जः । सहः । अमृतम् । असि ६ हिरण्यरूपाविति हिरण्यऽ
रूपौ । उषसः । विरोक इति विऽरोके । उभौ । इन्द्रौ । उत् । इतः ।
सूर्य्यः । च । आ । रोहतम् । वरुण । मित्र । गर्त्तम् । ततः । च
क्षाथाम् । अदितिम् । दितिम् । च । मित्रः । असि । वरुणः । अ
सि १ ५ सोमस्य । त्वा । द्युम्नेन । अभि । सिंचामि । अग्नेः । भ्रा
जसा । सूर्यस्य । वर्च्चसा । इन्द्रस्य । इन्द्रियेण । मरुताम्
ओजसा । क्षत्राणाम् । क्षत्रपतिरिति क्षत्रऽपतिः । एधि ।
अति । दिद्यून् । पाहि । जानराज्यायेति जानऽराज्याय ७
इमं देवाः २ प्र । पर्वतस्य । वृषभस्य । पृष्ठात् । नावः । चरं

तिः।स्वसिच्च इति स्वऽसिच्चः।इयानाः।ताः।आ।अवरुध्र
न्।अधराक्।उदक्।ताः।अहिम्।बुध्न्यम्।अनु।रीयमाणाः।
विष्णोः।विक्रमणम्।इति विऽक्रमणम्।विक्रांतम्।इति विऽक्रां

क्रांतम्।

तम्।असि।३ प्रजापतइति प्रजाऽपते।न।त्वत्।एतानि।
अन्यः।विश्वा।रूपाणि।परि।ता।बभूव।यत्कामाइति य
त्ऽकामाः।ते।जुहुमः।तत्।नः।अस्तु।वयम्।स्याम।पत
यः।रयीणाम्।।२०।।रुद्र।यत्।ते।क्रिवि।परम्।नाम।तस्मि
न्।हुतम्।असि।अमेष्टम् इति अमाऽइष्टम्।असि।स्वाहा २१
इन्द्रस्य।वज्रः।असि।मित्रावरुणयोः।त्वा।प्रशास्त्रोरि

तिप्रऽशास्त्रोः।प्रशिषेतिप्रऽशिषा।युनज्मि।अव्यथायै।
त्वा।स्वधायै।त्वा।अरिष्टः।फल्गुनः।मरुताम्।प्रसवेनेति।
प्रऽसवेन।जय।आपाम।मनसा।सम्।इन्द्रियेण।१ मा।ते।
इन्द्र।ते।वयम्।तुराषाट्।अयुक्तासः।अब्रह्मता।विऽदसा
म।तिष्ठ।रथम्।अधि।यम्।वज्रहस्तेतिवज्रऽहस्त।आ।रश्मी
न्।देव।यमसे।स्वश्वानितिसुऽअश्वान्॥२॥अग्नये।गृहप
तयऽइतिगृहऽपतये।स्वाहा।सोमाय।वनस्पतये।इन्द्रस्य।
इन्द्रियाय।मरुताम्।ओजसे।पृथिवि।मातः।मा।मा।हिंसीः।
मोऽइतिमो।अहम्।त्वाम्॥२ हंसः।शुचिषत्।शुचिसदिति

प-
७

शुचिऽसत् । वसुः । अंतरिक्षसदित्यंतरिक्षऽसत् । होता । वेदि
षत् । वेदिसदितिवेदिऽसत् । अतिथिः । दुरोणसदितिदु
रोणऽसत् । नृषत् । नृसदितिनृऽसत् । वरसदितिवरऽ
सत् । ऋतसदित्यृतऽसत् । व्योमसदितिव्योमऽसत् । अ
ब्जा इत्यप्ऽजाः । गोजा इतिगोऽजाः । ऋतजा इत्यृतऽ
जाः । अद्रिजा इत्यद्रिऽजाः । ऋतम् । बृहत् ॥ ६ ॥ इयत् । अ
सि । आयुः । असि । आयुः । मे । देहि । युङ् । असि । वर्च्चः ।
असि । वर्च्चः । मे । देहि । ऊर्क् । असि । ऊर्ज्जम् । मे । धेहि ।
इन्द्रस्य । वाम् । बाहू इति बाहू । वीर्यकृता इतिवीर्यऽकृ

२

नो। उपावहरामीत्युपऽअवहरामि ॥ ५ सप्तानुवाकः॥ स्यो
ना। असि। सुषदा। सुसदेति सुऽसदा। क्षत्रस्य। योनिः।
असि। स्योनाम्। आ। सीद। सुषदाम्। सुसदामिति सु
ऽसदाम्। क्षत्रस्य। योनिम्। आ। सीद ॥ २६ ॥ नि। ससाद।
धृतव्रत इति धृतऽव्रतः। वरुणः। पस्त्यासु। आ। साम्रा
ज्यायेति साम्ऽराज्याय। सुक्रतुरिति सुऽक्रतुः। ॥ २७
अभिभूरित्यभिऽभूः। असि। अयानाम्। एताः। ते। पञ्च।
दिशः। कल्पन्ताम्। ब्रह्मन्। त्वम्। ब्रह्मा। असि। ग्यं २
सविता। असि। सत्यप्रसव इति सत्यऽप्रसवः। वरुणः। स

॥ प॰ ॥
॥ ८ ॥

स्य॰

सोजा इति सँऽओजाः। इन्द्रः। विप्रोजाः। रुद्रः। सुप्रेव इति सु॰
प्रेवः। छ्रें ६७ प्रियङ्करेति प्रियम्ऽकरा। श्रेयस्करा। श्रेयः
करेति श्रेयःऽकरा। भूयस्करा। भूयःकरेति भूयःऽकरा। इन्द्र
स्य। वज्रः। असि। तेन। मे रध्य ओ॰ ५ अग्निः। पृथुः। धर्म
णः। पतिः। जुषाणः। अग्निः। पृथुः। धर्मणः। पतिः। आ
ज्यस्य। हविषः। वेतु। स्वाहा। स्वाहाकृता इति स्वाहाऽकृता॥
सत्पर्यस्य। रश्मिभिरिति रश्मिऽभिः। यतध्वम्। सजाता
नामिति सऽजातानाम्। मध्यमेष्ठ्याय। मध्य। स्थ्याये
ति मध्यमेऽस्थ्याय धो॰ ६। ६७। सवित्रा। प्रसवित्रेति प्रऽस

॥ रा ॥
॥ ८ ॥

वित्रा । सरस्वत्या । वाचा । त्वष्ट्रा । रूपैः । पूष्णा । पशुभिरिति पशु-
भिः । इन्द्रेण । अस्मे १ बृहस्पतिना । ब्रह्मणा । वरुणेन । ओ-
जसा । अग्निना । तेजसा । सोमेन । राज्ञा । विष्णुना । देवतया ।
दशम्या । इमम् । यज्ञम् । विष्णुम् । आ । ह्वयानि हुं ॥ २ ॥ ६ अश्वि-
भ्यामित्यश्विऽभ्याम् । पच्यस्व । सरस्वत्यै । इन्द्राय । सुत्राम्णे
इति सुऽत्राम्णे । पच्यस्व । वायोः । पूतः । पवित्रेण । प्रत्यङ् ।
सोमः । अतिस्रुत इत्यतिऽस्रुतः । इन्द्रस्य । युज्यः । सखा ॥ ३ ॥
॥ १ ॥ कुवित् । अङ्ग । यवमन्त इति यवऽमन्तः । यवम् । चित् ।
यथा । दान्ति । अनुपूर्वमित्यनुऽपूर्वम् । वियूयेति विऽयूय ।

रहे हेतीह ऽइह। एषाम्। कृणुहि। भोजनानि। ये। बर्हिषः। नमउ
क्तिमिति नमः ऽउक्तिम्। न। जग्मुः। अश्विभ्यामित्यश्विऽभ्याम्
त्वा। सरस्वत्यै। इन्द्राय। सुत्राम्णइति सुऽत्राम्णो री: २ युवम्
सुरामम्। अश्विना। नमुचौ। आसुरे। सचा। विपिपानेति विऽ
पिपाना। शुभः। पती इति पती। इन्द्रम्। कर्मस्विति कर्मऽ
सु। आवतम्। टिं ३ पुत्रमिवेति पुत्रम्ऽइव। पितरौ। अश्वि
ना। उभा। इन्द्र। आवथुः। काव्यैः। दंसनाभिः। यत्। सुराम
म्। वि। अपिबः। शचीभिः। सरस्वती। त्वा। मघवन्निति मघऽवन्।
अभिष्णक् ओं ४ एवाते चतस्रः ५ अपोदेवाज्ञ ऽ

सवितात्वातिस्रः ॥ ३ सोमस्यत्विषिषट् ६ अवेष्टासप्त ७
सोमस्यत्वाषट् ॥ ६ इन्द्रस्यवज्रः पञ्च ५ स्योनासिषट् ६
सवित्राद्वे २ अश्विभ्यांश्चतस्रः ४ ७ दपृगानुवाकेषुस
प्तचत्वारि ४ पृात्त । एषतेतेजोसि सप्तचत्वारि ४ पृात्त ४
अर्थेतऊर्जस्वतीरापः । अपाम्पतिरपाङ्गर्भः सूर्यवर्च
सस्थसूर्य्यत्वचः ॥ व्रजक्षितोवाशाः ॥ मान्दापाशक्वरीः ज
नभृतोविश्वभृतः ॥ प्रोष्ठाआपः ॥ ७ इतिशुक्लयजु[illegible]
[illegible]संहितायांमेकादशोध्यायः ॥ ७ हरिःॐ म ॥ यु
ञ्जानः । प्रथमम् । मनः । तत्वाय । सविता । धियः । अग्नेः ।

॥१०॥
॥२०॥

ज्योतिः। निचाय्येतिनिऽचाय्य। पृथिव्याः। अधि। आ। अभर
त्॥१॥ युक्तेन। मनसा। वयम्। देवस्य। सवितुः। सवे। स्वर्गे
यायेतिस्वःऽगेयाय। शक्त्या॥ २ युक्त्वाय। सविता। देवान्।
स्वः। यतः। धिया। दिवम्। बृहत्। ज्योतिः। करिष्यतः। सवि
ता। प्र। सुवाति। तान्॥ ३ युंजते। मनः। गणान्त ४ युजे। वा
म्। ब्रह्म। पूर्व्यम्। नमोभिरिति नमःऽभिः। वि। श्लोकः। एतु।
पथ्येवेतिपथ्याःऽइव। सूरेः। शृण्वन्तु। विश्वे। अमृतस्य।
पुत्राः। आ। ये। धामानि। दिव्यानि। तस्थुः॥ ओं॥ ५ यस्य। प्र
याणम्। प्रयानमितिप्रऽयानम्। अनु। अन्ये। इत्। ययुः।

॥रा०
२०॥

देवाः।देवस्य।महिमानम्।ओजसा।यः।पार्थिवानि।विमम
इतिविऽममे।सः।एतशः।रजांसि।देवः।सविता।महित्वनेति
महिऽत्वना ६ देव।सवितरितिसवितः।प्र।सुव।यज्ञम्।प्रसु
व।यज्ञपतिमितियज्ञऽपतिम्।भगाय।दिव्यः।गंधर्वः।केत
पूरितिकेतऽपूः।केतम्।नः।पुनातु।वाचः।पतिः।वाचम्।
नः।स्वदतु द्राः।७ इमम्।नः।देव।सवितः।यज्ञम्।प्र।नय।
देवाव्यमितिदेवऽअव्यम्।सखिविदमितिसखिऽविदम्।स
त्राजितमितिसत्राऽजितम्।धनजितमितिधनऽजितम्।स्व
र्जितमितिस्वःऽजितम्।ऋचा।स्तोमम्।सम्।अर्द्धय।गायत्रे

१०
११

ए। रथन्तरमितिरथम्ऽतरम्। बृहत्। गायत्रवर्त्तनीतिगाय
त्रऽवर्त्तनी। स्वाहा ज्रोः ८ आऽददे। गायत्रेण। छन्दसा।
अङ्गिरस्वत्। पृथिव्याः। सधस्थादितिसधऽस्थात्। अ
ग्निम्। पुरीष्यम्। अङ्गिरस्वत्। आ। भर। त्रैष्टुभेन। त्रैस्तु
भेनेतित्रैस्तुभेन। छन्दसा। अङ्गिरस्वत्॥ ९॥ अभ्रिः। अ
सि। नारी। असि। त्वया। वयम्। अग्निम्। शकेम। खनितु
म्। सधस्थ इतिसधऽस्थे॥ आ। जागतेन। छन्दसा॥
अङ्गिरस्वत्॥ १०॥ हस्ते। आधायेत्याऽधाय। सवि
ता। बिभ्रत्। अभ्रिम्। हिरण्ययीम्। अग्नेः। ज्योतिः। निचा

रा०
११

य्येति निऽचाय्य । पृथिव्याः । अधि । आ । अभरत् । आनुष्टुभे
न । आनुस्तुभेनेत्यानुऽस्तुभेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । ८ ॥ ११॥
प्रतूर्त्तमिति प्रऽतूर्त्तम् । वाजिन् । आ । द्रव । वरिष्ठाम् । अनु ।
सँवतमिति समऽवतम् । दिवि । ते । जन्म । परमम् । अन्तरि
क्षे । तव । नाभिः । पृथिव्याम् । अधि । योनिः । इत् । ९ । युञ्जा
थाम् । रासभम् । युवम् । अस्मिन् । यामे । वृषण्वसू इति वृष
ण्ऽवसू । अग्निम् । भरन्तम् । अस्मयुमित्यस्मऽयुम् । १० ॥
॥ २ ॥ योगेयोग इति योगेऽयोगे । तवस्तरमिति तवःऽतरम् । वा
जेवाज इति वाजेऽवाजे । हवामहे । सखायः । इन्द्रम् । ऊतये

॥ प० ॥
॥ १२ ॥

॥ दे ॥ ३ प्रतूर्वन्निति प्रऽतूर्वन्।आ।इहि।अवक्रामन्नित्यवऽ
क्रामन्।अशस्तीः।रुद्रस्य।गाणपत्यमिति गाणऽपत्यम्।म
योभूरिति मयःऽभूः।आ।इहि।उरु।अन्तरिक्षम्।वि।इहि।स्व
स्तिगव्यूतिरिति स्वस्तिऽगव्यूतिः।अभयानि।कृण्वन्।पूष्णा।
सयुजेति सऽयुजा।सह॥ ७ ॥ ७ ॥ पृथिव्याः।सधस्थादि
ति सधऽस्थात्।अग्निम्।पुरीष्यम्।अङ्गिरस्वत्।आ।भ
र।अघा।इमः।भरिष्यामः॥ मं॥ ५ अनु।अग्निः।उषसा
म्।अग्रम्।अख्यत्।अनु।अहानि।प्रथमः।जातवेदा इ
ति जातऽवेदाः।अनु।सूर्यस्य।पुरुत्रेति पुरुऽत्रा।च।रश्मी

॥ रा० ॥
॥ १२ ॥

न्। अनु। द्यावापृथिवीइति द्यावापृथिवी। आ। ततन्थ ॥ ६ ॥
आगत्येत्याऽगत्य। वाजी। अध्वानम्। सर्वाः। मृधः। वि।
धूनुते। अग्निम्। सधस्थइतिसधऽस्थे। महति। चक्षुषा।
नि। चिकीषते ॥ ७ ॥ आक्रम्येत्याऽक्रम्य। वाजिन्। पृथिवी
म्। अग्निम्। इच्छ। रुचा। त्वम्। भूमेः। वृत्वाय। नः। ब्रूहि। यतः।
खनेम। तम्। वयम् ॥ ८ ॥ द्यौः। ते। पृष्ठम्। पृथिवी। सधस्थ
मितिसधऽस्थम्। आत्मा। अन्तरिक्षम्। समुद्रः। योनिः।
विख्यायेतिविऽख्याय। चक्षुषा। त्वम्। अभि। तिष्ठ। पृत
न्यतः ॥ ९ ॥ उत्। क्राम। महते। सौभगाय। अस्मात्। आस्था

नादित्याऽस्थानात्। द्रविणोदाइति द्रविणःऽदाः। वाजिन्।
वयम्। स्याम। सुमताइति सुऽमतौ। पृथिव्याः। अग्निम्। ख
नेतः। उपस्थइत्युपऽस्थे। अस्याः॥ १०॥ उत्। अक्रमीत्। द्रवि
णोदाइति द्रविणःऽदाः। वाजी। अर्वा। अकरित्यकः। सुऽलो
कम्। सुकृतमिति सुऽकृतम्। पृथिव्याम्। ततः। खनेम। सु
प्रतीकमिति सुऽप्रतीकम्। अग्निम्। स्वरिति स्वः। रुहाणाः।
अधि। नाकम्। उत्तममित्युत्ऽतमम्॥ ११॥ आ। त्वा। जिघर्मि।
मनसा। घृतेन। प्रतिक्षियन्तमिति प्रतिऽक्षियन्तम्। भुवना
नि। विश्वा। पृथुम्। तिरश्चा। वयसा। बृहन्तम्। व्यचिष्ठम्।

अग्ने। रभसम्। दधानम् ॥ १२ ॥ आ। विश्वतः। प्रत्यञ्चम्। जि

अरक्षसा

घर्मि। मनसा। तत्। जुषेत। मर्य्यश्रीरिति मर्य्यऽश्रीः। स्पृहय

द्वर्ण इति स्पृहयत्ऽवर्णः। अग्निः। न। अभिमृश इत्यभिऽमृ

शे। तन्वा। जर्भुराणः ॥ १३ ॥ परि। वाजपतिरिति वाजऽपतिः। कविः।

ज

अग्निः। हव्यानि। अक्रमीत्। दधत्। रत्नानि। दाशुषे ॥ १४

त्वं।

परि। अग्ने। पुरम्। वयम्। विप्रम्। सहस्य। धीमहि। धृषद्वर्णमि

ति धृषत्ऽवर्णम्। दिवेदिव इति दिवेऽदिवे। भेत्तारम्। भङ्गुराव

ताम्। भङ्गुरवतामिति भङ्गुरऽवताम् ॥ १५ ॥ त्वम्। अग्ने। द्युभि

रिति द्युऽभिः। आ। शुशुक्षणिः। अद्भ्य इत्यत्ऽभ्यः। अश्मनः।

ॐ पधीभ्यः

परिवनेभ्यः। नृणाम्। नृपत इति नृऽपते। जायसे। शुचिः॥ २६ ७
पृथिव्याः। सधस्थादिति सधऽस्थात्। अग्निम्। पुरीष्यम्। अङ्गि-
रस्वत्। खनामि। ज्योतिष्मन्तम्। त्वा। अग्ने। सुप्रतीकमिति सुऽ
प्रतीकम्। अजस्रेण। भानुना। दीद्यतम्। शिवम्। प्रजाभ्य इ
ति प्रऽजाभ्यः। अहिंसन्तम्। पृथिव्याः। सधस्थादिति सधऽ
स्थात्। अग्निम्। पुरीष्यम्। अङ्गिरस्वत्। खनामः॥ धिः॥ १
अपाम्। पृष्ठम्। असि। योनिः। अग्नेः। समुद्रम्। अभितः। पि
न्वमानम्। वर्द्धमानः। महान्। आ। च। पुष्करे। दिवः। मात्रया। व
रिम्णा। प्रथस्व २ शर्म। च। स्थः। वर्म्म। च। स्थः। अछिद्रे इत्यछि
द्रे। बहुले इति बहुले। उभे इत्युभे। व्यचस्वती इति व्यचस्वती।

सम्रा। वसा। धाम्ना। भृतम्। अग्निम्। पुरीष्यम्। ३ सम्रा। वसा। धाम्ना।
स्वर्विदिति स्वःऽविदा। समीचीइति समीची। उरसा। त्मना। अग्नि
म्। अन्तः। भरिष्यन्तीइति भरिष्यन्ती। ज्योतिष्मन्तम्। अजस्रम्।
इत्। पुरीष्यः। असि। विश्वभराइति विश्वऽभराः। अथर्वा। त्वा। प्र
थमः। निः। अमन्थत्। अग्ने॥३२ः ४ त्वाम्। अग्ने। पुष्करात्। अ
धि। अथर्वा। निः। अमन्थत। मूर्ध्नः। विश्वस्य। वाघतः सं ५
तम्। उँइत्यँ। त्वा। दध्यङ्। ऋषिः। पुत्रः। ईधे। अथर्वणः। वृत्रहण
म्। वृत्रहनमिति वृत्रऽहनम्। पुरन्दरमिति पुरम्ऽदरम्। उँ ६ त
म्। उँइत्यूँ। त्वा। पाथ्यः। वृषा। सम्। ईधे। दस्युहन्तममिति दस्युह
न्तमम्। धनञ्जयमिति धनम्ऽजयम्। रणेरणइति रणेऽरणे। तं

॥ ७ ॥ सीद । होतरितिहोतः । स्वे । उँ इ सँ । लोके । चिकित्वान् । सादय ।
यज्ञम् । सुकृतस्येति सुऽकृतस्य । योनौ । देवावीरिति देवऽअवीः ।
देवान् । हविषा । यजासि । अग्ने । बृहत् । यजमाने । वयः । धाः ॥ ८
नि । होता । होतृषदने होतृसदनइति होतृसदने । विदानः । त्वेषः ।
दीदिवानिति दीदिऽवान् । असदत् । सुदक्षइति सुऽदक्षः । अदब्ध
व्रतप्रमतिरित्यदब्धव्रतःऽप्रमतिः । वसिष्ठः । सहस्रम्भरइति
सहस्रम्ऽभरः । शुचिजिह्वइति शुचिऽजिह्वः । अग्निः ॥ ९ सम् ।
सीदस्व । महान् । असि । शोचस्व । देववीतमइति देवऽवीतमः । वि ।
धूमम् । अग्ने । अरुषम् । मियेध्य । सृज । प्रशस्तेति प्रऽशस्त । दर्श
तम् ॥ १० ॥ ॥ ७ अपः । देवीः । उप । सृज । मधुमतीरिति मधुऽमतीः ।

अयक्ष्माय। प्रजाभ्य इति प्रऽजाभ्यः। तासाम्। आस्थानादित्या ऽ
स्थानात्। उत्। जिहताम्। ओषधयः। सुपिप्पला इति सुऽपिप्पलाः।
त्रीं १ सम्। ते। वायुः। मातरिश्वा। दधातु। उत्तानायाः। हृदयम्।
यत्। विकस्तमिति विऽकस्तम्। यः। देवानाम्। चरसि। प्राणथेन।
तस्मै। देव। वषट्। अस्तु। तुभ्यम्। गों २ सुजात इति सुऽजातः।
ज्योतिषा। सह। शर्म। वरूथम्। आ। असदः। स्वरिति स्वः। वा
सः। अग्ने। विश्वरूपमिति विश्वऽरूपम्। सम्। व्ययस्व। विभाव
सो इति विभाऽवसो ३ उत्। उँ इत्यूँ। तिष्ठ। स्वध्वरेति सुऽअध्वर। अव।
नः। देव्या। धिया। दृशे। च। भासा। बृहता। सुशुक्वनिति सुऽशु

ध्नि:। आ। अग्ने। याहि। सुशस्तिभिरिति सुशस्तिऽभिः। दं ४ ऊर्ध्वः।
ऊँ इत्यूँ। सु। नः। ऊतये। तिष्ठ। देवः। न। सविता। सविता। ऊर्ध्वः। वाज
स्य। सनिता। यत्। अञ्जिभिरित्यञ्जिऽभिः। वाघद्भिरिति वाघत्ऽ
भिः। वि। ह्वयामह इति वि ऽह्वयामहे। त्रें ५ सः। जातः। गर्भः। अ
सि। रोदस्योः। अग्ने। चारुः। विभृत इति विऽभृतः। ओषधीषु। चि
त्रः। शिशुः। परि। तमांसि। अक्तून्। प्र। मातृभ्य इति मातृऽभ्यः।
अधि। कनिक्रदत्। गाः। ६ स्थिरः। भव। वीडुङ्ग इति वीळुऽअ
ङ्गः। आशुः। भव। वाजी। अर्वन्। पृथुः। भव। सुषदः। सुसद इति सुऽ
सदः। त्वम्। अग्नेः। पुरीषवाहणः। पुरीषवाहन इति पुरीषऽवाहनः।

॥ ७ ॥ शिवः । भव । प्रजाभ्य इति प्रऽजाभ्यः । मानुषीभ्यः । त्वम् । अङ्गि-
रः । मा । द्यावापृथिवी इति द्यावापृथिवी । अभि । शोचीः । मा । अन्तरि-
क्षम् । मा । वनस्पतीन् ॥ ८ ॥ प्र । एतु । वाजी । कनिक्रदत् । नानदत् ।
रासभः । पत्वा । भरन् । अग्निम् । पुरीष्यम् । मा । पादि । आयुषः । पुरा ।
॥ ९ ॥ वृषा । अग्निम् । वृषणम् । भरन् । अपाम् । गर्भम् । समुद्रियम् ।
अग्ने । आ । याहि । वीतये । ऋतम् । सत्यम् । ऋतम् । सत्यम् । अग्नि-
म् । पुरीष्यम् । अङ्गिरस्वत् । भरामः । प्येयों ॥ १० ॥ ओषधयः । प्रति ।
मोदध्वम् । अग्निम् । एतम् । शिवम् । आयन्तमित्याऽयन्तम् । अभि ।
अत्र । युष्माः । स्येव्यन्निति विऽअस्यन् । विश्वाः । अनिराः । अ

मीवाः। निषीदन्। निसीदन्नितिनिऽसीदन्। नः। अप। दुर्म्मतिम्मि
त्तिदुःऽमतिम्। जहि ॥११॥ ओषधयः। प्रति। गृभ्णीत। पुष्पवतीरि
तिपुष्पऽवतीः। सुपिप्पलाइतिसुऽपिप्पलाः। अयम्। वः। गर्भः।
ऋत्वियः। प्रत्नम्। सधस्थमितिसधऽस्थम्। आ। असदत् ॥१२॥
वि। पाजसा। पृथुना। शोशुचानः। बाधस्व। द्विषः। रक्षसः।
अमीवाः। सुशर्म्मणइतिसुऽशर्म्मणः। बृहतः। शर्म्मणि।
स्याम। अग्नेः। अहम्। सुहवस्येतिसुऽहवस्य। प्रणीतौ। प्र
नीताइतिप्रऽनीतौ ॥१३॥ ७ आपः। हि। स्थ। मयोभुवइतिम
यःऽभुवः। ताः। नः। ऊर्जे। दधातन। महे। रणाय। चक्षसे ॥१॥

यः।वः।शिवतमइतिशिवऽतमः।रसः।तस्य।भाजयत।इह।
नः।उशतीरिवेत्युशतीःऽइव।मातरः।तस्मै।अरम्।गमम।य वः।
स्य।क्षयाय।जिन्वथ।आपः।जनयथ।च।न[illegible]२॥मि
त्रः।सꣳसृज्येतिसम्ऽसृज्य।पृथिवीम्।भूमिम्।[illegible]।ज्योतिषा। ।
सह।सुजातमितिसुऽजातम्।जातवेदसमितिजातऽवेदस
म्।अयक्ष्माय।त्वा।सम्।सृजामि।प्रजाभ्यइतिप्रऽजाभ्यः॥ ५३॥
रुद्राः।सꣳसृज्येतिसम्ऽसृज्य।पृथिवीम्।बृहत्।ज्योतिः।
सम्।ईधिरे।तेषाम्।भानुः।अजस्रः।इत्।शुक्रः।देवेषु।रोच
[illegible]तिसम्ऽसृष्टाम्।वसुभिरितिवसुऽभिः।

...ज्याम् । मृदम् । हस्ताभ्याम । मृद्वीम् । कृत्वा ।
सिनीवाली । कृणोतु । ताम् ज्ञिं ६ सिनीवाली । सुकपर्देति सु ऽ
कपर्दा । सुकुरीरेति सु ऽ कुरीरा । स्वौपशेति सु ऽ औपशा । सा ।
तुभ्यम । अदिते । महि । आ । उखाम् । दधातु । हस्तयोः ठिं ७
उखाम । कृणोतु । शक्त्या । बाहुभ्यामिति बाहु ऽ भ्याम् । अदि
तिः । [illegible] धिया । माता । पुत्रम् । यथा । उपस्थ इत्युप ऽ स्थे ।
सा । अग्निम् । बिभर्तु । गर्भे । आ ८ मखस्य । शिरः । असि ।
वसवः । त्वा । कृण्वन्तु । गायत्रेण । छंदसा । अङ्गिरस्वत् । ध्रु
वा । असि । पृथिवी । असि । धारय । मयि । प्रजामिति प्र ऽ जा

म्। रायः। पोषम्। गोपत्यम्। सुवीर्य्यमिति सुऽवीर्य्यम्। सजा
तानिति सऽजातान्। यजमानाय। रुद्राः। त्रैष्टुभेन। त्रैस्तु
भेनेति त्रैस्तुभेन। अन्तरिक्षम्। आदित्याः। जागतेन। द्यौः।
विश्वे। त्वा। देवाः। वैश्वानराः। कृण्वन्तु। आनुष्टुभेन। आ
नुस्तुभेनेत्यानुऽस्तुभेन। छन्दसा। अङ्गिरस्वत्। ध्रुवा। अ
सि। दिशः। असि। अदित्यैः। रास्ना। असि। अदितिः। ते।
बिलम्। गृह्णातु ॥ १ ॥ कृत्वाय। सा। महीम्। उखाम्। मृन्म
यीमिति मृत्ऽमयीम्। योनिम्। अग्नये। पुत्रेभ्यः। प्र। अ
यच्छत्। अदितिः। श्रपयान्। इति ॥ १० ॥ वसवः। त्वा। धूपय

न्तु।गायत्रेण।छन्दसा।अङ्गिरस्वत्।रुद्राः।त्रैष्टुभेन।त्रै
स्तुभेनेतित्रैःस्तुभेन।आदित्याः।जागतेन।विश्वे।त्वा।दे
वाः।वैश्वानराः।धूपयन्तु।आनुष्टुभेन।आनुःस्तुभेनेत्या
नुःस्तुभेन।छन्दसा।अङ्गिरस्वत्।इन्द्रः।वरुणः।विष्णुः।
त्वा।धूपयतु। श्रीः ११।६७ अदितिः।त्वा।देवी।विश्वदे
व्यावती।विश्वदेव्यवतीतिविश्वदेव्यऽवतीः।पृथिव्याः।
सधस्थइतिसधऽस्थे।अङ्गिरस्वत्।खनतु।अवट।छे
।देवानाम्।त्वा।पत्नीः।देवीः।विश्वदेव्यावतीः।विश्व

रि

देव्यवतीतिविश्वदेव्यऽवतीः।पृथिव्याः।सधस्थइतिसधऽ
स्थे।अङ्गिरस्वत्।दधतु।उखे।धिषणाः।अभि।इन्धताम्
वरूत्रीः।श्रपयन्तु।ग्नाः।पचन्तु।जनयः।अछिन्नपत्राइ
त्यछिन्नऽपत्राः२॥मित्रस्य।चर्षणीधृतः।चर्षणीधृत
इतिचर्षणिऽधृतः।अवः।देवस्य।सानसि।द्युम्नम्।चि
त्रश्रवस्तममितिचित्रश्रवःऽतमम्॥३॥देवः।त्वा।
सविता।उत्।वपतु।सुपाणिरितिसुऽपाणिः।स्वङ्गुरिरि
तिसुऽअङ्गुरिः।सुबाहुरितिसुऽबाहुः।उत।शक्त्या।अव्य
थमाना।पृथिव्याम्।आशाः।दिशः।आ।पृण। ४

।। ५० ।।
५२० ।।

उत्थाय। बृहती। भव। उत्। उँ इत्यूँ। तिष्ठ। ध्रुवा। त्वम्। मित्र। एता
म्। ते। उखाम्। परि। ददामि। अभित्त्यै। एषा। मा। भेदि। वसवः।
त्वा। आ। छृन्दन्तु॥ त्रिः। ५ आकूतिमित्याऽकूतिम्। अग्निम्।
प्रयुजमिति प्रऽयुजम्। स्वाहा। मनः। मेधाम्। चित्तम्। विज्ञात
मिति विऽज्ञातम्। वाचः। विधृतिमिति विऽधृतिम्। अग्नि
म्। प्रयुजमिति प्रऽयुजम्। स्वाहा। प्रजापतय इति प्रजाऽपत
ये। मनवे। अग्नये। वैश्वानराय॥ खं। १ विश्वो देवस्य। गणा
न्त म र मा। सु। भित्थाः। मा। सु। रिषः। अम्ब। धृष्णु। वीर य
स्व। सु। अग्निः। च। इदम्। करिष्यथः॥ खं। २ दृंहस्व। देवि।

रा०
२०

पृथिवि। स्वस्तये। आसुरी। माया। स्वधया। कृता। असि। जुष्टम्। देवेभ्यः। इदम्। अस्तु। हव्यम्। अरिष्टा। त्वम्। उत्। इहि। यज्ञे। अस्मिन्। पृयः ॥४॥ द्रुन्नइतिद्रुःऽअन्नः। सर्प्पिरासुतिरितिसर्प्पिःऽआसुतिः। प्रत्नः। होता। वरेण्यः। सहसः। पुत्रः। अद्भुतः॥ [illegible]॥ ५॥ परस्याः। अधि। संँवतइतिसम्ऽवतः। अवरान्। अभि। आ। तर। यत्र। अहम्। अस्मि। तान्। अव रियरवं ६ परमस्याः। पराऽवतइतिपराऽवतः। रोहिद्श्वइतिरोहित्ऽअश्वः। इह। आ। गहि। पुरीष्यः। पुरुऽप्रियइतिपुरुऽप्रियः। अग्ने। त्वम्। तर। मृधः। ७ यत्। अग्ने। कानि। कानि।

चित्।आ।ते।दारूणि।दध्मसि।सर्व्वम्।तत्।अस्तु।ते।घृतम्।तत्
तत्।जुषस्व।यविष्ठ्य॥रैं॥८॥ यत्।अत्ति।उपजिह्विकेत्युपऽजिह्वि
का।यत्।वम्रः।अतिसर्प्पतीत्यतिऽसर्प्पति।सर्व्वम्।तत्।अस्तु।ते।
घृतम्।तत्।जुषस्व।यविष्ठ्य ८ अहरहरित्यहःऽअहः।अप्रया
वमित्यप्रऽयावम्।भरन्तः।अश्वायेवेत्यश्वायऽइव।तिष्ठते।
घासम्।अस्मै।रायः।पोषेण।सम्।इषा।मदन्तः।अग्ने।मा।ते।
प्रतिवेशा इति प्रतिऽवेशाः।रिषाम॥त्रैं॥१०॥नाभा।पृथिव्याः।
समिधान इति सम्ऽइति सम्।इधाने।अग्नौ।रायः।पोषाय।बृ
हते।हवामहे।इरम्मदमितीरम्ऽमदम्।बृहदुक्थ्यमिति बृहत्ऽउ

उक्थ्यम् । यत्रैं । जेम । जेतारम् । अग्निम् । पृतनासु । सासहिम् ।
ससहिमिति ससहिम् थुं ॥ ११ ॥ याः । सेनाः । अभीत्वरीरित्यभि
इत्वरीः । आव्याधिनीरित्याऽव्याधिनीः । उगणाः । उत । ये । स्ते
नाः । ये । च । तस्कराः । तान् । ते । अग्ने । अपि । दधामि । आस्ये ।
॥ १२ ॥ दंष्ट्राभ्याम् । मलिम्लून् । जंभ्यैः । तस्करान् । उत । हनु
भ्यामिति हनुऽभ्याम् । स्तेनान् । भगवऽइति भगऽवः । तान् । च
म् । खाद । सुखादितानिति सुऽखादितान् ॥ १३ ॥ ये । जनेषु । मलि
म्लवः । स्तेनासः । तस्कराः । वने । ये । कक्षेषु । अघायवः । अघ

यवइत्यघऽयवंः।नान्नाते।दधामि।जम्भयोः।। १४ यः।अस्मभ्यम्।
अरातीयात्।अरातियादित्यरातिऽयात्।यः।च।नः।द्वेषते।जनः।
निन्दात्।यः।अस्मान्।धिप्सात्।च।सर्वम्।तम्।मस्मसा।कुरु।१५
संशितमिति सम्ऽशितम्।मे।ब्रह्म।संशितमिति सम्ऽशि
तम्।वीर्य्यम्।बलम्।संशितमिति सम्ऽशितम्।क्षत्रम्।जि
ष्णु।यस्य।अहम्।अस्मि।पुरोहितइतिपुरःऽहितः।थीं।१६ उत्।
एषाम्।बाहूइतिबाहू।अतिरम्।उत्।वर्च्चः।अथोइत्यथो।ब
लम्।क्षिणोमि।ब्रह्मणा।अमित्रान्।उत्।नयामि।स्वान्।अ
हम्।१७ अन्नपतइत्यन्नऽपते।अन्नस्य।नः।देहि।अनमी

वस्य। सुष्मिणः। प्रप्रेति प्रऽप्र। दातारम्। तारिषः। ऊर्ज्जम्। नः। धे
हि। द्विपदइति द्विऽपदे। चतुष्पदे। चतुःपदइति चतुःऽपदे। विश्वक
र्म्मणइति विश्वऽकर्म्मणे। स्वाहा॥१८॥ पुनरिति पुनः। त्वा। आदि
त्याः। रुद्राः। वसवः। सम्। इन्धताम्। पुनः। ब्रह्माणः। वसुनी
थेति वसुऽनीथ। यज्ञैः। घृतेन। त्वम्। तन्वम्। वर्द्धयस्व। सत्याः।
सन्तु। यजमानस्य। कामाः। स्वाहा॥ स्वः॥१९॥ छ॥ युञ्जानेका
दश॥११॥ प्रतूर्त्तंवाजिन्षोडश॥१६॥ देवस्यत्वादश॥१०॥ आपो
देवीस्त्रयोदश॥१३॥ आपोस्थेकादश॥११॥ अदितिष्ठ्वपञ्च॥५॥
आकूतिमेकोनविंशति॥१९॥ सप्तानुवाकेषुपञ्चाशीति॥ युञ्जा

॥ प० ॥
॥ २३ ॥

नग्नेजातान्पृच्छ्याप्रीति ॥ ८५ ॥ इतिशुक्लयजुःकाण्वपदसंहि
तायांद्वादशोध्यायः ॥ ७ ॥ ७ ॥ हरिःॐम् दृशानः । रुक्मः ।
उर्व्या । वि । अद्यौत् । दुर्मर्षमिति दुःऽमर्षम् । आयुः । श्रिये । रु
चानः । अग्निः । अमृतः । अभवत् । वयोभिरिति वयःऽभिः ।
यत् । एनम् । द्यौः । अजनयत् । सुरेताइति सुऽरेताः ॥ १
नक्तोषासा । नक्तोषसेति नक्ताऽउषसा । समनसेति सऽमन
सा । विरूपेइति विऽरूपे । धापयेतेइति धापयेते । शिशुम् ।
एकम् । समीचीइति सम्ऽईची । द्यावाक्षामा । रुक्मः । अन्तः ।
वि । भाति । देवाः । अग्निम् । धारयन् । द्रविणोदाइति द्रविणःऽ

॥ रा० ॥
॥ २३ ॥

दाः २ विश्वा । रूपाणि । प्रति । मुञ्चते । कविः । प्र । असावीत् ।
भद्रम् । द्विपदइति द्विऽपदे । चतुष्पदे । चतुःऽपदइति चतुःऽप
दे । वि । नाकम् । अख्यत् । सविता । वरेण्यः । अनु । प्रयाणम् ।
प्रयानमिति प्रऽयानम् । उषसः । वि । राजति । ८ः । सु
पर्णइति सुऽपर्णः । असि । गरुत्मान् । त्रिवृदिति त्रिऽवृत् ।
ते । शिरः । गायत्रम् । चक्षुः । बृहद्रथन्तरेइति बृहत्ऽरथ
न्तरे । पक्षौ ४ स्तोमः । आत्मा । छन्दांसि । अङ्गानि । य
जूंषि । नाम । साम । ते । तनूः । वामदेव्यमिति वामऽदेव्यम् ।
यज्ञायज्ञियमिति यज्ञाऽयज्ञियम् । पुछम् । धिष्ण्याः । शफाः ।

॥५०॥
॥२९॥

॥५॥सुपर्णइतिसुऽपर्णः।असि।गरुत्मान्।दिवम्।गच्छ।सुवरितिसुवः।
पत।विष्णोः।क्रमः।असि।सपत्नहेतिसपत्नऽहा।गायत्रम्।छ
न्दः।आ।रोह।पृथिवीम्।अनु।वि।क्रमस्व।अभिमातिहेत्य
भिमातिऽहा।त्रैष्टुभम्।त्रैस्तुभमितित्रैऽस्तुभम्।अन्तरिक्षम्।
अरातीयतः।अरातियतइत्यरातिऽयतः।हन्ता।जागतम्।दि
वम्।भ्रातृयतः।भ्रातृयतइतिभ्रातृऽयतः।हन्ता।आनुष्टुभ
म्।आनुस्तुभमित्यानुऽस्तुभम्।छन्दः।आ।रोह।दिशः।
अनु।वि।क्रमस्व ६ अक्रन्दत्।अग्निः।स्तनयन्निवेतिस्तन
यन्ऽइव।द्यौः।क्षामा।रेरिहत्।वीरुधः।समञ्जन्नितिसम्ऽ

॥रा०॥
॥२७॥

८

नष्टम्। आ। कृधि। पुनः। नः।

अञ्जन्। सद्यः। जज्ञानः। वि। हि। ईम्। इद्धः। अख्यत्। आ। रोदसी
इति रोदसी। भानुना। भाति। अन्तरित्यन्तः। ७ अग्ने। अभ्याव
र्तिन्नित्यभिऽआवर्त्तिन्। अभि। मा। नि। वर्त्तस्व। आयुषा। वर्च्च
सा। प्रजयेति प्रऽजया। धनेन। सन्या। मेधया। रय्या। पोषे
ण॥ ८॥ अग्ने। अङ्गिरः। शतम्। ते। सन्तु। आवृत इत्याऽवृतः।
सहस्रम्। ते। उपावृत इत्युपऽआवृतः। अध। पोषस्य। पो
षेण। पुनः। नः। रयिम्। आ। कृधि ९ पुनः। ऊर्जा। नि। वर्त्तस्व।
पुनः। अग्ने। इषा। आयुषा। पुनः। नः। पाहि। अंहसः लिं
१० सह। रय्या। नि। वर्त्तस्व। अग्ने। पिन्वस्व। धारया। विश्व

कृत्येति विश्वऽकृत्या । विश्वतः । परि ॥ मूं ॥ ११ आ । त्वा । अहा
र्षम् । अन्तः । अभूः । ध्रुवः । तिष्ठ । अविचाचलिरित्यविऽचा
लिः । विशः । त्वा । सर्वाः । वाञ्छन्तु । मा । त्वत् । राष्ट्रम् । अधि । भ्र
शत् ॥ ॐ ॥ १२ उत् । उत्तममित्युत्ऽतमम् । वरुण । पाशम् । अ
स्मत् । अव । अधमम् । वि । मध्यमम् । श्रथाय । श्रथयेति श्र
थय । अथ । वयम् । आदित्य । व्रते । तव । अनागसः । अदित
ये । स्याम ॥ चों ॥ १३ अग्नेः । बृहन् । उषसाम् । ऊर्ध्वः । अस्था
त् । निर्जगन्वानिति निःऽजगन्वान् । तमसः । ज्योतिषा । आ
अगात् । अग्निः । भानुना । रुशता । स्वङ्ग इति सुऽअङ्गः ।

उ

आ। जातः। विश्वा। सद्मानि। अप्राः॥ ७॥ १४॥ हंसः। शुचिष
त्। स। १५ सीद। त्वम्। मातुः। अस्याः। उपस्थ इत्युपऽस्थे। विश्वा
नि। अग्ने। वयुनानि। विद्वान्। मा। एनाम्। तपसा। मा। अर्चिषा।
अभि। शोचीः। अन्तः। अस्याम्। शुक्रज्योतिरिति शुक्रऽज्योतिः।
वि। भाहि॥ [illegible] ॥ १६ अन्तः। अग्ने। रुचा। त्वम्। उखायाः। सदने।
स्वे। तस्याः। त्वम्। हरसा। तपन्। जातवेद इति जातऽवेदः।
शिवः। भव १७॥ शिवः। भूत्वा। मह्यम्। अग्ने। अथो इत्यथो।
सीद। शिवः। त्वम्। शिवाः। कृत्वा। दिशः। सर्वाः। स्वाम्। योनि
म्। इह। आ। असदः॥ औं १८ ७ दिवः। परि। प्रथमम्। जज्ञे।

अग्निः।अस्मत्।द्वितीयम्।परि।जातवेदाइतिजातऽवेदाः।तृती
यम्।अप्स्वित्यप्ऽसु।नृमणाः।नृमनाइतिनृऽमनाः।अजस्रम्।
इन्धानः।एनम्।जरते।स्वाधीरितिसुऽअधीः।१।विद्म
ते।अग्ने।त्रेधा।त्रयाणि।विद्म।ते।धाम।विभृतेतिविऽभृता।
पुरुत्रेतिपुरुऽत्रा।विद्म।ते।नाम।परमम्।गुहा।यत्।विद्म।त
म्।उत्सम्।यतः।आऽजगंथ।।ठाः २ समुद्रे।त्वा।
नृमणाः।नृमनाइतिनृऽमनाः।अप्स्वित्यप्ऽसु।अन्तः।नृच
क्षाइतिनृऽचक्षाः।ईधे।दिवः।अग्ने।ऊधन्।तृतीये।त्वा।रज
सि।तस्थिवांसमितितस्थिऽवांसम्।अपाम्।उपस्थइत्युप
पऽस्थे।महिषाः।अवर्द्धन्।भ्यो ३ अक्रन्ददग्निःगणान्त ॥ ७

श्रीणाम् । उदारइत्युत्ऽआरः । धरुणः । रयीणाम् । मनीषाणाम् ।
प्रार्पणइति प्रऽअर्पणः । सोमगोपाइति सोमऽगोपाः । वसुः । सू
नुः । सहसः । अप्सु । राजा । वि । भाति । अग्रे । उषसाम् ।
इधानः ॥ ५ ॥ विश्वस्य । केतुः । भुवनस्य । गर्भः । आ । रोदसीइति
रोदसी । अपृणात् । जायमानः । वीळुम् । चित् । अद्रिम् । अभिन
त् । परायन्निति पराऽयन् । जनाः । यत् । अग्निम् । अयजन्त । प
ञ्च ॥ ६ ॥ उशिक् । पावकः । अरतिः । सुमेधाइति सुऽमेधाः । म
र्तेषु । अग्निः । अमृतः । नि । धायि । इयर्ति । धूमम् । अरुषम् । भ
रिभ्रत् । उत् । शुक्रेण । शोचिषा । द्याम् । इनक्षन् ॥ ७ ॥ दृशानो
रुक्मः । गणान्त ॥ य ॥ ८ ॥ यः । ते । अद्य । कृणवत् । भद्रशोचइति

॥ प॰ ॥
॥ २८ ॥

^ उत् । जातेन । भिनदत्

भद्रःऽप्रोचे । अप्रमाद्देवा । घृतवन्तमिति घृतऽवन्तम् । अग्ने । प्र ।
तरम् । नय । प्रतरमिति प्रऽतरम् । वस्यः । अच्छ । अभि । द्युम्नम् । देवभ
क्तमिति देवऽभक्तम् । यविष्ठ थों ९ आ । तम् । भज । सौश्रवसेषु ।
अग्ने । उक्थेऽउक्थ इत्युक्थेऽउक्थे । आ । भज । शस्यमाने । प्रियः । सूर्ये ।
प्रियः । अग्ना । भवाति । उत् । जनित्वैरिति जनिऽत्वैः । जौं १०
त्वाम् । अग्ने । यजमानाः । अनु । द्यून् । विश्वा । वसु । दधिरे । वा
र्याणि । त्वया । सह । द्रविणम् । इच्छमानाः । व्रजम् । गोमन्तमि
ति गोऽमन्तम् । उशिजः । वि । वव्रुः ॥ ११ अस्तावि । अग्निः । नरा
म् । सुशेव इति सुऽशेवः । वैश्वानरः । ऋषिभिरित्यृषिऽभिः ।

उक्थ

रा॰
२८

सोमगोपा इति सोमऽगोपाः। अद्वेषे इत्यद्वेषे। द्यावापृथिवी इ
ति द्यावापृथिवी। हुवेम। देवाः। धत्त। रयिम्। अस्मे इत्यस्मे। सु
वीरमिति सुऽवीरम्। चुं। १२। ६७। समिधाग्निम्। गणानत्ता अ
२ उत्। उँ इत्यूँ। त्वा। विश्वे। देवाः। अग्ने। भरन्तु। चित्तिभि
रिति चित्तिऽभिः। सः। नः। भव। शिवः। त्वम्। सुप्रतीक इति
सुऽप्रतीकः। विभावसुरिति विभाऽवसुः। २ प्र। इत्। अग्ने।
ज्योतिष्मान्। याहि। शिवेभिः। अर्चिभिरित्यर्चिऽभिः। त्वम्।
बृहद्भिरिति बृहत्ऽभिः। भानुभिरिति भानुऽभिः। भासन्।
मा। हिंसीः। तन्वा। प्रजा इति प्रऽजाः। ३ अक्रन्दत्। अग्निः।

गणान्त प ॥ ४ ॥ प्रप्रेतिप्रऽप्र। अयम्। अग्निः। भरतस्य। शृण्वे। वि।
यत्। सूर्य्यः। न। रोचते। बृहद्भाः। अभि। यः। पूरुम्। पृतनासु। तस्थौ।
दीदाय। दैव्यः। अतिथिः। शिवः। नः ॥ गिन ॥ ५ आपः। देवीः।
प्रति। गृभ्णीत। भस्म। एतत्। स्योने। कृणुध्वम्। सुरभौ। उँइ
त्यूँ। लोके। तस्मै। नमन्ताम्। जनयः। सुपत्नीरितिसुऽपत्नीः। मा
तेवेतिमाताऽइव। पुत्रम्। बिभृत। अप्स्वित्यप्ऽसु। एनत्। ५:
॥ ६ अप्स्वित्यप्ऽसु। अग्ने। सधिः। तव। सः। ओषधीः। अनु। रु
ध्यसे। गर्भे। सन्। जायसे। पुनरितिपुनः। ॥ सिं ७ गर्भः। असि।
ओषधीनाम्। गर्भः। वनस्पतीनाम्। गर्भः। विश्वस्य। भूतस्य।

अग्ने। गर्भः। अपाम्। असि। हिं ८ प्रसद्येति प्रऽसद्य। भस्मना।
योनिम्। अपः। च। पृथिवीम्। अग्ने। सꣳसृज्येति सम्। सृज्य। मा
तृभिरिति मातृऽभिः। [illegible] त्वम्। ज्योतिष्मान्। पुनः। आ। अस
दः। ९। पुनः। आसद्येत्याऽसद्य। सदनम्। अपः। च। पृथिवीम्।
अग्ने। शेषे। मातुः। यथा। उपस्थ इत्युपऽस्थे। अन्तः। अस्याम्।
शिवतम इति शिवऽतमः। पुं ॥ १० ॥ पुनरूर्ज्जा ॥ स ॥ ११ ॥ सह रय्या
व ॥ १२ ॥ बोध। मे। अस्य। वचसः। यविष्ठ। मंहिष्ठस्य। प्रभृतस्ये
ति प्रऽभृतस्य। स्वधाव इति स्वधाऽवः। पीयति। त्वः। अनु। त्वः। गृ
णाति। वन्दारुः। ते। तन्वम्। अग्ने। वन्दे। ह्रो ॥ १३ ॥ सः। बोधि। सू

ति

रिः। मघवेति मघऽवा। वसुपत इति वसुऽपते। वसुदावन्निति वसुऽ
दावन्। युयोधि। अस्मत्। द्वेषांसि ॥४ पुनस्त्वा। गठान्त अ ५
७ अपाइत। विइत। वि। च। सर्पत। अतः। ये। अत्र। स्थ। पुराणाः।
ये। च। नूतनाः। अदात्। यमः। अवसानमित्यवऽसानम्। पृथि
व्याः। अक्रन्। इमम्। पितरः। लोकम्। अस्मै ॥१॥ संज्ञानमिति
सम्ऽज्ञानम्। असि। कामधरणमिति कामऽधरणम्। मयि। ते।
कामधरणमिति कामऽधरणम्। भूयात्। अग्नेः। भस्म। असि।
अग्नेः। पुरीषम्। असि। चितः। स्थ। परिचित इति परिऽचितः।
ऊर्ध्वचित इत्यूर्ध्वऽचितः। श्रयध्वम् मों २ अयम्। सः। अग्निः।

यस्मिन्न्।सोमम्।इन्द्रः।सुतम्।दधे।जठरे।वावशानः।सहस्त्रि
यम्।वाजम्।अत्यम्।न।सप्तिम्।ससवानिति ससऽवान्।सन्।
स्तूयसे।जातवेद इति जातऽवेदः॥ श्लो॰ ३ अग्ने।यत्।ते।दि
वि।वर्चः।पृथिव्याम्।यत्।ओषधीषु।अप्स्वित्यप्ऽसु।आ।य
जत्र।येन।अन्तरिक्षम्।उरु।आ।ततन्थेत्याऽततन्थ।त्वेषः।सः।
भानुः।अर्णवः।नृचक्षा इति नृऽचक्षाः॥ श्लो॰ ४ अग्ने।दिवः।अ
र्णम्।अच्छ।जिगासि।अच्छ।देवान्।ऊचिषे।धिष्ण्याः।ये।याः।रो
चने।परस्तात्।सूर्यस्य।याः।च।अवस्तात्।उपतिष्ठन्त इत्युपऽ
तिष्ठन्ते।आपः॥ ५ पुरीष्यासः।अग्नयः।प्रावणेभिः।प्रवणेभि

१ ॥
२ ॥

रितिप्रवणेभिः । सजोषस इति सऽजोषसः । जुषन्ताम् । यज्ञम् । अद्रु
हः । अनमीवाः । इषः । महीः ६ इडाम् । अग्ने । पुरुदꣳसमितिपुरु
दꣳसम् । सनिम् । गोः । शश्वत्तममितिशश्वत्ऽतमम् । हवमानाय ।
साध । स्यात् । नः । सूनुः । तनयः । विजावेतिविऽजावाः । अग्ने । सा ।
ते । सुमतिरितिसुऽमतिः । भूतु । अस्मे इत्यस्मे मों ७ अयन्ते ।
गणान्त च ८ चित् । असि । तया । देवतया । अङ्गिरस्वत् । ध्रुवा ।
सीद । परिचिदितिपरिऽचित् । असि । तया । देवतया । अङ्गिरस्वत् ।
ध्रुवा । सीद । पुं ९ लोकम् । पृण । छिद्रम् । पृण । अथो इत्यथो ।
सीद । ध्रुवा । त्वम् । इन्द्राग्नी इतीन्द्राग्नी । त्वा । बृहस्पतिः । अस्मिन्

२ ।
२

न्‌।यो नो।असीषदन्‌।असीसदन्निस्यसीसदन्‌॥१०॥ता।अ
स्य।सूददोहसइतिसूदऽदोहसः।सोमम्‌।श्रीणंति।पृश्नयः।ज
न्मन्‌।देवानाम्‌।विशः।त्रिषु।आ।रोचने।दिवः॥११॥इन्द्रम्‌।वि
श्वाः।अवीवृधन्‌।समुद्रव्यचसमिति समुद्रऽव्यचसम्‌।गिरः।
रथीतमम्‌।रथितममितिरथिऽतमम्‌।रथीनाम्‌।रथिनामिति
रथिनाम्‌।वाजानाम्‌।सत्पतिमितिसत्ऽपतिम्‌।पतिम्‌॥१२॥
समा।इतम्‌।सम्‌।आनूत्येथाम्‌।सम्प्रियाइतिसम्ऽप्रियौ।रोचि
ष्णूइतिरोचिष्णू।सुमनस्यमानाइतिसुऽमनस्यमानौ।इषम्‌।
ऊर्जम्‌।अभि।संवसानाइतिसम्ऽवसानौ।नं।।१३।सम्‌।याम।

॥ प॰ ॥
॥ ३२ ॥

मनांꣳसि । सम्ऽभृता । सम्ऽउँद्रसँ । चित्तानि । आ । अक्रम् । अ
ग्ने । पुरीष्य अधिपा ऽ त्यधि ऽ पाः । भव । त्वम् । नः । इषम् । ऊर्ज्जम् ।
यजमानाय । धेहि । [illegible] ६ । अग्ने । त्वम् । पुरीष्यः । रयिमानिति
रयिऽमान् । पुष्टिमानिति पुष्टिऽमान् । असि । शिवाः । कृत्वा । दि
शः । सर्वाः । स्वम् । योनिम् । इह । आ । असदः ॥ १५ ॥ भवतन्नः ।
गणान्त म ॥ १६ ॥ मातेवेति माताऽइव । पुत्रम् । पृथिवी । पुरीष्य
म् । अग्नि । स्वे । योनौ । अभाः । उखा । ताम् । विश्वैः । देवैः । ऋतु
भिरित्यृतुऽभिः । संविदान इति सम्ऽविदानः । प्रजापतिरिति
प्रजाऽपतिः । विश्वकर्मेति विश्वऽकर्मा । विमुञ्चतु । प्रें ।

॥ रा॰ ॥
३२

न्व

॥ १२ ॥ ६२ ॥ असुन्तम् । अयजमानम् । इच्छ । स्तेनस्य । इत्याम् । अ
न्विहि । तस्करस्य । अन्यम् । अस्मत् । इच्छ । सा । ते । इत्या । [illegible]
नमः ॥ देवि । निर्ऋत इति निः ऋते । तुभ्यम् । अस्तु ॥ ६३ ॥ नमः ।
सु । ते । निर्ऋत इति निः ऋते । [illegible] तिग्मतेज इति तिग्मः
तेजः । अयस्मयम् । विचृता । बंधम् । एतम् । यमेन । त्वम् । यम्या ।
संविदानेति सम्ऽविदाना । उत्तम इत्युत्ऽतमे । नाके । अधि । रो
हय । एनम् ॥ ६४ ॥ यस्याः । ते । घोरे । आसन् । जुहोमि । एषाम् । बं
स धानाम् । अवसर्जनायेत्यवऽसर्जनाय । याम् । त्वा । जनः । भूमिः ।
रिति । प्रमन्दत इति प्रऽमन्दते । निर्ऋतिमिति निःऋतिम् । त्वा । अ

हम्।परि॑।विश्वतः॥ ३ यम्।ते।देवी।निर्ऋतिरिति निःऽऋतिः।आब
बंधेत्याऽबबंध।पा।पाशम्।ग्रीवासु।अविचृत्यमित्यविऽचृत्यम्।तम्
ते।वि।स्यामि।आयुषः।न।मध्यात्।अथ।एतम्।पितुम्।अद्धि।प्रसू
तइति प्रऽसूतः।नमः।भूत्यै।या।इदम्।चकार॥ ४ निवेशन इति
निऽवेशनः।संगमन इति सम्ऽगमनः।वसूनाम्।विश्वा।रूपा।अ
भि।चष्टे।शचीभिः।देवइवेति देवःऽइव।सविता।सत्यधर्मेति सत्यऽ
धर्म्मा।इंद्रः।न।तस्थौ।समर इति सम्ऽअरे।पथीनाम्॥ ५ सीरा।
युंजंति।कवयः।युगा।वि।तन्वते।पृथक्।धीराः।देवेषु।सुम्नयेति
सुम्नऽया॥ ६ युनक्त।सीरा।वि।युगा।तनुध्वम्।कृते।योनौ।वपत।

न

ना

इह । बीजम् । गिरा । च । श्रुष्टिः । सभरा इति सऽभराः । असत् । नः । नेदी
यः । इत् । सृण्यः । पक्वं । आ । इयात् । शुनम् । सुफालाः । विकृषन्तु । भू
मिम् । शुनम् । कीनाशाः । अभि । यंतु । वाहान् । शुनासीरा । हविषा । तो
शमाना । सुपिप्पला इति सुऽपिप्पलाः । ओषधीः । कर्त्तं । अस्मै । स्यखेम ।
॥८॥ घृतेना । सीता । मधुना । समऽअज्यताम् । विश्वैः । देवैः । अनुम
तेत्यनुऽमता । मरुद्भिरिति मरुत्ऽभिः । ऊर्जस्वती । पयसा । पिन्वमाना ।
अस्मान् । सीते । पयसा । अभि । आ । ववृत्स्व ॥९॥ लाङ्गलम् । पवीर
से वत् । सुशेवमिति सुऽशेवम् । सोमपित्सर्विति सोमपित्ऽसरु । उत् । इ
त् । वपतु । गाम् । अविम् । प्रफर्व्यमिति प्रऽफर्व्यम् । च । पीवरीम् ।

॥ प० ॥
॥ ३२ ॥

प्रस्थावदिति प्रस्था ऽ वत् । रथवाहणम् । रथवाहनमिति रथ ऽ वा
म् ९ कामम् । कामदुघ इति कामः ऽ दुघः । धुक्ष्व । मित्राय । वरुणाय ।
च । इन्द्राय । अश्विभ्यामित्यश्वि ऽ भ्याम् । पूष्णे । प्रजाभ्य इति प्र
जाभ्यः । ओषधीभ्यः ॥ १० ॥ वि । मुच्यध्वम् । अघ्न्याः । देवयाना इ
ति देव ऽ यानाः । अगन्म । तमसः । पारम् । अस्य । ज्योतिः । आपाम ।
॥ ११ ॥ सजूरिति स ऽ जूः । अब्दः । अयवोभिरित्ययवः ऽ भिः । उषाः ।
अरुणीभिः । सजोषसाविति स ऽ जोषसौ । अश्विना । दंसोभिरि
ति दंसः ऽ भिः । सूरः । एतशेन । वैश्वानरः । इडया । घृतेन । स्वा
हा ॥ १२ ॥ याः । ओषधीः । पूर्वाः । जाताः । देवेभ्यः । त्रियुगमिति त्रिः

रा०
३२

युगम्।पुरा।मनैनु।बभ्रूणाम्।अहम्।शतम्।धामानि।सप्त।च १
शतम्।वः।अम्ब।धामानि।सहस्रम्।उत।वः।रुहः।अध।शतक्रत्व
इतिशतऽक्रत्वः।इमम्।मे।अगदम्।कृत २ ओषधीः।प्रति।
गृभ्णीत।पुष्पवतीरितिपुष्पऽवतीः।प्रसूवरीरितिप्रऽसूवरीः।
अश्वाइवेत्यश्वाःऽइव।सजित्वरीरितिसऽजित्वरीः।वीरुधः।पार
यिष्णवः ३ ओषधीः।इति।मातरः।तत्।वः।देवीः।उप।ब्रुवे।सने
यम्।अश्वम्।गाम्।वासः।आत्मानम्।तव।पूरुष।पुरुषेतिपुरुष
४ अश्वत्थे।वः।निषदनम्।निसदनमितिनिऽसदनम्।पर्णे।वः।
वसतिः।कृता।गोभाजइतिगोऽभाजः।इत्।किल।असथ।यत्।

सनवथ।पूरुषम्।पुरुषमितिपुरुषम् ५ यत्र।ओषधीः।समग्मतेति
सम्।अग्मत।राजानः।समिताइवेतिसमितोऽइव।विप्रः।सः।उच्य
ते।भिषक्।रक्षोहेतिरक्षःऽहा।अमीवचातनइत्यमीवऽचातनः ६
अश्वावतीम्।अश्ववतीमित्यश्वऽवतीम्।सोमावतीम्।सोमवतीमिति
सोमऽवतीम्।ऊर्जयन्तीम्।उदोजसमित्युत्ओजसम्।आ।अवित्सि।
सर्वाः।ओषधीः।अस्मै।अरिष्टतातयइत्यरिष्टऽतातये थं ७
उत्।शुष्माः।ओषधीनाम्।गावः।गोष्ठादिव।गोस्थादिवेतिगो
स्थात्ऽइव।ईरते।धनम्।सनिष्यन्तीनाम्।आत्मानम्।तव।पू
रुष।पुरुषेतिपुरुष।।७।। ८ इष्कृतिः।नाम।वः।माता।अथोइत

यो । यूयम् । स्थ । निःष्कृतीः । निःकृतीरितिनिः ऽकृतीः । सीराः । पत
त्रिणीः । स्थन । यत् । आमयति । निः । कृथ ॥ ९ ॥ अति । विश्वाः । परि
ष्ठाः । परिस्थाइतिपरि ऽस्थाः । स्तेनइवेतिस्तेनः ऽइव । व्रजम् । अक्र
मुः । ओषधीः । प्र । अचुच्यवुः । यत् । किम् । च । तन्वः । रपः ॥ १० ॥ य
त् । इमाः । वाजयन् । अहम् । ओषधीः । हस्ते । आऽदध इत्याऽदधे । आ
त्मा । यक्ष्मस्य । नश्यति । पुरा । जीवगृभऽइतिजीवऽगृभः । यथा ॥ ११ ॥
यस्य । ओषधीः । प्रसर्पथेतिप्रऽसर्पथ । अंगम्ऽअंगमित्यंगम्ऽअ
ङ्गम् । परुष्परुः । परुःपरुरितिपरुःऽपरुः । ततः । यक्ष्मम् । वि । बाध
ध्वे । उग्रः । मध्यमशीरिवेतिमध्यमशीःऽइव ॥ श्री ॥ १२ ॥ साकम् ।

॥ ५ ॥
॥ २५ ॥

यक्ष्म । प्र । पत । चाषेण । किकिदीविना । साकम् । वातस्य । ध्राज्या ।
साकम् । नश्य । निहाकयेति नि॑ऽहाकया ॥ १३ ॥ अन्या । वः । अन्याम् ।
अवतु । अन्या । अन्यस्याः । उप । अवत । ताः । सर्वाः । संविदानाइ
सम्ऽविदानाः । इदम् । मे । प्र । अवत । वचः ॥ १४ ॥ याः । फलिनीः ।
अफलाः । अपुष्पाः । याः । च । पुष्पिणीः । बृहस्पतिप्रसूताइति
बृहस्पतिऽप्रसूताः । ताः । नः । मुञ्चन्तु । अंहसः ॥ १५ ॥ मुञ्चन्तु ।
मा । शपथ्यात् । अथोइत्यथो । वरुण्यात् । उत । अथोइत्यथो । य
मस्य । पड्बीशात् । सर्वस्मात् । देवकिल्बिषादिति देवऽकिल्बिषात् ॥
॥ खां ॥ १६ ॥ अवपतीरित्यवऽपतीः । सम् । अवदन्त । दिवः । ओषध

॥ रा ॥
॥ २५ ॥

यः । पारि । यम् । जीवम् । अश्नवामहे । न । सः । रिष्याति । पूरुषः । पूरुषइ
तिपुरुषः । झी । १७ याः । ओषधीः । सोमराज्ञीरितिसोमऽराज्ञीः ।
बह्वीः । पूतविचक्षणाइतिपूतऽविचक्षणाः । तासाम् । असि । त्वम् ।
उत्तमेत्युत्ऽतमा । अरम् । कामाय । शम् । हृदे । णीं । १८ विष्ठिताः ।
विस्थिताइतिविऽस्थिताः । पृथिवीम् । अनु । बृहस्पतिऽप्रसूताइति
बृहस्पतिऽप्रसूताः । अस्यै । सम् । दत्त । वीर्यम् । छो । १९ याः । च ।
इदम् । उपशृण्वन्तीत्युपऽशृण्वन्ति । याः । च । दूरम् । परागताइतिपराऽ
गताः । सर्वाः । संगत्येतिसम्ऽगत्य । वीरुधः । अस्यै । सम् । दत्त । वी
र्यम् । २० नाशयित्री । बलासस्य । अर्शसः । उपचितामित्युपऽ

च्चिताम्। असि। अथोइत्यथो। पातस्य। यक्ष्माणाम्। पादारोरिति पादऽ
आरोः। असि। नाशनी। तं २१ मा। वः। रिषत्। खनिता। यस्मै। च। अ
हम्। खनामि। वः। द्विपदिति द्विऽपत्। चतुष्पत्। चतुःपदिति चतुःऽप
अस्माकम्। सर्वम्। अस्तु। अनातुरम्। जं २२ ओषधयः। सम्। वद
न्ते। सोमेन। सह। राज्ञा। यस्मै। कृणोति। ब्राह्मणः। तम्। राजन्। पार
यामसि। ष्वं। २३ त्वाम्। गन्धर्वाः। अखनन्। त्वाम्। इन्द्रः। त्वाम्। बृह
स्पतिः। त्वाम्। ओषधे। सोमः। राजा। विद्वान्। यक्ष्मात्। अमुच्यत २४
त्वम्। उत्तमेत्युत्ऽतमा। असि। ओषधे। तव। वृक्षाः। उपस्तयः। उपस्तिः।
अस्तु। सः। अस्माकम्। [illegible] यः। अस्मान्। अभिदासतीत्यभिऽद
सति ॥ २५ छ मा। मा। हिंसीत्। जनिता। यः। पृथिव्याः। यः। वा।

दिवम् । सत्यधर्म्मेति सत्यऽधर्म्मा । वि । आनट् । यः । च । अपः । चन्द्राः । प्र
थमः । जजान । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम ॥ स्तिः ॥ १ अभि । आ ।
वर्त्तस्व । पृथिवि । यज्ञेन । पयसा । सह । वपाम् । ते । अग्निः । इषितः । अरो
हत् ॥ षिं ॥ २ अग्ने । यत् । ते । शुक्रम् । चन्द्रम् । पूतम् । च । यज्ञियम् । तत् ।
देवेभ्यः । भरामसि ॥ षी ॥ ३ इषम् । ऊर्ज्जम् । अहम् । इतः । आदम् । ऋतस्य ।
योनिम् । महिषस्य । धाराम् । आ । मा । गोषु । विशतु । आ । तनूषु । जहामि ।
सेदिम् । अनिराम् । अमीवाम् ॥ प्तों ॥ ४ अग्ने । तव । श्रवः । वयः । महि ।
भ्राजन्ते । अर्च्चयः । विभावसो इति विभाऽवसो । बृहद्भानो इति बृहत्ऽ
भानो । शवसा । वाजम् । उक्थ्यम् । दधासि । दाशुषे । कवे ॥ ५ पावक
वर्च्चा इति पावकऽवर्च्चाः । शुक्रवर्च्चा इति शुक्रऽवर्च्चाः । अनूनवर्च्चा इ

त्यनूनऽवर्च्चाः।उत्।इयर्षि।भानुना।पुत्रः।मातरा।विचरन्नितिवि
ऽचरन्।उप।अवसि।पृणक्षि।रोदसीइतिरोदसी।[illegible]उभे।२।ऊ
र्ज्जः।नपात्।[illegible]।वेदइतिजातऽवेदः।सुश[illegible]भिरितिसुशऽस्ति
भिः।मन्दस्व।धीतिभिरितिधीतिऽभिः।हितः।त्वेइतित्वे।इषः।सम्।
दधुः।भूरिवर्पसइतिभूरिऽवर्पसः।चित्रोतयइतिचित्रऽऊतयः।वा
मजाताइतिवामऽजाताः।३।इरज्यन्।अग्ने।प्रथयस्व।जन्तुभिरि
तिजन्तुऽभिः।अस्मेइत्यस्मे।रायः।अमर्त्य।सः।दर्शतस्य।वपुषः।
वि।राजसि।पृणक्षि।सानसिम्।क्रतुम्।४।इष्कर्त्तारम्।अध्वर
स्य।प्रचेतसमितिप्रऽचेतसम्।क्षयन्तम्।राधसः।महः।रातिम्।

वामस्य। सुभगामिति सुऽभगाम्। महीम्। इषम्। दधासि। सानसि
म्। रयिम्। ६९ ऋतावानम्। ऋतवानमित्यृतऽवानम्। महिष
म्। विश्वदर्शतमिति विश्वऽदर्शतम्। अग्निम्। सुम्नाय। दधिरे। पुरः।
जनाः। श्रुत्कर्णमिति श्रुत्ऽकर्णम्। सप्रथस्तममिति सप्रथःऽतम
म्। त्वा। गिरा। दैव्यम्। मानुषा। युगा॥ ७०॥ आ। प्यायस्व। सम्। ए
तु। ते। विश्वतः। सोम। वृष्ण्यम्। भव। वाजस्य। सङ्गथ इति सम्ऽग
थे। क्रों॥ ७१॥ सम्। ते। पयांसि। सम्। उँ इति। यन्तु। वाजाः। सम्।
वृष्ण्यानि। अभिमातिषाहः। अभिमातिसह इत्यभिमातिऽसहः।
आप्यायमान इत्याऽप्यायमानः। अमृताय। सोम। दिवि। श्रवां

प० ३८

ऽसि । उत्तमानीत्युत्ऽतमानि । धिष्व ॥ १२ ॥ प्यायस्व । आ । मदिन्तमेति
मदिन्ऽतम । सोम । विश्वेभिः । अंशुभिरित्यंशुऽभिः । भव । नः । स
प्रथस्तम इति सप्रथःऽतमः । सखा । वृधे ॥ १३ ॥ आ । ते । वत्सः । म
नः । यमत् । परमात् । चित् । सधस्थादिति सधऽस्थात् । अग्ने । त्वा
ङ्कामयेति त्वाम्ऽकामया । गिरा ॥ १४ ॥ तुभ्यम् । ता । अङ्गिरस्त
मेत्यङ्गिरःऽतम । विश्वाः । सुक्षितय इति सुऽक्षितयः । पृथक् । अग्ने ।
कामाय । येमिरे ॥ १५ ॥ अग्निः । प्रियेषु । धामस्विति धामऽसु । कामः ।
भूतस्य । भव्यस्य । सम्राडिति सम्ऽराट् । एकः । वि । राजति जं
॥ १६ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ह प्रत्नो रुक्मः । अष्टादष्रा ८ दिवस्परि ह्वादष्रा ॥ २ ॥

मा० ६

सा० ३८

समिधाग्निपञ्चद्वपृ ॥ १५ ॥ अपेतसस्माद्वपृ ॥ ७ ॥ अमुञ्चन्तत्र
योद्वपृ ॥ १३ ॥ याओषधीपञ्चविंप्रातिः २५ मामाचोवृपृ ॥ १६ ॥ सभ्रा
नुयाजेषुपोवृप्रोत्तरप्रातै ॥ ११६ ॥ ७ [redacted] ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ हरिः ॐ मू
मयि। गृह्णामि। अग्ने। अग्निम्। रायः। पोषाय। सुप्रजास्त्वायेतिसु
प्रजाः ऽ त्वाय। सुवीर्य्यायेतिसु ऽ वीर्य्याय। माम्। उँ इति। देवताः।
सचन्ताम्। ॥ १ ॥ अपाम्। पृष्ठम्। गणान्त ॥ २ ॥ ब्रह्म। जज्ञानम्। प्रथ
मम्। पुरस्तात्। वि। सीमतः। सुरुच इति सु ऽ रुचः। वेनः। आवरि
स्याः ऽ वः। सः। बुध्न्याः। उपमाः। उप ऽ माः। अस्य। विष्ठाः। विस्था

॥१०॥
॥३१॥

इतिविऽस्थाः।सतः।च।योनिम्।असतः।च।वि।वरितिवः।पाः

३ हिरण्यगर्भइति हिरण्यऽगर्भः।सम्।अवर्त्तत।अग्रे।भूतस्य।

जातः।पतिः।एकः।असीत्।सः।दाधार।पृथिवीम्।द्याम्।उत।

इमाम्।कस्मै।देवाय।हविषा।विधेम ४ द्रप्सः।चस्कन्द।पृथि

अनु। वीम्।द्याम्।इमम्।च।योनिम्।अनु।यः।च।पूर्वः।समानम्।यो

निम्।अनु।सञ्चरन्तमिति सम्ऽचरन्तम्।द्रप्सम्।जुहोमि।अन

सप्त।होत्राः।घाः ५ नमः।अस्तु।सर्पेभ्यः।ये।के।च।पृथिवी

म्।अनु।ये।अन्तरिक्षे।ये।दिवि।तेभ्यः।सर्पेभ्यः।नमः।६ याः

इषवः।यातुधानानामिति यातुऽधानानाम्।ये।वा।वनस्प

॥रा॥
॥३॥

तीन्। अनु। ये। वा। अवटेषु। शेरते। तेभ्यः। सर्पेभ्यः। नमः। ७ ये।
वा। अमीइति। रोचने। दिवः। ये। वा। सूर्य्यस्य। रश्मिषु। येषाम्।
अप्स्वित्यप्ऽसु। सदः। कृतम्। तेभ्यः। सर्पेभ्यः। नमः। ८ कृणुष्व।
पाजः। प्रसितिमितिप्रऽसितिम्। न। पृथ्वीम्। याहि। राजेवेति।
राजाऽइव। अमवानित्यमऽवान्। इभेन। तृष्वीम्। अनु। [illegible] प्रसितिमितिप्रऽ
सितिम्। द्रूणानः। अस्ता। असि। विध्य। रक्षसः। तपिष्ठैः। ९
तव। भ्रमासः। आशुयेत्याशुऽया। पतन्ति। अनु। स्पृश। धृषता।
शोशुचानः। तपूंषि। अग्ने। जुह्वा। पतङ्गान्। असन्दितइत्यस
म्ऽदितः। वि। सृज। विष्वक्। उल्काः। १० प्रति। स्पशः। वि। सृज।
तूर्णितमइतितूर्णिऽतमः। भव। पायुः। विशः। अस्याः। अदब्धः।

प०
८०

यः।नः।दूरे।अघशंस इत्यघऽशंसः।यः।अन्ति।अग्ने।माकिः।
ते।व्यथिः।आ।दधर्षीत्। छिः ॥११॥ उत्।अग्ने।तिष्ठ।प्रति।आ।तनु
ष्व।नि।अमित्रान्।ओषतात्।तिग्महेत इति तिग्मऽहेते।यः।नः।अरा
तिम्।समिधानेति सम्ऽइधान।चक्रे।नीचा।तम्।धक्षि।अतस
म्।न।शुष्कम् ॥१२॥ ऊर्ध्वः।भव।प्रति।विध्य।अधि।अस्मत्।आविः।
कृणुष्व।दैव्यानि।अग्ने।अव।स्थिरा।तनुहि।यातुजूनामिति या
तुऽजूनाम्।जामिम्।अजामिम्।प्र।मृणीहि।शत्रून् ॥१३॥ अग्नेः।
त्वा।तेजसा।सादयामि।इन्द्रस्य।त्वा।ओजसा।सादयामि ॥१४॥
भुवः।यज्ञस्य।रजसः।च।नेता।यत्र।नियुद्भिरिति नियुत्ऽभिः।
सचसे।शिवाभिः।दिवि।मूर्द्धानम्।दधिषे।स्वर्षामिति स्वस्सामिति

रा० २

रा०
८०

स्वः ऽसाम् । जिह्वाम् । अग्ने । चकृषे । हव्यवाहमिति हव्य ऽवाहम् ।
॥ १५ ॥ ७ ॥ ध्रुवा । असि । धरुणा । आस्तृतेत्याऽस्तृता । विश्वकर्म
णेति विश्वऽकर्मणा । मा । त्वा । समुद्रः । उत् । वधीत् । मा । सुपर्ण इति
सुऽपर्णः । अव्यथमाना । पृथिवीम् । दृꣳह ॥ ७ ॥ १ ॥ प्रजापतिरिति प्र
जाऽपतिः । त्वा । सादयतु । अपाम् । पृष्ठे । समुद्रस्य । एमन् । व्यचस्वती
म् । प्रथस्वतीम् । प्रथस्व । पृथिवी । असि ॥ २ ॥ भूः । ग । भूमिः । अदि
तिः । विश्वधाया इति विश्वऽधायाः । विश्वस्य । भुवनस्य । धर्त्री ।
पृथिवीम् । यच्छ । पृथिवीम् । दृꣳह । पृथिवीम् । । मा । हिꣳसीः ।
॥ ३ ॥ २ ॥ विश्वस्मै । प्राणाय । अपानायेत्यपऽआनाय । व्यानाये
ति विऽआनाय । उदानायेत्युत्ऽआनाय । प्रतिष्ठाये । प्रतिस्थ

याइति प्रतिऽस्थायै । चरित्राय । अग्निः । त्वा । अभि । पातु । मह्या । स्वस्त्या ।
छर्दिषा । शन्तमेनेति शम्ऽतमेन । तया । देवतया । अङ्गिरस्वत् । ध्रु
वा । सीद ॥ प० ४ ॥ काण्डात्काण्डादिति काण्डात्ऽकाण्डात् । प्र
रोहन्तीति प्रऽरोहन्ती । परूषः परूषइति परुषःऽपरूषः । परि । एव ।
नः । दूर्वे । प्र । तनु । सहस्रेण । शतेन । च ॥ ५ ॥ या । शतेन । प्रतनोषीति
प्रऽतनोषि । सहस्रेण । विरोहसीति विऽरोहसि । तस्याः । ते । देवि ।
इष्टके । विधेम । हविषा । वयम् ॥ ६ ॥ चि ॥ ६ ॥ ये । ते । अग्ने । सूर्ये ।
रुचः । दिवम् । आतन्वन्तीत्याऽतन्वन्ति । रश्मिभिरिति रश्मिऽभिः ।
ताभिः । नः । अद्य । सर्वाभिः । रुचे । जनाय । नः । कृधि ॥ ७ ॥ याः । वः ।
देवाः । सूर्य्ये । रुचः । गोषु । अश्वेषु । याः । रुचः । इन्द्राग्नीइती

ति

न्द्राग्नी।ताभिः।सर्वाभिः।रुचम्।नः।धत्त।बृहस्पते॥२॥विराडि
ति विऽराट्।ज्योतिः।अधारयत्।स्वराडिति स्वऽराट्।ज्योतिः।अधा
रयत्।प्रजापतिरिप्रजाऽपतिः।त्वा।सादयतु।पृष्ठे।पृथिव्याः।
ज्योतिष्मतीम्। हिं २ विश्वस्मै।प्राणाय।अपानायेत्यपऽआ
नाय।व्यानायेति विऽआनाय।विश्वम्।ज्योतिः।यच्छ।अग्निः।
ते।अधिपतिरित्यधिऽपतिः।तया।देवतया।अङ्गिरस्वत्।ध्रु
वा।सीद॥७०॥मधुः।च।माधवः।च।वासन्तिकौ।ऋतूइऋतू।
अग्नेः।अन्तःश्लेषइत्यन्तःऽश्लेषः।असि।कल्पेताम्।द्यावा
पृथिवीइति द्यावापृथिवी।कल्पंताम्।आपः।ओषधयः।कल्पं
ताम्।अग्नयः।पृथक्।मम।ज्यैष्ठ्याय।सव्रताइति सऽव्रताः।

ये। अग्नयः। समनस इति सऽमनसः। अन्तरा। द्यावापृथिवी इति द्या
वापृथिवी। इमे इतीमे। वासन्तिकौ। ऋतू इत्यृतू। अभिकल्पमा
नाः इत्यभिऽकल्पमानाः। इन्द्रमिवेतीन्द्रम्ऽइव। देवाः। अभिसं
विशन्त्वित्यभिऽसंविशन्तु। तया। देवतया। अङ्गिरस्वत्। ध्रुवे
इति ध्रुवे। सीदतम्। ११ अषाढा। असि। सहमाना। सह
स्व। अरातीः। सहस्व। पृतनायत इति पृतनाऽयतः। सहस्र
वीर्येति सहस्रऽवीर्या। असि। सा। मा। जिन्व। छिं १२ सहस्व।
इमाः। अभिमातीरित्यभिऽमातीः। सहस्व। पृतनायत इति
पृतनाऽयतः। सहस्व। सर्वम्। पाप्मानम्। सहमाना। असि।
ओषधे जों १३ ६ मधु। वाताः। ऋतायते। ऋतयत इत्य

तऽयते। मधु। क्षरंति। सिन्धवः। माध्वीः। नः। सन्तु। ओषधीः।
उं। १ मधु। नक्तम्। उत। उषसः। मधुमदिति मधुऽमत्। पार्थिव
म्। रजः। मधु। द्यौः। अस्तु। नः। पिता। धां २ मधुमानिति मधुऽमा
न्। नः। वनस्पतिः। मधुमानिति मधुऽमान्। अस्तु। सूर्य्यः। मा
ध्वीः। गावः। भवन्तु। नः। ३ अपाम्। गम्भन्। सीद। मा। त्वा। सू
र्यः। अभि। ताप्सीत्। मा। अग्निः। वैश्वानरः। अच्छिन्नपत्रा
इत्यच्छिन्नऽपत्राः। प्रजा इति प्रऽजाः। अनुवीक्षस्वेत्यनुऽवीक्ष
स्व। अनु। त्वा। दिव्या। वृष्टिः। सचताम्। ४ त्रीन्। समुद्रा
न्। सम्। असृपत्। स्वर्गानिति स्वःऽगान्। अपाम्। पतिः।
वृषभः। इष्टकानाम्। पुरीषम्। वसानः। सुकृतस्येति सुऽकृ

तस्य । लोके । तत्र । आ । गघ । यत्र । पूर्व्ये । परेताइतिपरा ऽ इताः ५ मही ।
द्यौः न ६ विष्णोः कर्माणि गभान् [illegible] ७ ध्रुवा । असि । ध
रुणा । इत । गउ । द्रोघ । समम् । ए । [illegible] । योनिभ्यइतियोनि ऽ भ्यः । अ
धि । जातवेदाइतिजात ऽ वेदाः [illegible] गायत्र्या । त्रिष्टुभा । [illegible]
भेतित्रि ऽ स्तुभा । अनुष्टुभा । अनुस्तु[illegible] स्यनु ऽ स्तुभा । [illegible] । देवे[illegible]
हव्यम् । वहतु । प्रज्ञानन्नितिप्र ऽ ज्ञानन् ८ इषे । राये । र[illegible]
हसे । धुम्ने । ऊर्जे । अपत्याय । सम्राळितिसम् ऽ राट् । अ[illegible] । स्व
राळितिस्व ऽ राट् । असि । सारस्वनौ । त्वा । उत्सौ । प्र । अवताम् ।
अग्ने । युक्ष्व । हि । ये । तव । अश्वासः । देव । साधवः । अरम् । वह
न्ति । मन्यवे षां १० युक्ष्व । हि । देवहूतमानितिदेव ऽ हूतमान्

अश्वानाम्।अग्ने।रथीरिवेति रथीःऽइव।नि।होता।पूर्व्यः।सदः।
॥ ११ ॥ ७ सम्यक्।स्रवन्ति।सरितः।न।धेनाः।अन्तः।हृदा।मन
सा।पूयमानाः।घृतस्य।धाराः।अभि।चाकशीमि।हिरण्ययः।
वेतसः।मध्ये।अग्नेः।सैं ७ ऋचे।त्वा।रु[illegible]।[illegible]।ज्योतिषे।
त्वा।अभूत्।इदम्।विश्वस्य।भुवनस्य।वाजिनम्।अग्नेः।वैश्वा
नरस्य।च।पं २ अग्निः।ज्योति।ज्योतिष्मान्।रुक्मः।व
र्चसा।वर्चस्वान्।सहस्रदा इति सहस्रऽदाः।असि।सहस्रा
त्वा। आदित्यम्।गर्भम्।पयसा।सम्।अङ्ग्धि।सहस्रस्य।
प्रतिमामिति प्रतिऽमाम्।विश्वरूपमिति विश्वऽरूपम्।प
रि।वृङ्ग्धि।हरसा।मा।अभि।मंस्थाः।शतायुषमिति शतऽआ।

युवम् । कृणुहि । हीयमानः ॥ ४ ॥ वातस्य । जूतिम् । वरुणस्य । ना
भिम् । अश्वम् । जज्ञानम् । सरिरस्य । मध्ये । शिशुम् । नदीनाम् ।
हरिम् । अद्रिबुध्नमित्यद्रिऽबुध्नम् । अग्ने । मा । हिंसीः । परमे । व्यो
मन्निति विऽओमन् ॥ ५ ॥ अजस्रम् । इन्दुम् । अरुषम् । भुरण्युम् ।
अग्निम् । ईडे । पूर्वचित्तिमिति पूर्वऽचित्तिम् । नमोभिरिति नमः
ऽभिः । सः । पर्वभिरिति पर्वऽभिः । ऋतुपा इत्यृतुऽपाः । कल्पमा
नः । गाम् । मा । हिंसीः । अदितिम् । विराजमिति विऽराजम् ॥ ६ ॥
वरूत्रीम् । त्वष्टुः । वरुणस्य । नाभिम् । अविम् । जज्ञानम् । रज
सः । परस्मात् । महीम् । साहस्रीम् । असुरस्य । मायाम् । अग्ने ।
मा । हिंसीः । परमे । व्योमन्निति विऽओमन् ॥ ७ ॥ यः । अग्निः ।

अजायत। अग्नेः। अधिँ। शोकात्। पृथिव्याः। उत। वा। दिवः। परि। येन। प्र
जा इति प्रऽजाः। विश्वकर्म्मेति विश्वऽकर्म्मा। जजान। तम्। अग्ने।
हेळः। परि। ते। वृणक्तु ८ चित्रं। देवानाम् गणान्त २ इमम्।
मा। हिंसीः। द्विपादमिति द्विऽपादम्। पशुम्। सहस्राक्षेति सह
स्रऽअक्ष। मेधाय। चीयमानः। मयुम्। पशुम्। मेधम्। अग्ने।
जुषस्व। तेन। चिन्वानः। तन्वः। नि। सीद। मयुम्। ते। शुक्। ऋ
च्छतु। यम्। द्विष्मः। तम्। ते। शुक्। ऋच्छतु जोः १ एकशफ
मित्येकऽशफम्। पशुम्। कनिक्रदम्। वाजिनम्। वाजिनेषु। गौ
रम्। आरण्यम्। अनु। ते। दिशामि थं २ साहस्रम्। शतधारमि
ति शतऽधारम्। उत्सम्। व्यच्यमानमिति विऽअच्यमानम्। स

१०
७५

रिरस्य। मध्ये। घृतम्। दुहानाम्। अदितिम्। जनाय। ग। वयम्। रा
र्दुर्णायुम्। वरुणस्य। नाभिम्। चंद्रम्। पशूनाम्। द्विपदामि
ति द्विऽपदाम्। चतुष्पदाम्। चतुःपदामिति चतुःऽपदाम्। त्वष्टुः।
प्रजानामिति प्रऽजानाम्। [illegible] मम्। जनित्रम्। उष्ट्रम्। हिं। ध
अजः। हि। अग्नेः। अजनि [illegible] सः। अपश्यत्। जनित
रम्। अग्रे। इति। देवाः। देवताम्। अग्रम्। आयन्। तेन। रोहम्।
आयन्। उप। मेध्यासः। शरभम्। [illegible] दिशामि। [illegible] दृन्।
चतुधि पाहिं। गिरः। रक्षा। ततः। नृम्। उत। मन्या। [illegible] पाम्। च। [illegible] मः।
सादयामि। ॐ मनः। भस्मना। ज्योतिषि। अयने। अर्णवे। समु

॥५॥

श
७५

द्रे। सरिरे। क्षये। सधिषि। सदने। सधस्थ इति सधऽस्थे। योनौ। पृथी
षे। पाथसि। गायत्रेण। त्रैष्टुभेन। त्रैस्तुभेनेति त्रैऽस्तुभेन। जा
गतेन। आनुष्टुभेन। आनुस्तुभेनेत्यानुऽस्तुभेन। पाङ्क्तेन। [illegible]।
छन्दसा। सादयामि ॥ १७ ॥ अयम्। पुरः। भुवः। तस्य। प्राणः।
भौवायन इति भौवऽआयनः। वसन्तः। प्राणायन इति प्राणऽ
आयनः। गायत्री। वासन्ती। [illegible] त्र्यै। गायत्रम्। गायत्रात्।
उपांशुरित्युपऽअंशुः। उपांशोरित्युपऽअंशोः। त्रिवृदि
ति त्रिऽवृत्। त्रिवृत इति त्रिऽवृतः। रथन्तरमिति रथम्ऽतरम्।
वसिष्ठः। ऋषिः। प्रजापतिगृहीतयेति प्रजापतिऽगृहीतया। त्वय

णा। प्राणम्। गृह्णामि। प्रजाभ्यइति प्रऽजाभ्यः २ अयम्। दक्षि
णा। विश्वकर्म्मेति विश्वऽकर्म्मा। तस्य। मनः। वैश्वकर्म्मणमिति
वैश्वऽकर्म्मणम्। ग्रीष्मः। मानसः। त्रिष्टुप्। त्रिस्तुबिति त्रिऽस्तु
प्। ग्रैष्मी ३ २ त्रिष्टुभः। त्रिस्तुभइति त्रिऽस्तुभः। स्वारम्। स्वा
रात्। अन्तर्यामइत्यन्तःऽयामः। अन्तर्य्यामादित्यन्तःऽयामा
त्। पञ्चदशइति पञ्चऽदशः। पञ्चदशादिति पञ्चऽदशात्।
बृहत्। भरद्वाजइति भरत्ऽवाजः। ऋषिः। प्रजापतिगृहीत
येति प्रजापतिऽगृहीतया। त्वया। मनः। गृह्णामि। प्रजाभ्यइ
ति प्रऽजाभ्यः ४ अयम्। पश्चात्। विश्वव्यचाइति विश्वऽव्यचाः।

तस्य । चक्षुः । वैश्वव्यचसमिति वैश्वऽव्यचसम् । वर्षाः । चाक्षुष्यः ।
जगती । वार्षी ५ जगत्याः । ऋक्सममित्यृक्ऽसमम् । ऋक्स
मादित्यृक्ऽसमात् । शुक्रः । शुक्रात् । सप्तदश इति सप्तऽदशः ।
सप्तदशादिति सप्तऽदशात् । वैरूपम् । जमदग्निरिति जमत्ऽ
अग्निः । ऋषिः । प्रजापतिगृहीतयेति प्रजापतिऽगृहीतया । त्व
या । चक्षुः । गृह्णामि । प्रजाभ्य इति प्रऽजाभ्यः ६ इदम् । उत्तरात् ।
रि स्वरिति स्वः । तस्य । श्रोत्रम् । सौवम् । शरत् । श्रौत्री । अनुष्टुप् । अनु
स्तुबित्यनुऽस्तुप् । शारदी चे अनुष्टुभः । अनुस्तुभ इत्यनुऽ
स्तुभः । ऐडम् । ऐडात् । मन्थी । मन्थिनः । एकविंश इत्येकऽ

विं॰ पृ॰ः॥ एकविं॰ पृ॰ादिस्येव ऽ त्रिं॰ पृ॰ात्॥ वैराजम्॥ विश्वामि
त्रः॥ ऋषिः॥ प्रजापतिर्गृहीतयेति ऽ॥ पतिः॥ गृहीतया॥ स्वया॥
श्रोत्रम्॥ भक्ताम्मि॥ प्रजाभ्य इति प्रजाभ्यः॥ इयम्॥ उपरि
मतिः॥ तस्यो धाक्॥ मासः॥ हेमन्त॥ च्छन्दः॥ पदिः॥ हे मन्ती॥ १॥
पङ्क्तिः॥ निधनवदिति निधनं॰ वत्॥ निधनवतद्विति निधनं॰ व
तः॥ आग्रयणः॥ आग्रयणात्॥ त्रिणवत्रयस्त्रिं॰ पृ॰ो॥ त्रिणव
त्रयस्त्रिं॰ पृ॰ादिति त्रिनवत्रयस्त्रिं॰ पृ॰ो॥ त्रिणवत्रयस्त्रिं
॰ पृ॰ाभ्याम्॥ त्रिनवत्रयस्त्रिं॰ पृ॰ाभ्यामिति त्रिनवत्रयस्त्रिं॰
पृ॰ाभ्याम्॥ पृ॰ाक्वररैवते इति पृ॰ाक्वररैवते॥ विश्वन्॰ मिति विश्वः॥

कर्म्मा । ऋषिः । प्रजापतिर्गृहीतयेतिप्रजापतिः । गृहीतया । त्वया
वाचम् । गृह्णामि । प्रजाभ्यइतिप्रजाभ्यः ॥ लोकम्पृणा ता । अ
स्य । इन्द्रम् । विश्वाः द्रः १० मयिगृह्णामिपञ्चदश १५ ध्रु
वासित्रयोदश १३ मधुवाताएकादश ११ सम्यक्स्रवन्ति
नव ९ इमम्मार्षेल ६ अपांत्वेन्द्रा ७ अयम्पुरोदश १० सप्त
नुवाकेषुपञ्चषष्ठिः ६५ मधुश्रोरङ्कवयम् ॥ छन्दःप्रारभम् ७
इतिशुक्लयजुः [illegible] पञ्चसंहितायां [illegible] तर्दशो ध्यायः ७
हरिः ॐ ॥ ध्रुवक्षितिरिर्ध्रुवः क्षितिः । ध्रुवयोनिरिर्ध्रुवः । यो
निः । ध्रुवा । असि । ध्रुवम् । योनिम् । आ । सीद । साधुयेतिसा

धुः पाः। उख्यस्य। केतुम्। प्रथमम्। जुषाणा। अश्विना। अध्वर्यू इ
त्यध्वर्यू। सादयताम्। इह। त्वा॥ यो १ कुलायिनी। घृतवतीति
घृतऽवती। पुरन्धिरिति पुरम्ऽधिः। स्योने। सीद। सदने। पृथि
व्याः। अभि। त्वा। रुद्राः। वसवः। गृणन्तु। इमा। ब्रह्म। पीपिहि।
सौभगाय २ स्वैः। दक्षैः। दक्षपितेति दक्षऽपिता। इह। सीद।
देवानाम्। सुम्ने। बृहते। रणाय। पितेवेति पिताऽइव। एधि। सू
नवे। आ। सुशेवेति सुऽशेवा। स्वावेशेति सुऽआवेशा।
तन्वा। सम्। विशस्व॥ यो ३ पृथिव्याः। पुरीषम्। असि। अ
प्सः। नाम। ताम्। त्वा। विश्वे। अभि। गृणन्तु। देवाः। स्तोमपृष्ठे

त्रिस्तोमऽपृष्ठा । घृतवतीति घृतऽवती । इह । सीद । प्रजावदि
ति प्रजाऽवत् । अस्मे इ स्मे । द्रविणा । आ । यजस्व ॥ ७ ॥ अदि
त्याः । त्वा । पृष्ठे । सादयामि । अन्तरिक्षस्य । धर्त्रीम् । विष्टभ
नीम् । दिशाम् । अधिपत्नीमित्यधिऽपत्नीम् । भुवनानाम् । ऊ
र्म्मिः । द्रप्सः । अपाम् । असि । विश्वकर्म्मेति विश्वऽकर्म्मा । ते ।
ऋषिः । शुक्रः । शुचिः । ग्रैष्मौ । ऋतू इत्यृतू ॥ ५ ॥ सजूरिति
सऽजूः । ऋतुभिरित्यृतुऽभिः । विधाभिरिति विऽधाभिः । देवैः ।
देवैः । वयोनाधैरिति वयःऽनाधैः । अग्नये । त्वा । वैश्वानरा
य । वसुभिरिति वसुऽभिः । रुद्रैः । आदित्यैः । विश्वैः । देवैः । पु

। प्राणम् । मे । पाहि । अपानमित्यप ऽआनम् । व्यानमिति
वि ऽआनम् । चक्षुः । मे । उर्व्या । वि । भाहि । श्रोत्रम् । मे । श्लोकय । चीं
२ अपः । पिन्व । ओषधीः । जिन्व । द्विपादिति द्वि ऽपात् । अव । चतु
ष्पात् । चतुःपादिति चतुः ऽपात् । पाहि । दिवः । वृष्टिम् । आ । ईर
य । २ ७ मूर्द्धा । वयः । प्रजापतिरिति प्रजा ऽपतिः । छन्दः । क्ष
त्रम् । मयन्दम् । विष्टम्भः । अधिपतिरित्यधि ऽपतिः । विश्वकर्मे
ति विश्व ऽकर्मा । परमेष्ठी । परमेस्थीति परमे ऽस्थी ने ७ व
स्तः । विवलमिति वि ऽवलम् । वृष्णिः । विशालमिति वि ऽशाल
म् । पुरुषः । तन्द्रम् । व्याघ्रः । अनाधृष्टम् रेसो २ सिंहः ।

छदिः। पृष्ठवाडिति पृष्ठ॰ऽवाट्। बृहती। उक्षा। ककुप्। ऋषभः। सतो
बृहतीति सतः॰बृहती रुां २ अनड्वान्। पङ्क्तिः। धेनुः। जगती।
त्र्यविरिति त्रि॰ऽअविः। त्रिष्टुप्। त्रिस्तुबिति त्रि॰ऽस्तुप्। दित्यवा
डिति दित्य॰ऽवाट्। विराडिति वि॰ऽराट् ४ पञ्चाविरिति पञ्च॰
अविः। गायत्री। त्रिवत्स इति त्रि॰ऽवत्सः। उष्णिक्। तुर्यवाडि
ति तुर्य॰ऽवाट्। अनुष्टुप्। अनुस्तुबित्यनु॰ऽस्तुप्। छन्दः दे ५
६ इन्द्राग्नी इतीन्द्राग्नी। अव्यथमानाम्। इष्टकाम्। दृंहतम्।
युवम्। पृष्ठेन। द्यावापृथिवी इति द्यावापृथिवी। अन्तरिक्षम्।
च। वि। बाधसे ७ विश्वकर्मेति विश्व॰ऽकर्मा। त्वा। सादयतु।

अन्तरिक्षस्य । अन्तरिक्षम् । वायुः ॥ १२ ॥ राज्ञी । असि । प्राची । दिक् ।
विराडिति विऽराट् । दक्षिणा । सम्राडिति सम्ऽराट् । प्रतीची ।
स्वराडिति स्वऽराट् । उदीची । अधिपत्नी अधिऽपत्नी । असि । बृ-
हती । दिक् । नभः । नभस्यः । वार्षिकौ । इषः । ऊर्ज्जः । पूर्णदौ । ऋत-
ऊ इत्यृतू भोः ३ आयुः । मे । पाहि । प्राणम् । अपानमित्यपऽआन-
म् । व्यानमिति विऽआनम् । चक्षुः । श्रोत्रम् । वाचम् । पिन्व । मनः ।
जिन्व । आत्मानम् । पाहि । ज्योतिः । मे । यच्छ ॥ १७ ॥ मा । छन्दः ।
प्रमेति प्रऽमा । प्रतिमेति प्रतिऽमा । अस्रीवयः । पङ्क्तिः । उष्णिक् ।
जैं २ बृहती । अनुष्टुप् । अनुस्तुबित्यनुऽस्तुप् । विराडिति

चि: राट्। गायत्री। त्रिष्टुप्। त्रिस्तुबिति त्रिःस्तुप्। जगती। ले
३ पृथिवी। अन्तरिक्षम्। द्यौः। समाः। नक्षत्राणि। वाक्। ले ४
मनः। कृषिः। हिरण्यम्। गौः। अजा। अश्वः। धनः। ले ५ अग्निः।
देवता। वातः। सूर्य्यः। चन्द्रमाः। वसवः। रुद्राः। आदित्याः। मरुतः।
विश्वेदेवाः। बृहस्पतिः। इन्द्रः। वरुणः। देवता ६ मूर्द्धा असि।
राट्। ध्रुवा। धरुणा। धर्त्री। धरणी। आयुषे। वर्च्चसे। कृष्यै। क्षे
माय। आं १ यन्त्री। राट्। यन्त्री। यमनी। ध्रुवा। धरित्री। इ
षे। ऊर्ज्जे। रय्यै। पोषाय। स्तो २ आशुः। त्रिवृद् इति त्रिः वृत्। भा
न्तः। पञ्चदशः। इति पञ्च दशः। व्योमेति वि ओम। सप्तदशः

तिसप्तऽदृपूः। धरुणः। एकविं॰पूइत्येकःऽविं॰पूः। प्रतूर्त्ति
रितिप्रऽतूर्त्तिः। अष्टादपूइत्यष्टाऽदपूः। तपः। नवदपूइति
नवऽदपूः। अभीवर्त्तः। अभिवर्त्तइत्यभिऽवर्त्तः। सविं॰पूइ
तिसऽविं॰पूः। वर्च्चः। द्वाविं॰पूः। सम्भरणइतिसमऽभर
णः। त्रयोविं॰पूइतित्रयःऽविं॰पूः। योनिः। चतुर्विं॰पू
इतिचतुःऽविं॰पूः। गर्भाः। पञ्चविं॰पूइतिपञ्चऽविं॰
पूः। ओजः। त्रिणवः। त्रिनवइतित्रिऽनवः। ऋतुः। एकत्रिं॰
पूइत्येकःऽत्रिं॰पूः। प्रतिष्ठा। प्रतिस्थेतिप्रतिऽस्था। त्रयस्त्रिं
॰पूइतित्रयःऽत्रिं॰पूः। नाकः। षट्त्रिं॰पूइतिषट्ऽत्रिं॰पूः।
ब्रध्नस्य। विष्टपम्। चतुस्त्रिं॰पूइतिचतुःऽत्रिं॰पूः।

निवर्त्त इति निऽवर्त्तः । अष्टाचत्वारिꣳश इत्यष्टाऽचत्वारिꣳशः ।
धर्त्रम् । चतुष्टोमः । चतुस्तोम इति चतुःऽस्तोमः ध्रौं २ अ
ग्नेः । भागः । असि । दीक्षायाः । आधिपत्यमित्याधिऽपत्यम् ।
ब्रह्म । स्पृतम् । त्रिवृदिति त्रिऽवृत् । स्तोमः । इन्द्रस्य । भागः ।
असि । विष्णोः । आधिपत्यमित्याधिऽपत्यम् । क्षत्रम् । स्पृत
म् । पञ्चदश इति पञ्चऽदशः । स्तोमः ध्रों १ नृचक्षसामि
ति नृचक्षसाम् । भागः । असि । धातुः । आधिपत्यमित्याधि
पत्यम् । जनित्रम् । स्पृतम् । सप्तदश इति सप्तऽदशः । स्तोमः ।
मित्रस्य । भागः । असि । वरुणस्य । आधिपत्यमित्याधिऽप

स्यम्। दिवः। वृष्टिः। वाताः। स्पृताः। एकविꣳश इत्येकऽविꣳशः। स्तो
मः। प॰ २ वसूनाम्। भागः। असि। रुद्राणाम्। आधिपत्यमित्या
धिऽपत्यम्। चतुष्पात्। चतुष्पादिति चतुःऽपात्। स्पृतम्। चतु
र्विꣳश इति चतुःऽविꣳशः। स्तोमः। आदित्यानाम्। भागः। अ
सि। मरुताम्। आधिपत्यमित्याधिऽपत्यम्। गर्भाः। स्पृताः। पु
ञ्चविꣳश इति पञ्चऽविꣳशः। स्तोमः। म्रो ३ अदितेः। भागः।
असि। पूष्णः। आधिपत्यमित्याधिऽपत्यम्। ओजः। स्पृतम्। त्रि
णवः। त्रिणव इति त्रिऽनवः। स्तोमः। देवस्य। सवितुः। भागः। अ
सि। बृहस्पतेः। आधिपत्यमित्याधिऽपत्यम्। समीचीः। दिशः।

स्पृताः । चतुष्टोमः । चतुस्तोम इति चतुःऽस्तोमः । स्तोमः ॥ नः ॥ ४ ॥
यवानाम् । भागः । असि । अयवानाम् । आधिपत्यमित्याधिऽपत्य
म् । प्रजा इति प्रऽजाः । स्पृताः । चतुश्चत्वारिꣳश इति चतुःऽचत्वा
रिꣳशः । स्तोमः । ऋभूणाम् । भागः । असि । विश्वेषाम् । देवानाम् ।
आधिपत्यमित्याधिऽपत्यम् । भृतम् । स्पृतम् । त्रयस्त्रिꣳश इति
त्रयःऽत्रिꣳशः । स्तोमः । सहः । सहस्यः । हेमंतिकौ । ऋतू इ स्पृत
र्वोः ॥ ५ ॥ ७ ॥ एकया । अस्तुवत । प्रजा इति प्रऽजाः । अधीयन्त ।
प्रजापतिरिति प्रजाऽपतिः । अधिपतिरित्यधिऽपतिः । आसीत् ।
तिसृभिरिति तिसृऽभिः । अस्तुवत । ब्रह्म । असृज्यत । ब्रह्मणः ।

पतिः। अधिपतिरित्यधिऽपतिः। आसीत्। पञ्चभिरिति पञ्चऽ
भिः। अस्तुवत। भूतानि। असृज्यन्त। भूतानाम्। पतिः। अधि
पतिरित्यधिऽपतिः। आसीत्। सप्तभिरिति सप्तऽभिः। अस्तुवत।
सप्तऋषय इति सप्तऽऋषयः। असृज्यन्त। धाता। अधिपति
रित्यधिऽपतिः। आसीत्। बे : नवभिरिति नवऽभिः। अस्तु
वत। पितरः। असृज्यन्त। अदितिः। अधिपत्नीत्यधिऽपत्नी।
आसीत्। एकादशभिरित्येकादशऽभिः। अस्तुवत। ऋतवः। अ
सृज्यन्त। आर्तवाः। अधिपतय इत्यधिऽपतयः। आसन्। त्र
योदशभिरिति त्रयोदशऽभिः। अस्तुवत। मासाः। असृज्य

संवत्सरः।अधिपतिरित्यधिऽपतिः।आसीत्।पञ्चदशभि
रितिपञ्चदशऽभिः।अस्तुवत।क्षत्रम्।असृज्यत।इन्द्रः।अधि
पतिरित्यधिऽपतिः।आसीत्। २ सप्तदशभिरितिसप्तदश
भिः।अस्तुवत।ग्राम्याः।पशवः।असृज्यन्त।बृहस्पतिः।
अधिपतिरित्यधिऽपतिः।आसीत्।नवदशभिरितिनवद
शऽभिः।अस्तुवत।शूद्रार्यौ।असृज्येताम्।अहोरात्रेइत्य
होरात्रे।अधिपत्नीइत्यधिऽपत्नी।आस्ताम्।एकविंशत्येत्ये
कऽविंशत्या।अस्तुवत।एकशफाइत्येकऽशफाः।प
शवः।असृज्यन्त।वरुणः।अधिपतिरित्यधिऽपतिः।आसी

॥५०॥
॥५८॥

त्। त्रयोविꣳशत्येति त्रयःऽविꣳशत्या। अस्तुवत। क्षुद्राः।
पशवः। असृज्यन्त। पूषा। अधिपतिरित्यधिऽपतिः। आसीत्।
भां ३ पञ्चविꣳशत्येति पञ्चऽविꣳशत्या। अस्तुवत। आ
रण्याः। पशवः। असृज्यन्त। वायुः। अधिपतिरित्यधिऽपतिः।
आसीत्। सप्तविꣳशत्येति सप्तऽविꣳशत्या। अस्तुवत। द्या
वापृथिवी इति द्यावापृथिवी। वि। ऐताम्। वसवः। रुद्राः। आ
दित्याः। अनुव्यायन्नित्यनुऽव्यायन्। ते। एव। अधिपतय इ
त्यधिऽपतयः। आसन्। नवविꣳशत्येति नवऽविꣳशत्या।
अस्तुवत। वनस्पतयः। असृज्यन्त। सोमः। अधिपतिरित्य
धिऽपतिः। आसीत्। एकत्रिꣳशतेत्ये[illegible]कऽत्रिꣳशता। अस्तुव

रा०
५८

ता । प्रजा इति प्रऽजाः । असृज्यन्त । यवाः । च । अयवाः । च । अधि
पतय इत्यधिऽपतयः । आसन् । त्रयस्त्रिंशतेति त्रयःऽत्रिं
शता । अस्तुवत । भूतानि । अशाम्यन् । प्रजापतिरिति प्रजाऽ
पतिः । परमेष्ठी । परमेस्थीति परमेऽस्थी । अधिपतिरित्यधि
पतिः । आसीत् ॥ ८ ॥ छ ॥ ध्रुवक्षितिः । पंच ॥ ५ ॥ सजूर्ऋतुभिः
तिस्रः ॥ ३ ॥ मूर्द्धा वयः पंच ॥ ५ ॥ इन्द्राग्नीस्तिस्रः ॥ ३ ॥ आयुर्मेष
ट् ॥ ५ ॥ मूर्द्धासि द्वे ॥ २ ॥ आशुस्त्रि ॥ २ ॥ अग्नेर्भागः ॥ ५ ॥ एकयाचत
स्र ॥ ४ ॥ नवानुवाकेषु पंचत्रिंशत्पात् ३५ ॥ छ ॥ इति शुक्लयजु
र्वाजसनेयपदसंहितायां पंचदशोध्यायः ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

प॰
५५

हरिः ॐम् अग्ने । जातान् । प्र । नुद । नः । सपत्नानिति सऽ
पत्नान् । प्रति । अजातान् । जातवेद इति जातऽवेदः । नुद
स्व । अधि । नः । ब्रूहि । सुमना इति सुऽमनाः । अहेळन् । तव
स्याम । शर्मन् । त्रिवरूथ इति त्रिऽवरूथे । उद्भाविति उत्ऽ
भौ ॥ १ ॥ सहसा । जातान् । प्र । नुद । नः । सपत्नानिति सऽप
त्नान् । प्रति । अजातान् । नुद । जातवेद इति जातऽवेदः ।
अधि । नः । ब्रूहि । सुमनस्यमान इति सुऽमनस्यमानः । व
यम् । स्याम । प्र । नुद । नः । सपत्नानिति सऽपत्नान् । षोड
शी । स्तोमः । ओजः । द्रविणम् । चतुश्चत्वारिंश इति
चतुःऽचत्वारिंशः । स्तोमः । वर्चः । द्रविणम् । घे : २

रा॰
५५

अग्नेः।पुरीषम्।असि।अप्सः।नाम।ताम्।त्वा।विश्वे।अभि।
गृणन्तु।देवाः।स्तोमपृष्ठेति स्तोमऽपृष्ठा।घृतवतीति घृ-
तऽवती।इह।सीद।प्रजावदिति प्रजाऽवत्।अस्मे इत्यस्मे।
द्रविणा।आ।यजस्व।।३ एवः।छन्दः।वरिवः।शम्भू-
रिति शम्ऽभूः।परिभूरिति परिऽभूः।आच्छदित्याऽच्छत्।म-
नः।व्यचः।।छो ४ सिन्धुः।समुद्रः।सरिरम्।ककुप्।त्रि-
ककुबिति त्रिऽककुप्।काव्यम्।अङ्कुपम्।देवे ५ अक्षरप-
ङ्क्तिरित्यक्षरऽपङ्क्तिः।पदपङ्क्तिरिति पदऽपङ्क्तिः।विष्टारपङ्क्तिः।
विस्तारपङ्क्तिरिति विस्तऽारपङ्क्तिः।क्षुरः।भ्राजः।आछदि

त्याऽछत् । प्रछ्दिति प्रऽछत् । सँय्यदिति सम्ऽयत् । वियदिति विऽ
यत् । ओं ६ बृहत् । रथन्तरमिति रथम्ऽतरम् । निकायइ
ति निऽकायः । विवधइति विऽवधः । गिरः । भ्रजः । संस्तुबि
ति सम् । स्तुप् । अनुष्टुप् । अनुस्तुबित्यनुऽस्तुप् भो ७ एवः ।
वरिवः । वयः । वयस्कृत् । वयःकृदिति वयःऽकृत् । विष्पर्द्धाः ।
विस्पर्द्धाइति विऽस्पर्द्धाः । विशालमिति विऽशालम् । छदिः ।
दूरोहणमिति दुःऽरोहणम् । तन्द्रम् । अङ्काङ्कमित्यङ्कऽअङ्कम् ।
छन्दः । श्री ८ ७ रश्मिना । सत्याय । सत्यम् । जिन्व । प्रेति
नेति प्रऽइतिना । धर्मणा । धर्मम् । अन्वित्येत्यनुऽइत्या । दि
वा । दिवम् । संधिनेति सम्ऽधिना । अन्तरिक्षेण । अन्तरिक्ष

म्॥ लीं ॥१॥ प्रतिधिनेतिप्रतिऽधिना। पृथिव्यै। पृथिवीम्। वि
ष्टम्भेन। वृष्ट्यै। वृष्टिम्। प्रवयेतिप्रऽवया। अह्ना। अहः। अनु
येत्यनुऽया। रात्र्यै। रात्रीम्॥ तीं ॥२॥ उशिजा। वसुभ्यइतिव
सुऽभ्यः। वसून्। प्रकेतेनेतिप्रऽकेतेन। आदित्येभ्यः। आदि
त्यान्। तन्तुना। रायः। पोषेण। रायः। पोषम्। संसर्पे
णेतिसम्ऽसर्पेण। श्रुताय। श्रुतम्॥ ३ ॥ ऐडेन। ओषधी
भिः। ओषधीः। उत्तमेनेत्युत्ऽतमेन। तनूभिः। तनूः। व
योधसेतिवयःऽधसा। आधीतेनेत्याऽधीतेन। आधीतमि
त्याऽधीतम्। अभिजितेत्यभिऽजिता। तेजसा। तेजः। जिन्व
॥ ४ ॥ प्रतिपदितिप्रतिऽपत्। असि। प्रतिपदइतिप्रतिऽप

देऽस्या। अनुपदिस्यन्तु। पत्न। अनुपद इस्यन्तु। पदे। संपदिति स
मऽपत्। संपद इति समऽपदे। तेजः। तेजसे। कूं ५ त्रिवृदिति
त्रिऽवृत्। त्रिवृत इति त्रिऽवृते। प्रवृदिति प्रऽवृत्। प्रवृत इ
ति प्रऽवृते। विवृदिति विऽवृत्। विवृत इति विऽवृते। सवृ
दिति सऽवृत्। सवृत इति सऽवृते ६ आक्रम इत्याऽक्र
मः। आक्रमायेत्याऽक्रमाय। संक्रम इति सम्ऽक्रमः। सं
क्रमायेति सम्ऽक्रमाय। उत्क्रम इत्युत्ऽक्रमः। उत्क्रमाये
त्युत्ऽक्रमाय। उत्क्रांतिरित्युत्ऽक्रांतिः। उत्क्रांत्या इत्युत्ऽ
क्रांत्यै। स्वा। अधिपतिनेत्यधिऽपतिना। ऊर्जा। ऊर्जं।

वेषश्रीरितिवेषऽश्रीः। क्षत्राय। [illegible] जिन्व मे ८ ६८।
राज्ञी। असि। प्राची। दिक्। वस[illegible]। देवाः। अधिपतयऽइत्य
धिऽपतयः। अग्निः। हेतीनां। प्रतिधर्त्तेतिप्रतिऽधर्त्ता। सा।
त्रिवृदितित्रिऽवृत्। त्वा। स्तोमः। पृथिव्याम्। श्रयतु। आज्यम्। उ
क्थम्। अव्यथायै। स्तभ्नातु। रथन्तरमितिरथम्ऽतरम्। सा
म। प्रतिष्ठित्यै। प्रतिस्थित्याऽइतिप्रतिऽस्थित्यै। अन्तरिक्षे। ऋ
।२। ऋषयः। त्वा। प्रथमजाऽइतिप्रथमऽजाः। देवेषु। दिवः। मात्र
या। वरिम्णा। प्रथन्तु। विधर्त्तेतिविऽधर्त्ता। च। अयम्। अधिपति
रित्यधिऽपतिः। च। ते। त्वा। सर्वे। संविदानाऽइतिसम्ऽविदानाः।

नाकस्य । पृष्ठे । स्वर्ग इति स्वःऽगे । लोके । यजमानम् । च । साद
यन्तु सुः ३ विराडिति विऽराट् । असि । दक्षिणा । दिक् । रुद्राः ।
ते । देवाः । अधिपतय इत्यधिऽपतयः । इन्द्रः । हेतीनाम् । प्रतिध
र्तेति प्रतिऽधर्त्ता ठं ४ पञ्चदश इति पञ्चऽदशः । त्वा । स्तोमः ।
पृथिव्याम् । श्रयतु । प्रउगम् । उक्थम् । अव्यथायै । स्तभ्नातु । बृह
त् । साम । प्रतिष्ठित्यै । प्रतिस्थित्या इति प्रतिऽस्थित्यै । अन्तरि
क्षे ठीं ५ ऋषयस्त्वा गणान्त सः ६ संम्राडिति सम्ऽराट् ।
असि । प्रतीची । दिक् । आदित्याः । [illegible] । देवाः । अधिपतय इत्यधि
पतयः । वरुणः । हेतीनाम् । प्रति[illegible]तिऽधर्त्ता ठं ७ स

त्दश इति सप्तऽदशः । त्वा । स्तोमः । पृथिव्याम् । श्रयतु । मरुत्वती
यम् । उक्थम् । अव्यथायै । स्तभ्नातु । वैरूपम् । साम । प्रतिष्ठित्यै ।
प्रतिस्थित्या इति प्रतिऽस्थित्यै । अन्तरिक्षे । दं ॥ ८ ॥ ऋषयस्त्वा गणा
न्त ॥ ९ ॥ स्वराळिति स्वऽराट् । असि । उदीची । दिक् । मरुतः । ते । देवाः ।
अधिपतय इत्यधिऽपतयः । सोमः । हेतीनाम् । प्रतिधर्त्तेति प्रतिऽ
धर्त्ता । दं ॥ १० ॥ एकविंश इत्येकऽविंशः । त्वा । स्तोमः । पृथिव्या
म् । श्रयतु । निष्केवल्यम् । निःकेवल्यमिति निःऽकेवल्यम् । उक्थ
म् । अव्यथायै । स्तभ्नातु । वैराजम् । साम । प्रतिष्ठित्यै । प्रतिस्थित्या
इति प्रतिऽस्थित्यै । अन्तरिक्षे ॥ ११ ॥ ऋषयस्त्वा गणान्त ॥ १२ ॥ अधि

पत्नीत्यधिऽपत्नी। असि। बृहती। दिक्। विश्वे। ते। देवाः। अधिपत
यइत्यधिऽपतयः। बृहस्पतिः। हेतीनाम्। प्रतिधर्त्तेति प्रतिऽधर्त्ता
ऽ॥ ॥१३॥ त्रिणवत्रयस्त्रिंशौ। त्रिनवत्रयस्त्रिंशाविति त्रि
नवत्रयस्त्रिंशौ। त्वा। स्तोमौ। पृथिव्याम्। श्रयताम्। वैश्वदेवाग्नि
मारुतेइति वैश्वदेवाग्निमारुते। उक्थेइत्युक्थे। अव्यथायै। स्त
भ्नीताम्। शाक्वररैवतेइति शाक्वररैवते। सामनीइति सामनी। प्र
तिष्ठित्यै। प्रतिस्थित्याइति प्रतिःस्थित्यै। अन्तरिक्षे ॥ १४ ॥ ऋषय
स्त्वागणान्त ॥ १५ ॥ ७ अयम्। पुरः। हरिकेशइति हरिऽकेशः। सूर्य
रश्मिरिति सूर्यरश्मिः। तस्य। रथगृत्सइति रथऽगृत्सः। च। र
थौजाइति रथऽओजाः। च। सेनानीग्रामण्यौ। सेनानीग्रामण्या

इतिसेनानीग्रामन्यौ।पुञ्जिकस्थलेतिपुञ्जिकऽस्थला।च।कृतुस्थ
लेतिकृतुऽस्थला।च।अप्सरसौ।दङ्क्ष्णवः।पशवः।हेतिः।पौरु
षेयः।वधः।प्रहेतिरितिप्रऽहेतिः ठाः ॥ १ ॥ तेभ्यः।नमः।अस्तु।ते।नः।
मृळयन्तु।ते।नः।अवन्तु।ते।यम्।द्विष्मः।य[illegible] चो।[illegible]।द्वेष्टि।तम्।
एषाम्।जंभे।दध्मः।।स्त्रेः।।२।।अयम्।द[illegible]णा।विश्वकर्मेति
विश्वऽकर्मा।तस्य।रथस्वनइतिरथऽस्वनः।रथे[illegible]त्रइतिरथेऽ
चित्रः।मेनका।सहजन्येतिसहऽ[illegible]न्या।अप्सर[illegible]।य[illegible]।
इतियातुऽधानाः।हेतिः।रक्षांसि।प्रहेतिरि[illegible]हेतिः ३ तेभ्यो
नमः गणान्त ४ अयम्।पश्चात्।विश्वव्यचाइतिविश्वऽव्यचाः।

प०
६०

तस्य।रथप्रोतइतिरथऽप्रोतः।असमरथइत्यसमऽरथः।प्रम्लोच
न्तीतिप्रऽम्लोचन्ती।अनुम्लोचन्तीत्यनुऽम्लोचन्ती।अप्सरसौ।
व्याघ्राः।हेतिः।सर्प्पाः।प्रहेतिरितिप्रऽहेतिः ५ तेभ्योनमः ॠ०
गणान्त ६ अयम्।उत्तरात्।संयद्वसुरितिसंयत्ऽवसुः।तस्य।
तार्क्ष्यः।अरिष्टनेमिरित्यरिष्टऽनेमिः।विश्वाची।घृताची।अ
प्सरसौ।आपः।हेतिः।वातः।प्रहेतिरितिप्रऽहेतिः ७ तेभ्योन
मः ॠ०गणान्त अ ८ अयम्।उपरि।अर्वाग्वसुरित्यर्वाक्ऽ
वसुः।तस्य।सेनजिदितिसेनऽजित्।सुषेणः।सुसेनइतिसुऽसे
नः।उर्वशी।पूर्वचित्तिरितिपूर्वऽचित्तिः।अप्सरसौ।अवस्फूर्ज
न्नित्यवऽस्फूर्जन्।हेतिः।विद्युदितिविऽद्युत्।प्रहेतिरितिप्रऽहेतिः

रा
६०

५ तेभ्योनम ऋगगणान्त अ । १ । ७ अग्निमूर्द्धा ॥ ऋगगणान्त
अ । १ अयम् । अग्निः । सहस्रिणः । वाजस्य । शतिनः । पतिः । मूर्द्धा ।
कविः । रयीणाम् ॥ लो २ त्वामग्नेपुष्करात् ऋगगणान्त भ २ भुवोयज्ञ
स्य । ऋगगणान्त अ ४ अबोधि । अग्निः । समिधेति सम् । इधा । ज
नानाम् । प्रति । धेनुमिवेति धेनुम् । इव । आयतीमित्याऽयतीम् । उषास
म् । उषसमित्युषसम् । यह्वाइवेति यह्वाः । इव । प्र । वयाम् । उज्जि
हानाः इत्युत् । जिहानाः । प्र । भानवः । सिस्रते । नाकम् । अच्छ । घ ५
अबोधाम । कवये । मेध्याय । वचः । वन्दारु । वृषभाय । वृष्णे । गविष्ठि
रः । नमसा । स्तोमम् । अग्नौ । दिवीवेति दिवि । इव । रुक्मम् । उरु । व्यञ्च
मित्युरुऽव्यञ्चम् । अश्रेत् । ६ अयमिह ऋगगणान्त ज ७ जनस्य ।

॥ प॰ ॥
॥ ६१ ॥

गोपाः। अजनिष्ट। जागृविः। अग्निः। सुदक्षइति सुऽदक्षः।
सुविताय। नव्यसे। घृतप्रतीकइति घृतऽप्रतीकः। बृहता।
दिविस्पृशेति दिविऽस्पृशा। द्युमदिति द्युऽमत्। वि। भाति। भ
रतेभ्यः। शुचिः। ८। त्वाम्। अग्ने। अङ्गिरसः। गुहा। हितम्।
अनु। अविन्दन्। शिश्रियाणम्। वनेवनइति वनेऽवने। सः।
जायसे। मथ्यमानः। सहः। महत्। त्वाम्। आहुः। सहसः। पुत्र
म्। अङ्गिरः। ९। सखायः। सम्। वः। सम्यञ्चम्। इषम्। स्तो
मम्। च। अग्नये। वर्षिष्ठाय। क्षितीनाम्। ऊर्जः। नप्त्रे। सह
स्वते। खी। १०। संसमिति सम्ऽसम्। इत्। युवसे। वृषन्। अग्ने।

॥ रा॰ ॥
॥ ६१ ॥

विश्वानि।अर्य्यः।आ।इळः।पदे।सम्।इध्यसे।सः।नः।वसूनि।
आ।भर।घ्यों ११ त्वाम्।अग्ने।हविष्मन्तः।देवम्।मर्त्तासः।
ईळते।मन्ये।त्वा।जातवेदसमिति।जातऽवेदसम्।सः।हव्या।
वक्षि।आनुषक्।।भीं १२ त्वाम्।चित्रश्रवस्तमेतिचित्रश्रवःऽ
तम।हवन्ते।विक्षु।जन्तवः।।शोचिष्केशम्।शोचिःकेशमिति
शोचिःऽकेशम्।पुरुप्रियेतिपुरुऽप्रिय।अग्ने।हव्याय।वो
ळ्हवे।३ १३ एना।वः।अग्निम्।नमसा।ऊर्जः।नपातम्।आ।
हुवे।प्रियम्।चेतिष्ठम्।अरतिम्।स्वध्वरमितिसुऽअध्वरम्।
विश्वस्य।दूतम्।अमृतम्।।१४।।विश्वस्य।दूतम्।अमृतं।

~~[illegible] अमृतं।~~

सः। योजते। अरुषा। विश्वभोजसेति विश्वऽभोजसा। सः। दुद्र
वत्। स्वाहुत इति सुऽआहुतः। जं ॥ १५ ॥ सः। दुद्रवत्। स्वाहु
त इति सुऽआहुतः। सुब्रह्मेति सुऽब्रह्मा। यज्ञः। सुशमीति
सुऽशमी। वसूनाम्। देवम्। राधः। जनानाम्। दं ॥ १६ ॥ अ
ग्ने। वाजस्य। गोमत इति गोऽमतः। ईशानः। सहसः। यहो
इति यहो। अस्मे इत्यस्मे। धेहि। जातवेद इति जातऽवेदः। म
हि। श्रवः। नी ॥ १७ ॥ सः। इधानः। वसुः। कविः। अग्निः। ईले
न्यः। गिरा। रेवत्। अस्मभ्यम्। पुर्वणीक। पुर्वनीकेति पुरुऽ
अनीक। दीदिहि। श्री ॥ १८ ॥ क्षपः। राजन्। उत। त्मना। अग्ने।

॥२०॥

वस्तोः।उत।उषसः।सः।तिग्मजम्भेतितिग्मऽजम्भ।रक्ष
सः।दह।प्रति।१९ भद्रः।नः।अग्निः।आहुतइत्याऽहुतः।भ
द्रा।रातिः।सुभगेतिसुऽभग।भद्रः।अध्वरः।भद्राः।उत।प्र
शस्तयइतिप्रऽशस्तयः।भद्राः।उत।प्रशस्तयइतिप्रऽश
स्तयः।भद्रम्।मनः।कृणुष्व।वृत्रतूर्येइतिवृत्रऽतूर्ये।येन।
समत्स्वितिसम्ऽत्सु।सासहः।ससहइतिससहः। घं २०
येना।समत्स्वितिसम्ऽत्सु।सासहः।ससहइतिससहः।अ
व।स्थिरा।तनुहि।भूरि।शर्धताम्।वनेम।ते।अभिष्टिभिरि
त्यभिष्टिऽभिः।२२।।अग्निम्।आतम्।मन्ये।यः।वसुः।अस्तम्।

प०
३३

यम्।आ।यन्ति।धेनवः।अस्तम्।अर्वन्तः।आशवः।अस्तम्।नि
त्यासः।वाजिनः।इषम्।स्तोतृभ्य इति स्तोतृऽभ्यः।आ।भर।
ओं २३ सः।अग्निः।यः।वसुः।गृणे।सम्।यम्।आयन्तीत्या
यन्ति।धेनवः।सम्।अर्वन्तः।रघुद्रुव इति रघुऽद्रुवः।सम्।
सुजातास इति सुऽजातासः।सूरयः।इषम्।स्तोतृभ्य इ
ति स्तोतृऽभ्यः।आ।भर ओं २४ उभे इत्युभे।सुश्चन्द्र।सु
चन्द्रेति सुऽचन्द्र।सर्पिषः।दर्वी इति दर्वी।श्रीणीषे।आस
नि।उतो इत्युतो।नः।उत्।पुपूर्याः।उक्थेषु।शवसः।पते।
इषम्।स्तोतृभ्य इति स्तोतृऽभ्यः।आ।भर मे २५ अग्ने।

ऋ०
६३

अश्वम

तम् । अर्वा न । स्तोमैः ॥ क्रतुम् । न । भद्रम् । हृदिस्पृशमिति हृ
दिःस्पृशम् । ऋध्याम ते । ओहैः ॥ २५ अध । हि । अग्ने । क्रतोः । भ
द्रस्य । दक्षस्य । साधोः ॥ रथीः ॥ ऋतस्य । बृहतः ॥ बभूथ ।
लं ॥ २६ ॥ एभिः ॥ नः ॥ अर्कैः ॥ भव । नः ॥ अर्वाङ् ॥ स्वः ॥ न ॥ ज्यो
तिः ॥ अग्ने । विश्वेभिः ॥ सुमनाः इति सुऽमनाः ॥ अनीकैः ॥ घी
॥ २८ अग्निम् । होतारम् । मन्ये । दास्वन्तम् । वसुम् । सूनुम्
सहसः । जातवेदसमिति जातऽवेदसम् । विप्रम् । न । जातवे
दसमिति जातऽवेदसम् । यः । ऊर्ध्वया । स्वध्वर इति सुऽअध्वरः ।
देवः । देवाच्या । कृपा । घृतस्य । विभ्राष्टिमिति विऽभ्राष्टिम्

अनु। वष्टि। शोचिषा। आजुह्वा। नस्येसाऽजुह्वानस्य। सर्पिषः।
मुः २९ अग्नेत्वम्। वसुरग्निः। इमाः। तिस्रोऽई योगणान्ताः।
प ३. ७ येन। ऋषयः। तपसः। सत्रम्। आयन्। इन्धानाः।
अग्निम्। स्वः। आभरन्तः इत्याऽभरन्तः। तस्मिन्। अहम्। नि। द
धे। नाके। अग्निम्। यम्। आहुः। मनवः। स्तीर्णबर्हिषमिति स्ती
र्णऽबर्हिषम्। द्यौं १ तम्। पत्नीभिः। अनु। ग। च्छेम। पुत्रैः। भ्रा देवाः।
तृभिरिति भ्रातृऽभिः। उत। वा। हिरण्यैः। नाकम्। गृभ्णानाः।
सुकृतस्येति सुऽकृतस्य। लोके। तृतीये। पृष्ठे। अधि। रोचने।
दिवः॥ २ आ। वाचः। मध्यम्। अरुहत्। भुरण्युः। अयम्। अग्निः।

सप्ततिरितिसप्तः।पतिः।चेकितानः।पृष्ठे।पृथिव्याः।निहित
इतिनिऽहितः।दविद्युतत्।अधस्पदम्।अधःपदमित्यधःऽ
पदम्।कृणुताम्।ये।पृतन्यवः।३।अयम्।अग्निः।वीरतम
इतिवीरऽतमः।वयोधाइतिवयःऽधाः।सहस्रियः।द्योतता
म्।अप्रयुच्छन्नित्यप्रऽयुच्छन्।विभ्राजमानइतिविऽभ्राजमा
नः।सरिरस्य।मध्ये।उप।प्र।याहि।दिव्यानि।धाम॥४॥
सम्प्रच्यवध्वमितिसम्ऽप्रच्यवध्वम्।उप।सम्प्रयातेतिस
म्ऽप्रयात।अग्ने।पथः।देवयानानितिदेवऽयानान्।कृणुध्व
म्।पुनरितिपुनः।कृण्वाना।पितरा।युवाना।अन्वातांसी
दित्यनुऽआतांसीत्।त्वयि।तन्तुम्।एतम्।५।उत्।बुध्य

स्व।अग्ने।प्रति।जागृहि।त्वम्।इष्टापूर्त्ते इतीष्टापूर्त्ते।सम्।सृ
जेथाम्।अयम्।च।अस्मिन्।सधस्थ इति सध ऽ स्थे।अधि।
उत्तरस्मिन्नित्युत्ऽतरस्मिन्।विश्वे।देवाः।यजमानः।च।सी
दत इ ः ६ येन।वहसि।सहस्रम्।येन।अग्ने।सर्व्ववेदसमि
ति सर्व्वऽवेदसम्।तेन।इमम्।यज्ञम्।नः।नय।स्वः।देवेषु।ग
न्तवे खु ८ अयन्ते।ऋग्माणान्तः ८ ७ तपः।तपस्यः।शै
शिरो।परमेष्ठी।परमेस्थीति परमेऽस्थी।दिवः।सूर्य्यः।
ये १ लोकम्पृण न २ ता अस्य इ ३ इन्द्रं विश्वाः।अव
गणान्त ७ प्रोथत्।अश्वः।न।यवसे।अविष्यन्।यदा।
महः।संवरणादिति सम्ऽवरणात्।वि।अस्थात्।आत्।

अस्य । वातः । अनु । वाति । शोचिः । अध । स्म । ते । व्रजनम् ।
कृष्णम् । अस्ति द्विः ५ आयो न । यो । सदने । सादयामि । अन
तंछायायाम् । समुद्रस्य । हृदये । रश्मीवतीम् । रश्मिवतीमि
ति रश्मिऽवतीम् । भास्वतीम् । आ । या । द्याम् । भासि । आ । पृ
थिवीम् । आ । उरु । अन्तरिक्षम् । दिवम् । स्वः ६ सहस्रस्य । प्र
मेति प्रऽमा । प्रतिमेति प्रतिऽमा । उन्मेत्युत्ऽमा । साहस्रः । असि
सहस्राय । त्वा ये ७ ६ अग्नेजातान् ८ रापेमनासत्य
यसप्त ७ राज्ञसि पंचदश ७५ अयंपुरो दश १० अग्नि
मूर्द्धा त्रिंश ३० येनऋषयअष्टा ८ तपस्वसप्त ७ स
सानुवाकेषु पञ्चाशीति युंजानग्नेजातान्पञ्चाशीतिः ।

ति

स्त

प॰
६६

८५ अग्निर्हेतीनां इन्द्रोहेतीनाम् । वरुणोहेतीनां सोमो
हेतीनां ब्रहस्पतिर्हेतीनां आज्यप्रौगम्म रुत्वतीयनिष्के
वल्यम् रथन्तरꣳ साम ब्रहसाम वैरूपꣳ साम वैराजꣳ
साम पूण्यक्कर रैवते साम पुञ्जिकस्थले मेनकाधाने प्रम्लो
चन्ती च व्याघ्रे विश्वाची आपः उर्ध्वे पूयवस्फूर्जन्न्
इति श्री शुक्लयजुः वेद पद संहितायां षोडषोध्यायः
१६ ॥ हरिः ॐम् नमः । ते । रुद्र । मन्यवे । उतो । इत्युतो
ते । इषवे । नमः । बाहुभ्यामिति बाहु ऽ भ्याम् । उत । ते । नमः ॥
जिं १ या । ते । रुद्र । शिवा । तनूः । अघोरा । अपापकाशिनी
त्यपाप ऽ काशिनी । तया । नः । तन्वा । शन्तमयेति शम् ऽ

रा॰
६६

तमया। गिरिशन्तेति गिरिऽशन्त। अभि। चाकशीहि २
याम्। इषुम्। गिरिशन्तेति गिरिऽशन्त। हस्ते। बिभर्षि। अस्त
वे। शिवाम्। गिरित्रेति गिरिऽत्र। ताम्। कुरु। मा। हिंसीः। पु
रुषम्। जगत्। षुं ३ शिवेन। वचसा। त्वा। गिरिशेति गिरिऽश
अच्छ। वदामसि। यथा। नः। सर्वम्। इत्। जगत्। अयक्ष्म
म्। सुमना इति सुऽमनाः। असत्। ४। अधि। अवोचत्। अधि
वक्तेत्यधिऽवक्ता। प्रथमः। दैव्यः। भिषक्। अहीन्। च। सर्वान्।
जम्भयन्। सर्वाः। च। यातुधान्य इति यातुऽधान्यः। अधराचीः।
परा। सुव। ल्ले ५ असौ। यः। ताम्रः। अरुणः। उत। बभ्रुः। सुम
ङ्गल इति सुऽमङ्गलः॥ ये। च। एनम्। रुद्राः। अभितः। दिक्षु। श्रि

ताः। सहस्रशइतिसहस्रऽशः। अव। एषाम्। हेडः। ईमहे। ह्रौं
६ असौ। यः। अवसर्प्पतीत्यवऽसर्प्पति। नीलग्रीवइतिनीलऽ
ग्रीवः। विलोहितइतिविऽलोहितः। उत। एनम्। गोपाः। अदृश्रन्। अदृ
श्रन्। उदहार्य्यइत्युदऽहार्य्यः। सः। दृष्टः। मृडयाति। नः। ७
नमः। अस्तु। नीलग्रीवायेतिनीलऽग्रीवाय। सहस्राक्षायेतिस
हस्रऽअक्षाय। मीढुषे। अथोइत्यथो। ये। अस्य। सत्वानः। अ
हम्। तेभ्यः। अकरम्। नमः। ह्रीं॥८॥ प्र। मुञ्च। धन्वनः। त्वम्। उभ
योः। आर्त्न्योः। ज्याम्। याः। च। ते। हस्ते। इषवः। परा। ताः। भग
वइतिभगऽवः। वप। ह्रौं ९ विज्यमितिविऽज्यम्। धनुः। कपर्द्दि
नः। विशल्यइतिविऽशल्यः। बाणवानितिबाणऽवान्। उत। अ

नेषान्। अस्य। याः। इषवः। आभुः। अस्य। निषङ्गऽधिरिति निषङ्गऽधिः।
थ्यी १० परि। ते। धन्वनः। हेतिः। अस्मान्। वृणक्तु। विश्वतः। अ
थो इत्यथो। यः। इषुधिरितीषुऽधिः। तव। आरे। अस्मत्। नि। धेहि।
तम्। त्मौं ११ या। ते। हेतिः। मीढुष्टम। मीढुस्तमेति मीढुःऽत
म। हस्ते। बभूव। ते। धनुः। तया। अस्मान्। विश्वतः। त्वम्। अयक्ष्म
या। परि। भुज घ्वुं १२ अवतत्येत्यवऽतत्य। धनुः। त्वम्। सहस्राक्षे
ति सहस्रऽअक्ष। शतेषुध इति शतऽइषुधे। निशीर्येति निःऽशी
र्य। शल्यानाम्। मुखा। शिवः। नः। सुमना इति सुऽमनाः। भव।
१३ नमः। ते। आयुधाय। अनातताय। धृष्णवे। उभाभ्याम्। उ
त। ते। नमः। बाहुभ्यामिति बाहुऽभ्याम्। तव। धन्वने १४ मा

नः। म हान्तम्। उत। मा। नः। अर्भकम्। मा। नः। उक्षन्तम्। उत। मा।
नः। उक्षितम्। मा। नः। वधीः। पितरम्। मा। उत। मातरम्। मा। नः।
प्रियाः। तन्वः। रुद्र। रीरिषः। रिरिषइति रिरिषः॥ ई॥ १५॥ तोके।
तनये। आयुषि। गोषु। अश्वेषु। रीरिषः। रिरिषइति रिरिषः। वी
रान्। रुद्र। भामिनः। वधीः। हविष्मन्तः। सदम्। इत्। त्वा। हवामहे
॥ घं॥ १६॥ ७॥ हिरण्यबाहवइति हिरण्यऽबाहवे। सेनान्यइति
सेनाऽन्ये। दिशाम्। च। पतये। नमः। नमः। वृक्षेभ्यः। हरिकेशेभ्य
इति हरिऽकेशेभ्यः। पशूनाम्। पा। शष्पिञ्जराय। त्विषीमते। त्विषिम
तइति त्विषिऽमते। पथीनाम्। हरिकेशायेति हरिऽकेशाय। उपवी
तिनइत्युपऽवीतिने। पुष्टानाम्॥ ७॥ बभ्लुशाय। आव्याधिनइ

स्याऽव्याधिने। अन्नानाम्। भवस्य। हेत्यै। जगताम्। रुद्राय। आत
तायिनइत्याततऽयिने। क्षेत्राणाम्। सूताय। अहन्त्यै। वनानाम्॥ निं॥२ रोहिताय। स्थपतये। वृक्षाणाम्। भुवन्तये। वारिवस्कृ
ताय। वारिवःकृतायेतिवारिवःऽकृताय। ओषधीनाम्। मन्त्रि
णे। वाणिजाय। कक्षाणाम्। उच्चैर्घोषायेत्युच्चैःऽघोषाय। आ
क्रन्दयतइत्याऽक्रन्दयते। पत्तीनाम्॥ दिं॥ ३॥ कृत्स्नायतायेति
कृत्स्नऽआयताय। धावते। सत्वनाम्। सहमानाय। निव्याधि
नइतिनिऽव्याधिने। आव्याधिनीनामित्याऽव्याधिनीनाम्। ककु
भाय। निषङ्गिणे। स्तेनानाम्। निचेरवइतिनिऽचेरवे। परिचरा
येतिपरिऽचराय। अरण्यानाम्॥ दिं॥४॥ वञ्चते। परिवञ्चत

रु० ॥
६८ ॥

इति परिऽवञ्चते । स्तायूनाम् । निषङ्गिणे । इषुधिमत इतीषुधिऽम
ते । तस्कराणाम् । सृकायिभ्य इति सृकायिऽभ्यः । जिघांसद्भ्य
इति जिघांसत्ऽभ्यः । मुष्णताम् । असिमभ्य इत्यसिमत्ऽभ्यः
नक्तम् । चरभ्य इति चरत्ऽभ्यः । विकृन्तानाम् इति विऽकृन्तानाम् ।
५ ७ उष्णीषिणे । गिरिचराय इति गिरिऽचराय । कुलुञ्चाना
म् । इषुमभ्य इतीषुमत्ऽभ्यः । धन्वायिभ्य इति धन्वायिऽभ्यः । च
वः । आतन्वाभ्य इत्याऽतन्वानेभ्यः । प्रतिदधानेभ्य इति प्रतिऽदधा
नेभ्यः । आयच्छभ्य इत्याऽयच्छत्ऽभ्यः । अस्यभ्य इत्यस्यत्ऽभ्यः ॥
७ विसृजभ्य इति विसृजत्ऽभ्यः । विध्यभ्य इति विध्यत्ऽभ्यः ।
स्वपभ्य इति स्वपत्ऽभ्यः । जाग्रभ्य इति जाग्रत्ऽभ्यः । शयाने

रु० १
६८

भ्यः । आसीनेभ्यः । तिष्ठद्भ्य इति तिष्ठत्ऽभ्यः । धावद्भ्य इति धावत्ऽ
भ्यः । श्री २ सभाभ्यः । सभापतिभ्य इति सभापतिऽभ्यः । अश्वे
भ्यः । अश्वपतिभ्य इत्यश्वपतिऽभ्यः । आव्याधिनीभ्य इत्याऽव्या
धिनीभ्यः । विविध्यन्तीभ्य इति विऽविध्यंतीभ्यः । उगणाभ्यः । तृंह
तीभ्यः ॥ द्रो ॥ गणेभ्यः । गणपतिभ्य इति गणपतिऽभ्यः । व्रातेभ्यः
व्रातपतिभ्य इति व्रातपतिऽभ्यः । गृत्सेभ्यः । गृत्सपतिभ्य इति गृ
त्सपतिऽभ्यः । विरूपेभ्य इति विऽरूपेभ्यः । विश्वरूपेभ्य इति वि
श्वऽरूपेभ्यः ॥ श्रो ॥ ६ ॥ सेनाभ्यः । सेनानिभ्य इति सेनानिऽभ्यः ।
रथिभ्य इति रथिऽभ्यः । अरथेभ्यः । क्षत्तृभ्य इति क्षत्तृऽभ्यः । सङ्ग्रही
तृभ्य इति सङ्ग्रहीतृऽभ्यः । महद्भ्य इति महत्ऽभ्यः । अर्भकेभ्यः

॥ ओ ॥ ५ ॥ ७ ॥ तक्षभ्य इति तक्षऽभ्यः । रथकारेभ्य इति रथऽकारेभ्यः ।
कुलालेभ्यः । कर्म्मारेभ्यः । निषादेभ्यः । निसादेभ्य इति निऽसा
देभ्यः । पुञ्जिष्टेभ्यः । श्वनिभ्य इति श्वनिऽभ्यः । मृगयुभ्य इति मृ
गयुऽभ्यः ॥ ओ ॥ १ ॥ श्वभ्य इति श्वऽभ्यः । श्वपतिभ्य इति श्वपति
भ्यः । भवाय । रुद्राय । शर्वाय । पशुपतय इति पशुऽपतये । नील
ग्रीवायेति नीलऽग्रीवाय । शितिकण्ठायेति शितिऽकण्ठाय ।
॥ २ ॥ कपर्द्दिने । व्युप्तकेशायेति व्युप्तऽकेशाय । सहस्राक्षायेति सह
स्रऽअक्षाय । शतधन्वन इति शतऽधन्वने । गिरिशायायेति गि
रिऽशायाय । शिपिविष्टायेति शिपिऽविष्टाय । मीढुष्टमाय । मी
ढुस्तमायेति मीढुःऽतमाय । इषुमत इतीषुऽमते ॥ ३ ॥ ह्रस्वाय ।

आमनाय। बृहते। वर्षीयसे। वृद्धाय। संवृधॅति संऽवृधे। अग्र्या-
य। प्रथमाय॥ ५०॥ ७॥ आशवे। अजिराय। शीघ्र्याय। शीभ्याय।
उर्म्याय। अवस्वन्यायेत्यवःस्वन्याय। नादेयाय। द्वीप्याय॥ ५०॥
॥ ५॥ ७॥ ज्येष्ठाय। कनिष्ठाय। पूर्वजायेति पूर्वऽजाय। अपरजा-
येत्यपरऽजाय। मध्यमाय। अपगल्भायेत्यपऽगल्भाय। जघ-
न्याय। बुध्न्याय। सोभ्याय। प्रतिसर्यायेति प्रतिऽसर्याय।
याम्याय। क्षेम्यो श्लोक्याय। अवसान्यायेत्यवऽसान्याय।
उर्वर्याय। खल्याय॥ २०॥ २॥ वन्याय। कक्ष्याय। श्रवाय। प्रति-
श्रवायेति प्रतिऽश्रवाय। आशुषेणाय। आशुसेनायेत्याशु-
सेनाय। आशुरथायेत्याशुऽरथाय। शूराय। अवभेदिन इत्य

को॰॥ ७॥

य

वऽभेदिने नो ३ बिल्मिने।कवचिने।वर्म्मिणे।वरूथिने।श्रुता
य।श्रुतसेनायेति श्रुतऽसेनाय।दुन्दुभ्याय।आहनन्यायेत्याऽ
हनन्याय नो ४ धृष्णवे।प्रमृशायेति प्रऽमृशाय।निषङ्गि
णे।इषुधिमत इतीषुधिऽमते।तीक्ष्णेषव इति तीक्ष्णऽइषवे।आ
युधिने।स्वायुधायेति सुऽआयुधाय।सुधन्वन इति सुऽधन्वने।
नो ५ ७ स्रुत्याय।पथ्याय।काट्याय।नीप्याय।कुल्या
य।सरस्याय।नादेयाय।वैशन्ताय ३० १ कूप्याय।अव
ट्याय।ईध्र्याय।आतप्यायेत्याऽतप्याय।मेघ्याय।विद्युत्या
येति विऽद्युत्याय।वर्ष्याय।अवर्ष्याय।।नो ।।२।। वात्याय।रे
ष्म्याय।वास्तव्याय।वास्तुपायेति वास्तुऽपाय।सोमाय।रु

ग्राय। ताम्राय। अरुणाय। ३ शङ्गवऽइति शम्ऽगवे। पशुपतय
इति पशुऽपतये। उग्राय। भीमाय। अग्रेवधायेत्यग्रेऽवधाय। दूरे
वधायेति दूरेऽवधाय। हन्त्रे। हनीयसे। ओ ४ वृक्षेभ्यः। हरिके
शेभ्यऽइति हरिऽकेशेभ्यः। ताराय। शम्भवऽइति शम्ऽभवे। मयोभ
वऽइति मयःऽभवे। शङ्करायेति शम्ऽकराय। मयस्कराय। मयः
करायेति मयःऽकराय। शिवाय। शिवतरायेति शिवऽतराय। धै
५ ७ पार्याय। अवार्याय। प्रतरणायेति प्रऽतरणाय। उत्त
रणायेत्युत्ऽतरणाय। तीर्थ्याय। कूल्याय। शष्प्याय। फेन्याय।
रो १ सिकत्याय। प्रवाह्यायेति प्रऽवाह्याय। किंऽशिलाय।
क्षयणाय। कपर्दिने। पुलस्तिने। इरिण्याय। प्रपथ्यायेति प्रऽप

पथ्याय। से २ ॥ व्रज्याय। गोष्ठ्याय। गोस्थ्यायेति गोऽस्थ्याय।
तल्प्याय। गेह्याय। हृद्याय। निवेष्प्यायेति निऽवेष्प्या। काट्या
य। गह्वरेष्ठाय। गह्वरेस्थ्यायेति गह्वरेऽस्थ्याय। लो ३ शु
ष्क्याय। हरित्याय। पांसव्याय। रजस्याय। लोप्याय। उल
प्याय। ऊर्व्याय। सूर्व्यायेति सुऽउर्व्याय ॥ यो ॥ ४ ॥ पर्णाय।
पर्णशादायेति पर्णऽशादाय। अपगुरमाणायेत्यपऽगुरमाणा
य। अभिघ्नत इत्यभिऽघ्नते। आखिदत इत्याऽखिदते। प्रखिद
त इति प्रऽखिदते। इषुकृद्भ्य इतीषुकृत्ऽभ्यः। धनुष्कृद्भ्यः।
धनुःकृद्भ्य इति धनुःकृत्ऽभ्यः। च। वः। किरिकेभ्यः। देवाना
म्। हृदयेभ्यः। विचिन्वत्केभ्य इति विऽचिन्वत्केभ्यः। विक्षिणत्के

भ्यइतिविऽक्षिणत्केभ्यः ।आनिर्हतेभ्यइत्यानिःऽहतेभ्यः ॥
॥ ५ ॥ ७ ॥ द्रापे ।अन्धसः ।पते ।दरिद्र ।नीललोहितेति नीलऽलो
हित ।आसाम् ।प्रजानामिति प्रऽजानाम् ।एषाम् ।पशूनाम्
मा ।भेः ।मो इति मो ।रोः ।मो इति मो ।च ।नः ।किम् ।चन ।आ
ममत् ।दों ॥ १ ॥ इमाः ।रुद्राय ।तवसे ।कपर्दिने ।क्षयद्वीरायेति
क्षयत्ऽवीराय ।प्र ।भरामहे ।मतीः ।यथा ।शम् ।असत् ।द्वि
पद इति द्विऽपदे ।चतुष्पद इति चतुःऽपदे ।विश्वम् ।पु
ष्टम् ।ग्रामे ।अस्मिन् ।अनातुरम् ॥ २ ॥ या ।ते ।रुद्र ।शिवा ।त
नूः ।शिवा ।विश्वाहा ।भेषजी ।शिवा ।रुतस्य ।भेषजी ।तया

प॰
७३

नः । मृडय । जीवसे ॥ पं ३ परि । नः । हेतिः । रुद्रस्य । वृज्यात् । परि ।
त्वेषस्य । दुर्म्मतिरिति दुःऽमतिः । मही । गात् । अव । स्थिरा । मघ
वद्भ्य इति मघवत्ऽभ्यः । तनुष्व । मीढूः । तोकाय । तनयाय । मृ
ड ॥ श्रों ४ मीळ्हुष्टम । मीळ्हुस्तमेति मीळ्हुःऽतम । शिवतमे
ति शिवऽतम । शिवः । नः । सुमना इति सुऽमनाः । भव । परमे ।
वृक्षे । आयुधम् । निधायेति निऽधाय । कृत्तिम् । वसानः । आ ।
चर । पिनाकम् । बिभ्रत् । आ । गहि ॥ नों ५ विकिरिद्रेति विऽकि
रिद्र । विलोहितेति विऽलोहित । नमः । ते । अस्तु । भगव इति भ
गऽवः । याः । ते । सहस्रम् । हेतयः । अन्यम् । अस्मत् । नि । वपंतु
ताः ॥ णूं ६ सहस्राणि । सहस्रधा इति सहस्रऽधाः । बाह्वोः ।

रा॰
७३

तये। हेतयः। तासाम्। ईशानः। भगवइति भगऽवः। पराचीनाः। मु
खा। कृधि॥ ह्रां॥ ७ असङ्ख्यातेत्यसम्ऽख्याता। सहस्राणि।
ये। रुद्राः। अधि। भूम्याम्। तेषाम्। सहस्रयोजनइति सहस्रऽयो
जने। अव। धन्वानि। तन्मसि॥ चौ॥ ८ अस्मिन्। महति। अर्ण
वे। अन्तरिक्षे। भवाः। अधि॥ पूये ९ नीलग्रीवाइति नीलऽ
ग्रीवाः। शितिकण्ठाइति शितिऽकण्ठाः। दिवम्। रुद्राः। उपश्रि
ताइत्युपऽश्रिताः॥ दूं॥ १० शर्वाः। अधः। क्षमाचराइति क्षमाऽच
राः॥ मी॥ ११ वृक्षेषु। शष्पिञ्जराः। नीलग्रीवाइति नीलऽग्री
वाः। विलोहिताइति विऽलोहिताः॥ १२ भूतानाम्। अधिपतय
इत्यधिऽपतयः। विशिखासइति विऽशिखासः। कपर्दिनः।

पु॰
७५

र्बुदम्।न्यर्बुदमितिनि॰अर्बुदम्।समुद्रः।मध्यम्।अन्तः।परार्द्धइति
परा॰अर्द्धः।एताः।मे।अग्ने।इष्टकाः।धेनवः।सन्तु।अमुत्र।अ
ष्मिन्।लोके ॥ र्थ्यु ३ ॥ ऋतवः।स्थ।ऋतावृधः।ऋतवृधइ
त्यृत॰वृधः।ऋतुस्थाः।ऋतुस्थाइत्यृतु॰स्थाः।स्थ।ऋता
वृधः।ऋतवृधइत्यृत॰वृधः।घृतश्चुतइतिघृत॰श्चुतः
मधुश्चुतइतिमधु॰श्चुतः।विराजइतिवि॰राजः।नाम।कामदु
घाइतिकाम॰दुघाः।अक्षीयमाणाः ॥ स्त्रिंशं ४ ॥ समुद्रस्य।त्वा।
अवकया।अग्ने।परि।व्ययामसि।पावकः।अस्मभ्यम्।शिवः।
भव ॥ षं ५ ॥ हिमस्य।त्वा।जरायुणा।अग्ने।परि।व्ययामसि।
पावकः।अस्मभ्यम्।शिवः।भव ॥ षं ६ ॥ उपज्मन्।उप।वेत

॥ रा॰ ॥
॥ ७५ ॥

अ

सोऽअयातरा।नदीषु।अग्ने।पवित्तम्।अपाम्।असि।मण्डूकि।ता
भिः।आ।गहि।इमा।इमम्।नः।यज्ञम्।पावकवर्णमितिपावकऽव
र्णम्।शिवम्।कृधि रह्लीः ७।अपाम्।इदम्।न्ययनमितिनि॰
अयनम्।समुद्रस्य।निवेशनमितिनिऽवेशनम्।अन्यान्।ते।
अस्मत्।तपन्तु।हेतयः।पावकः।अस्मभ्यम्।शिवः।भव ज्ञु
॥ ८ ॥ अग्ने।पावक।रोचिषा।मन्द्रया।देव।जिह्वया।आ।देवान्।व
क्षि।यक्षि।च धी ९ सः।नः।पावक।दीदिव इति दीदिऽवः।अग्ने।
देवान्।इह।आ।वह।उप।यज्ञम्।हविः।च।नः ज्ञु ॥ १० ॥ पावकया।
यः।चितयन्त्या।कृपा।क्षामन्।रुरुचे।उषसः।न।भानुना।तू
र्वन्।न।यामन्।एतशस्य।नु।रणे।आ।यः।घृणे।न।ततृषाणः।

३

अजरः ॥ त्वमाः ॥ ११ नमः । ते । हरसे । शोचिषे । नमः । ते । अस्तु । अ
र्चिषे । अन्यान् । ते । अस्मत् । तपन्तु । हेतयः । पावकः । अस्मभ्यम् ।
शिवः । भव ॥ नृषदे । नृसदिति नृऽसदे । वेट् । अप्सुषदे । अप्सु
सदित्यप्सुऽसदे । बर्हिषदे । बर्हिसदिति बर्हिःऽसदे । वनसदिति
वनेऽसदे । स्वर्विदिति स्वःऽविदे । वेट् ॥ १२ ये । देवाः । देवानाम् ।
यज्ञियाः । यज्ञियानाम् । संवत्सरीणम् । उप । भागम् । आसते । अ
हुतादइत्यहुतऽअदः । हविषः । यज्ञे । अस्मिन् । स्वयम् । पिबन्तु
मधुनः । घृतस्य । जै ॥ १३ ये । देवाः । देवेषु । अधि । देवत्वमिति
देवऽत्वम् । आयन् । ये । ब्रह्मणः । पुरएतार इति पुरःऽएतारः । अ
स्य । येभ्यः । न । ऋते । पवते । धाम । किम् । चन । न । ते । दिवः । न । पृथि
व्याः । अधि । स्नुषु । ज्ञुः ॥ १४ प्राणदा इति प्राणऽदाः । अपानदा

इ सपानऽदाः । व्यानदा इति व्यानऽदाः । वर्च्चोदा इति वर्च्चःऽदाः । वरि
वोदा इति वरिवःऽदाः । अन्यान् । ते । अस्मत् । तपन्तु । हेतयः । पावकः ।
अस्मभ्यम् । शिवः । भव म्स्तु २५ ७ अग्निः । तिग्मेन । शोचिषा । 1
यासत् । विश्वम् । नि । अत्रिणम् । अग्निः । नः । वनुते । रयिम् । सां
॥ १ ॥ यः । इमा । विश्वा । भुवनानि । जुह्वत् । ऋषिः । होता । नि । असीद
त् । पिता । नः । सः । आशिषेत्याशिषा । द्रविणम् । इच्छमानः । प्रथ
मच्छदिति प्रथमऽछत् । अवरान् । आ । विवेश । क्तौ ॥ २ ॥ किम् । स्वित् ।
आसीत् । अधिष्ठानम् । अधिस्थानमित्यधिऽस्थानम् । आरम्भ
णमित्यारम्भणम् । कतमत् । स्वित् । कथा । आसीत् । यतः । भूमि
म् । जनयन् । विश्वकर्मेति विश्वऽकर्म्मा । वि । द्याम् । और्णोत् । म
हिना । विश्वचक्षा इति विश्वऽचक्षाः ॥ घ्यो ॥ ३ ॥ विश्वतश्चक्षुरि

॥ प० ॥
॥ ७८ ॥

ति विश्वतःऽचक्षुः । उत । विश्वतोमुख इति विश्वतःऽमुखः । विश्व
तोबाहुरिति विश्वतःऽबाहुः । उत । विश्वतस्पात् । विश्वतःपादि
ति विश्वतःऽपात् । सम् । बाहुभ्यामिति बाहुऽभ्याम् । धमति । सम् ।
पतत्रैः । द्यावाभूमी इति द्यावाभूमी । जनयन् । देवः । एकः ॥ ३
॥ ४ ॥ किम् । स्वित् । वनम् । कः । उँ इति । सः । वृक्षः । आस । यतः । द्या
वापृथिवी इति द्यावापृथिवी । निष्टतक्षुः । निस्ततक्षुरिति निः
ततक्षुः । मनीषिणः । मनसा । पृच्छत । इत् । उँ इति । तत् । यत् । अ
ध्यतिष्ठदित्यधिऽअतिष्ठत् । भुवनानि । धारयन् ५ या । ते । धाम
मानि । परमाणि । या । अवमा । या । मध्यमा । विश्वकर्मन्निति वि
श्वऽकर्मन् । उत । इमा । शिक्ष । सखिभ्य इति सखिऽभ्यः । हविषि ।

॥ रा० ॥
॥ ७८ ॥

स्वधावऽइतिस्वधाऽवः।स्वयम्।यजस्व।तन्वम्।वृधानः॥ द्यौ ॥
॥ ६ ॥ वाचस्पतिम्।गणान्त ॥ ७ ॥ विश्वकर्म्मन्हविषा।गणान्त ॥ ८ ॥
विश्वकर्म्मन्हविषावर्द्धनेनगणान्त ॥ ९ ॥ चक्षुषः।पिता।मनसा।
हि।धीरः।घृतम्।एनेऽइत्येने।अजनत्।नम्नमानेऽइतिनम्नमाने।
यदा।इत्।अन्ताः।अदृहन्त।पूर्वे।आत्।इत्।द्यावापृथिवीऽइति
द्यावापृथिवी।अप्रथेताम्॥ ॐ ॥ १ ॥ विश्वकर्मेतिविश्वऽकर्मा।
विमनाऽइतिविऽमनाः।आत्।विहायाऽइतिविऽहायाः।धाता।वि
धातेतिविऽधाता।परमा।उत।सन्दृगितिसम्ऽदृक्।तेषाम्।इ
ष्टानि।सम्।इषा।मदन्ति।यत्र।सप्तऋषीनितिसप्तऽऋषीन्।
परः।एकम्।आहुः॥ द्यौ ॥ २ ॥ यः।नः।पिता।जनिता।यः।वि

॥ ६ ॥
७८ ॥

धातेति वि॒ऽधाता। धामानि। वेद। भुवनानि। विश्वा। यः। देवानाम्।
नामधा इति नामऽधाः। एकः। एव। तम्। सम्प्रश्नमिति सम्ऽ
प्रश्नम्। भुवना। यन्ति। अन्या। ३ ते। आ। अयजन्त। द्रवि
णम्। सम्। अस्मै। ऋषयः। पूर्वे। जरितारः। न। भूना। असूर्ते।
सूर्ते। रजसि। निषत्ते। निसत्त इति निऽसत्ते। ये। भूतानि। सम
कृण्वन्निति सम्ऽअकृण्वन्। इमानि ४ परः। दिवा। परः। ए
ना। पृथिव्या। परः। देवेभिः। असुरैः। यत्। अस्ति। कम्। स्वित्।
गर्भम्। प्रथमम्। दध्रे। आपः। यत्र। देवाः। समपश्यन्तेति सम्ऽ
अपश्यन्त। पूर्वे। ५ तम्। इत्। गर्भम्। प्रथमम्। दध्रे। आपः। य
त्र। देवाः। समगच्छन्तेति सम्ऽअगच्छन्त। विश्वे। अजस्य। ना

॥ रा० ॥
७८ ॥

भौ।अधि।एकम्।अर्पितम्।यस्मिन्।विश्वानि।भुवनानि।तस्थुः॥

॥६ ना।तम्।विदाथ।यः।इमा।जजान।अन्यत्।युष्माकम्।अन्तर

म्।बभूव॥नीहारेण।प्रावृताः।जल्प्या।च।असुतृपऽइत्यसुऽत

ल पः।उक्थशासः।उक्थशासऽइत्युक्थऽशासः।चरन्ति।७ विश्वक

र्मेति विश्वऽकर्मा।हि।अजनिष्ट।देवः।आत्।इत्।गन्धर्वः।अ

भवत्।द्वितीयः।तृतीयः।पिता।जनिता।ओषधीनाम्।अपा

म्।गर्भम्।वि।अदधात्।पुरुत्रेति पुरुऽत्रा॥ ८ ॥ आ

शुः।शिशानः।वृषभः।न।भीमः।घनाघनः।क्षोभणः।च

र्षणीनाम्।सङ्क्रन्दनऽइति सम्ऽक्रन्दनः।अनिमिषऽइत्यनिऽमि

षः।एकवीरऽइत्येकऽवीरः।शतम्।सेनाः।अजयत्।साकम्।

इन्द्रः ॥ १ ॥ संक्रन्दनेनेति सम्ऽक्रन्दनेन । अनिमिषेणेत्यनिऽ
मिषेण । जिष्णुना । युत्कारेणेति युत्ऽकारेण । दुश्च्यवनेनेति दुःऽ
च्यवनेन । धृष्णुना । तत् । इन्द्रेण । जयत । तत् । सहध्वम् । युधः ।
नरः । इषुहस्तेनेतीषुऽहस्तेन । वृष्णा ॥ २ ॥ सः । इषुहस्तैरितीषुऽ
हस्तैः । सः । निषङ्गिभिरिति निषङ्गिऽभिः । वशी । संस्रष्टेति स
म्ऽस्रष्टा । सः । युधः । इन्द्रः । गणेन । संसृष्टजिदिति संसृष्ट
ऽजित् । सोमपा इति सोमऽपाः । बाहुशर्द्धीति बाहुऽशर्द्धी । उग्र
धन्वेत्युग्रऽधन्वा । प्रतिहिताभिरिति प्रतिऽहिताभिः । अस्ता ॥
॥ ३ ॥ बृहस्पते । परि । दीय । रथेन । रक्षोहेति रक्षःऽहा । अमि
त्रान् । अपबाधमान इत्यपऽबाधमानः । प्रभञ्जन्निति प्रऽ

पुष्पा।

भञ्जन्। सेनाः। प्रमृणइति प्रऽमृणः। जयन्। अस्माकम्। एधि।
अविता। रथानाम्। ॥ ४ ॥ बलविज्ञायइति बलऽविज्ञायः
स्थविरः। प्रवीरइति प्रऽवीरः। सहस्वान्। वाजी। सहमानः।
उग्रः। अभिवीरइत्यभिऽवीरः। अभिसत्वेत्यभिऽसत्वा। स
हजाइति सहऽजाः। जैत्रम्। इन्द्र। रथम्। आ। तिष्ठ। गोवि
दिति गोऽवित्॥ ५ ॥ गोत्रभिदमिति गोत्रऽभिदम्।
गोविदमिति गोऽविदम्। वज्रबाहुमिति वज्रऽबाहुम्। जयं
तम्। अज्म। प्रमृणन्तमिति प्रऽमृणन्तम्। ओजसा। इ
मम्। सजाताइति सऽजाताः। अनु। वीरयध्वम्। इन्द्रम्। सखा

यः। अनु। सम्। आ। रभध्वम्॥ ६ अभि। गोत्राणि। सहसा। गाह
मानः। अदयः। वीरः। शतमन्युरिति शतऽमन्युः। इन्द्रः। दुश्च
वन इति दुःऽच्यवनः। पृतनाषाट्। अयुध्यः। अस्माकम्। से
नाः। अवतु। प्र। युत्स्विति युत्ऽसु॥ ७ इन्द्रः। आसाम्। नेता।
बृहस्पतिः। दक्षिणा। यज्ञः। पुरः। एतु। सोमः। देवसेनानामि
ति देवऽसेनानाम्। अभिभञ्जतीनामित्यभिऽभञ्जतीनाम्।
जयन्तीनाम्। मरुतः। यन्तु। अग्रम्॥ ८ इन्द्रस्य। वृष्णः।
वरुणस्य। राज्ञः। आदित्यानाम्। मरुताम्। शर्द्धः। उग्रम्। म
हामनसामिति महाऽमनसाम्। भुवनच्यवानामिति भुवनऽच्या

वानाम् । घोषः । देवानाम् । जयताम् । उत् । अस्थात् ॥ सु
॥ ९ ॥ उत् । हर्षय । मघवन्निति मघऽवन् । आयुधानि । उत् । सत्व
नाम् । मामकानाम् । मनांऽसि । उत् । वृत्रहन्निति वृत्रऽहन् ।
वाजिनाम् । वाजिनानि । उत् । रथानाम् । जयताम् । यन्तु । घोषाः ।
॥ घे ॥ १० ॥ अस्माकम् । इन्द्रः । समृतेष्विति सम्ऽऋतेषु । ध्वजे
षु । अस्माकम् । याः । इषवः । ताः । जयन्तु । अस्माकम् । वीराः ।
उत्तरइत्युत्ऽतरे । भवन्तु । अस्मान् । उँ इत्यूँ । देवाः । अवत । हवे
षु ॥ श्रें ॥ ११ ॥ अमीषाम् । चित्तम् । प्रतिलोभयन्तीति प्रतिऽलोभय
न्ती । गृहाण । अङ्गानि । अप्वे । परा । इहि । अभि । प्र । इहि । निः । दह ।
हृत्स्विति हृत्ऽसु । शोकैः । अन्धेन । अमित्राः । तमसा । सच

णाम् जे ॥ १२ अवसृष्टेत्यवऽसृष्टा । परा । पत । शरव्ये । ब्रह्मसं
शितइतिब्रह्मऽसंशिते । गच्छ । अमित्रान् । प्र । पद्यस्व । मा ।
अमीषाम् । कम् । चन । उत् । शिषः ॥ १३ प्र । इत । जयत । न
रः । इन्द्रः । वः । शर्म । यछतु । उग्राः । वः । सन्तु । बाहवः । अनाधृ
ष्याः । यथा । असथ ॥ १४ असौ । या । सेना । मरुतः । परेषाम् ।
अभि । आ । एति । नः । ओजसा । स्पर्धमाना । ताम् । गूहत । त
मसा । अपव्रतेनेत्यपऽव्रतेन । यथा । अमीइत्यमी । अन्यः ।
अन्यम् । न । जानन् । ज्योः ॥ १५ यत्र । बाणाः । सम्पतन्तीति
सम्ऽपतन्ति । कुमाराः । विशिखाइवेतिविशिखाःऽइव

रा॰
८०

त्रः। नः। इन्द्रः। बृहस्पतिः। अदितिः। शर्म्म। यच्छतु। विश्वात। शर्म्म।
यच्छतु॥१६॥ मर्म्माणि। ते। वर्म्मणा। छादयामि। सोमः। त्वा। राजा।
अमृतेन। अनु। वस्ताम्। उरोः। वरीयः। वरुणः। ते। कृणोतु। जय
न्तम्। त्वा। अनु। देवाः। मदन्तु सूः १७ ७ उत्। एनम्। उत्तरामि
त्युत्ऽतराम्। नय। अग्ने। घृतेन। आहुतेत्याऽहुत। रायः। पोषेण।
सम्। सृज। प्रजयेतिप्रऽजया। च। बहुम्। कृधि १८ इन्द्र। इमम्।
प्रतरामितिप्रऽतराम्। नय। सजातानामिति सऽजातानाम्। अ
सत्। वशी। सम्। एनम्। वर्च्चसा। सृज। देवानाम्। भागदा इति भा
गऽदाः। असत्। इदं॥२॥ यस्य। कुर्म्मः। गृहे। हविः। तम्। अग्ने। वर्द्ध

या।त्वम्।तस्मै।देवाः॥अधि।ब्रुवन्।अयम्।च।ब्रह्मणः॥पतिः॥
स्त्यै ३ उदुच्चा।गणान्तः॥ ४ ॥ पञ्च्चा।दिदृशः॥देवीः॥यज्ञम्।अव
न्तु।देवीः॥अप।दुर्म्मतिमिति दुःऽमतिम्।बाधमानाः॥रायः॥
पोषे।यज्ञपतिमिति यज्ञऽपतिम्।आभजन्तीरित्याऽभज
न्तीः॥रायः॥पोषे।अधि।यज्ञः॥अस्थात्॥ ५ ॥ समिद्धे इति स
म्ऽइद्धे।अग्नौ।अधि।मामहानः॥ममहानइति ममहानः॥
उक्थपत्रइत्युक्थऽपत्रः॥ईड्यः॥गृभीतः॥तप्तम्॥घर्म्मम्।
परिगृह्येति परिऽगृह्य।अयजन्त।ऊर्ज्जा।यत्।यज्ञम्।अय
जन्त।देवाः॥ ६ ॥ दैव्याय।धर्त्रे।जोष्ट्रे।देवश्रीरिति देवऽश्रीः॥
श्रीमनाः॥श्रीमनाइति श्रीऽमनाः॥शतपयाइति शतऽपयाः॥

॥ रा ॥
॥ ८२ ॥

परिगृह्येतिपरिऽगृह्य।देवाः।यज्ञम्।आयन्।देवाः।देवेभ्यः।अध्वर्य
न्तः।अस्थुः।स्थुः॥७॥वीतम्।हविः।शमितम्।शमिता।यजध्यै।तुरी
यः।यज्ञः।यत्र।हव्यम्।एति।ततः।वाकाः।आशिषऽइत्याऽशिषः।
नः।जुषन्ताम्।स्थुः॥८॥सूर्य्यरश्मिरितिसूर्य्यऽरश्मिः।हरिके
शऽइतिहरिऽकेशः।पुरस्तात्।सविता।ज्योतिः।उत्।अयान्।अज
स्रम्।तस्य।पूषा।प्रसवऽइतिप्रऽसवे।याति।विद्वान्।सम्पश्यन्नि
तिसम्ऽपश्यन्।विश्वा।भुवना।नि।गोपाः॥९॥विमानऽइतिविऽमानः।
एषः।दिवः।मध्ये।आस्ते।आपप्रिवानित्याऽपप्रिऽवान्।रोदसीऽइ
तिरोदसी।अन्तरिक्षम्।सः।विश्वाचीः।अभि।चष्टे।घृताचीः।

अन्तरा। पूर्वम्। अपरम्। च। केतुम्॥ ष्ठों॥ १०॥ उद्धा। समुद्रः। अरुणः।
सुपर्ण इति सुऽपर्णः। पूर्वस्य। योनिम्। पितुः। आ। विवेश। मध्ये। दि-
वः। निहित इति निऽहितः। पृश्निः। अश्मा। वि। चक्रमे। रजसः। पाति।
अन्तौ॥ ष्ठौं॥ ११॥ इं द्रं विश्वाः गृणन्ति॥ १२॥ देवहूरिति देवऽहूः। यज्ञः।
आ। च। वक्षत्। सुम्नहूरिति सुम्नऽहूः। यज्ञः। आ। च। वक्षत्। यक्षत्।
अग्निः। देवः। देवान्। आ। च। वक्षत्॥ १३॥ वाजस्य। मा। प्रसव
इति प्रऽसवः। उद्ग्राभेणेत्युत्ऽग्राभेण। उत्। अग्रभीत्। अध।
सपत्नानिति सऽपत्नान्। इन्द्रः। मे। निग्राभेणेति निऽग्राभेण।
अधरान्। अकरित्यकः॥ धी॥ १४॥ उद्ग्राभमित्युत्ऽग्राभ-
म्। च। निग्राभमिति निऽग्राभम्। च। ब्रह्म। देवाः। अवीवृधन्॥

२त

अथ। सपत्नानिति सऽपत्नान्। इन्द्राग्नी इतीन्द्राग्नी। मे। विषूची
नौ। वि। अस्यताम्। ६५ ॥ ७ ॥ क्रमध्वम्। अग्निना। नाकम्। उख्य
म्। हस्तेषु। बिभ्रतः। दिवः। पृष्ठम्। स्वः। गत्वा। मिश्राः। देवेभिः।
आध्वम्। ली ॥ १ प्राचीम्। अनु। प्रदिशमिति प्रऽदिशम्। प्र। इ
हि। विद्वान्। अग्नेः। अग्ने। पुरोअग्निरिति पुरःऽअग्निः। भव। इ
ह। विश्वाः। आशाः। दीद्यानः। वि। भाहि। ऊर्जम्। नः। धेहि। द्विपद इ
ति द्विऽपदे। चतुष्पदे। चतुःपद इति चतुःऽपदे। २ पृथिव्याः।
अहम्। उत्। अन्तरिक्षम्। आ। अरुहम्। अन्तरिक्षात्। दिव
म्। आ। अरुहम्। दिवः। नाकस्य। पृष्ठात्। स्वः। ज्योतिः। अ

॥प॰॥
॥८४॥

गाम्।अहम्।हें॥३॥ स्रुचः।यन्तः।न।अप।ईक्षन्ते।आं।घाम्।रो
हन्ति।रोदसीइति रोदसी।यज्ञम्।ये।विश्वतोधारमिति विश्वतः।
धारम्।सुविद्वꣳसइति सुऽविद्वाꣳसः।वितेनिरइति विऽतेनि
रे॥धु॥४॥ अग्ने।आ।इहि।प्रथमः।देवतायेमिति देवऽयताम्।च
क्षुः।देवानाम्।उत।मर्त्यानाम्।इयक्ष्यमाणः।ऋतुभिरि
ति ऋतुऽभिः।सजोषाइति सऽजोषाः।स्रुचः।यन्तु।यजमानाः।
स्वस्ति॥ द्वे॥५॥ नक्तोषासासमनसा॰णान्त॥अ॥६॥ अग्ने।
सहस्राक्षेति सहस्रऽअक्ष।शतमूर्द्धन्निति शतऽमूर्द्धन्।शत
म्।ते।प्राणाः।सहस्रम्।व्यानाइति विऽआनाः।त्वम्।साहस्र
स्य।रायः।ईशिषे।तस्मै।ते।विधेम।वाजाय।स्वाहा॥ जे

॥रा॰॥
॥८४॥

सुपर्णइति सुऽपर्णः । असि । गरुत्मान् । पृष्ठे । पृथिव्याः । सीद
भासा । अन्तरिक्षम् । आ । पृण । ज्योतिषा । दिवम् । उत् । स्तभा
न । तेजसा । दिशः । उत् । दृंह ॥ ८ ॥ आजुह्वानइत्याऽजुह्वा
नः । सुप्रतीकइति सुऽप्रतीकः । पुरस्तात् । अग्ने । स्वम् । योनिम् ।
आ । सीद । साधुयेति साधुऽया ॥ ९ ॥ ताम् । सवितुः । वरेण्य
स्य । चित्राम् । आ । अहम् । वृणे । सुमतिमिति सुऽमतिम् । विश्व
जन्यामिति विश्वऽजन्याम् । याम् । अस्य । कण्वः । अदुहत् । प्र
पीनामिति प्रऽपीनाम् । सहस्रधारामिति सहस्रऽधाराम् । प
यसा । महीम् । गाम् ॥ १० ॥ विधेम । ते । परमे । जन्मन् । अग्ने । वि
धेम । स्तोमैः । अवरे । सधस्थइति सधऽस्थे । यस्मात् । योनेः ।

॥पू०॥
॥८५॥

उद्दारिथेस्कृतः। आरिथ। यजे। तम्। प्राचेइति चो। हवीꣳषि। जुहु
रे। समिद्धइति सम्ऽइद्धे ११ प्रेद्धइति प्रऽइद्धः। अग्ने। दीदिहि। पु
रः। नः। अजस्रया। सूर्म्या। यविष्ठ्य। त्वाम्। शश्वन्तः। वाजाः
१२ अग्नेतम्गणान्ता १३ चित्तिम्। जुहोमि। मनसा। घृते
न। यथा। देवाः। इह। आगमन्नित्या। गमन्। वीतिहोत्राइ
तिवीतिऽहोत्राः। ऋतावृधः। ऋतवृधइत्यृतऽवृधः। पत्ये।
विश्वस्य। भूमनः। जुहोमि। विश्वकर्मणइति विश्वऽकर्मणे।
विश्वाहा। अदाभ्यम्। हविः॥१४॥ सप्त। ते। अग्ने। समिधइ
तिसम्ऽइधः। सप्त। जिह्वाः। सप्त। ऋषयः। सप्त। धाम। प्रि
याणि। सप्त। होत्राः। सप्तधा। त्वा। यजन्ति। सप्त। योनीः

उप। यन्ति।

॥रा०॥
॥८५॥

आ । पृण स्वा । घृतेन । स्वाहा ॥ दिः ॥ १५ ॥ ७ ॥ शुक्रज्योतिरिति शु
क्रऽज्योतिः । च । चित्रज्योतिरिति चित्रऽज्योतिः । सत्यज्योति
रिति सत्यऽज्योतिः । ज्योतिष्मान् । शुक्रः । ऋतपा इत्यृतऽ
पाः । अत्यंहा इत्यतिऽअंहाः ॥ १ ॥ ईदृङ् । अन्यादृङ् । सदृ
ङिति सऽदृङ् । प्रतिसदृङिति प्रतिऽसदृङ् । मितः । सम्मित
इति सम्ऽमितः । सभरा इति सऽभराः ॥ दै ॥ २ ॥ ऋतजिदित्यृतऽ
जित् । सत्यजिदिति सत्यऽजित् । सेनजिदिति सेनऽजित् । सुषेणः ।
सुसेन इति सुऽसेनः । अन्तिमित्र इत्यन्तिऽमित्रः । दूरेअमि
त्र इति दूरेऽअमित्रः । गणः ॥ धै ॥ ३ ॥ ऋतः । सत्यः । ध्रुवः । ध
रुणः । धर्त्ता । विधर्त्तेति विऽधर्त्ता । विधारय इति विऽधारयः ।

८४ ईदृक्षासः । एतादृक्षासः । उँ इत्यूँ । सु । नः । सदृक्षासइ
ति सऽदृक्षासः । प्रतिसदृक्षासइति प्रतिऽसदृक्षासः । आ । इ
तन । मितासः । सम्मितासइति सम्ऽमितासः । नः । अद्य ।
सभरसइति सऽभरसः । मरुतः । यज्ञे । अस्मिन् । म्येँ ५
स्वतवानिति स्वऽतवान् । प्रघासीति प्रऽघासी । सान्तपन
इति साम्ऽतपनः । गृहमेधीति गृहऽमेधी । क्रीडी । शाकी ।
उज्जेषीत्युत्ऽजेषी ध्ये ६ इन्द्रम् । दैवीः । विशः । मरुतः ।
अनुवर्त्मानइत्यनुऽवर्त्मानः । अभवन् । यथा । इन्द्रम् । दैवीः ।
विशः । मरुतः । अनुवर्त्मानइत्यनुऽवर्त्मानः । अभवन् । ए
वम् । इमम् । यजमानम् । दैवीः । च । विशः । मानुषीः । च । अ

अनुवर्त्मान इत्यनुऽवर्त्मानः। भूयासुः। इति ॥ ८ ७ अश्म
न्नूर्जं पञ्च दश ॥ १५ ॥ अग्निस्तिग्मेन न च ॥ ८ ॥ चक्षुषः पिता
अष्ट ॥ ८ ॥ आ सुः। ह्रीशानः। सप्त दश ॥ १७ ॥ उद्देनमू पञ्च दश
॥ १५ ॥ क्रमध्वमग्निना पञ्च दश ॥ १५ ॥ सुऋ ज्योतिश्च सप्त
॥ ७ ॥ सहस्रानुवाकेषु षट्‌त्रिंशतिः ॥ ८६ ॥ ७ [redacted]
॥ १८ ॥ ७ ॥ ७
हरिः ॐ मा। इमम्। मा। स्तनम्। मा। ऊर्ज्जस्वन्तम्। धया। अपाम्। प्र
पीनमिति प्रऽपीनम्। मा। अग्ने। सरिरस्य। मध्ये। उत्सम्। मा। जुष
स्व। शतधारमिति शतऽधारम्। मा। अर्वन्ता। समुद्रियम्। मा। सद

॥ प० ॥
॥ ८७ ॥

नम् । आ । विन्नारस्व ॥ ऱ्येँ ॥ १ ॥ घृतम् । मिमिक्षे । घृतम् । अस्य । योनिः ।
घृते । श्रितः । घृतम् । उँ इत्यूँ । अस्य । धाम । अनु ष्वधम् । अनुस्व
धमित्यनुःस्वधम् । आ । वह । मादयस्व । स्वाहाकृतमिति स्वाहाः
कृतम् । वृषभ । वक्षि । हव्यम् ॥ टोँ ॥ २ ॥ समुद्रात् । ऊर्म्मिः । मधुमा
निति मधुःमान् । उत् । आरत् । उप । अंशुना । सम् । अमृतत्वमि
त्यमृतःत्वम् । आनट् । घृतस्य । नाम । गुह्यम् । यत् । अस्ति । जि
ह्वा । देवानाम् । अमृतस्य । नाभिः ॥ क्यौ ॥ ३ ॥ वयम् । नाम । प्र । ब्र
वाम । घृतस्य । अस्मिन् । यज्ञे । धारयाम । नमोभिरिति नमः
भिः । उप । ब्रह्मा । शृणवत् । शस्यमानम् । चतुःशृङ्ग इति चतुः
शृङ्गः । अवमीत् । गौरः । एतत् ॥ ६ ॥ चत्वारि । शृङ्गा । त्रयः ।

ऋ ५

॥ रा० ॥
॥ ८७ ॥

अस्य। पादाः। द्वे इति द्वे। शीर्षे इति शीर्षे। सप्त। हस्तासः। अस्य।
त्रिधा। बद्धः। वृषभः। रोरवीति। महः। देवः। मर्त्यान्। आ। विवे
श॥ ५ त्रिधा। हितम्। पणिभिरिति पणिऽभिः। गुह्यमानम्। ग
वि। देवासः। घृतम्। अनु। अविन्दन्। इन्द्रः। एकम्। सूर्यः। एक
म्। जजान। वेनात्। एकम्। स्वधया। निः। ततक्षुः॥ ६ एताः। अ
र्षन्ति। हृद्यात्। समुद्रात्। शतव्रजा इति शतऽव्रजाः। रिपुणा।
न। अवचक्षे इत्यवऽचक्षे। घृतस्य। धाराः। अभि। चाकशीमि।
हिरण्ययः। वेतसः। मध्ये। आसाम्। एते। अर्षन्ति। ऊर्म्मयः।
घृतस्य। मृगाइवेति मृगाःऽइव। क्षिपणोः। ईषमाणाः॥ ७

सिन्धोरिवेति सिन्धोःऽइव।प्राध्वनइति प्रऽअध्वने।शूघनासः।
वातप्रमियइति वातऽप्रमियः।पतयन्ति।यह्वाः।घृतस्य।धाराः।
अरुषः।न।वाजी।काष्ठाः।भिन्दन्।ऊर्मिभिरित्यूर्मिऽभिः।पि
न्वमानः॥७॥ अभि।प्रवन्त।समनेवेति समनाऽइव।योषाः।क
ल्याण्यः।स्मयमानासः।अग्निम्।घृतस्य।धाराः।समिधइ
ति सम्ऽइधः।नसन्त।ताः।जुषाणः।हर्यति।जातवेदाइति जा
तऽवेदाः॥८॥ कन्याइवेति कन्याःऽइव।वहतुम्।एतवै।ऊँ
इत्यूँ।अञ्जि।अञ्जानाः।अभि।चाकशीमि।यत्र।सोमः।सूय
ते।यत्र।यज्ञः।घृतस्य।धाराः।अभि।तत्।पवन्ते॥९॥ अभि।
अर्षत।सुष्टुतिम्।सुस्तुतिमिति सुऽस्तुतिम्।गव्यम्।आजिम्।

अस्मासु। भद्रा। द्रविणानि। धत्त। इमम्। यज्ञम्। नयत। देवता। नः।
घृतस्य। धाराः। मधुमदिति मधुऽमत्। पवन्ते ॥ ११ ॥ धामन्। ते। वि
श्वम्। भुवनम्। अधि। श्रितम्। अन्तरित्यन्तः। समुद्रे। हृदि। अन्तः।
आयुषि। अपाम्। अनीके। समिथ इति सम्ऽइथे। यः। आभृत इ
त्याऽभृतः। तम्। अश्याम। मधुमन्तमिति मधुऽमन्तम्। ते। ऊर्मि
म् ॥ ध्याः ॥ १२ ॥ ७ ॥ वाजः। च। मे। प्रसव इति प्रऽसवः। प्रयतिरि
ति प्रऽयतिः। प्रसितिरिति प्रऽसितिः। धीतिः। क्रतुः। स्वरः। श्लो
कः। श्रावः। श्रुतिः। ज्योतिः। स्वरिति स्वः। च। मे। यज्ञेन। कल्पन्ता
म्। यो ॥ १ ॥ प्राणः। अपान इत्यपऽआनः। व्यान इति विऽआनः।
असुः। चित्तम्। आधीतमित्याऽधीतम्। वाक्। मनः। चक्षुः। श्रो

प०
८९

ग्मा। दक्षः। बलम्। द्वि २ ओजः। सहः। आस्मा। तनूः। शर्म्म। वर्म्म १
अङ्गानि। अस्थीनि। परूंषि। शरीराणि। आयुः। जरा हिं ३
ज्येष्ठ्यम्। आधिपत्यमित्याधि॰पत्यम्। मन्युः। भामः। अमः। ओ
मः। ज्येमा। महिमा। वरिमा। प्रथिमा। वर्षिमा। द्राघिमा। वृढुम्
वृढिः। द्युः ४ ७ सत्सम्। ग्रहा। जगत्। धनम्। विश्वम्। म
हः। क्रीळा। मोदः। जातम्। जनिष्यमाणम्। सूक्तमितिसु॰उक्त
म्। सुवृक्तमितिसु॰वृक्तम् छि ८ वित्तम्। वेधम्। भक्तम्। भ
विष्यत्। सुगमितिसु॰गम्। सुपथ्यमितिसुः पथ्यम्। ऋदु
म्। ऋद्धिः। क्लृप्तम्। क्लृप्तिः। मतिः। सुमतिरिसु॰मतिः पैं २
यन्ता। धर्त्ता। क्षेमः। धृतिः। विश्वम्। महः। सँघिदितिसम्॰वि

रा०
८९

त्य॥ ह्लात्रम्॥ सीरम्॥ लयः॥ सृः॥ प्रसृरिति प्रऽसृः॥ त्रिं ३ शाम॥
मयः॥ प्रियम्॥ अनुकाम इत्यनुऽकामः॥ कामः॥ सौमनसः॥ भगः॥
द्रविणम्॥ भद्रम्॥ श्रेयः॥ वसीयः॥ यद्गाः॥ गिनः ६ ७ ऊर्क्॥ सू
नृता॥ पयः॥ रसः॥ घृतम्॥ मधु॥ सम्धिः॥ सपीतिरिति सऽपीतिः॥
कृषिः॥ वृष्टिः॥ जैत्रम्॥ औभिद्यमित्योत्ऽभिद्यम्॥ २ ॥ ऋतम्॥
अमृतम्॥ अयक्ष्मम्॥ अनामयत्॥ जीवातुः॥ दीर्घायुत्वमिति दीर्घा
युऽत्वम्॥ अनमित्रम्॥ अभयम्॥ सुगमिति सुऽगम्॥ शयनम्॥ सु
षाइति सुऽउषाः॥ सुदिनमिति सुऽदिनम्॥ २ रयिः॥ रायः॥ पु
ष्टम्॥ पुष्टिः॥ भ्विति विऽभु॥ प्र॥ भ्विति प्रऽभु॥ पूर्णम्॥ पूर्णतरमिति
पूर्णऽतरम्॥ रूपवम्॥ अक्षितम्॥ अन्नम्॥ अदक्षत्॥ ३ २ श्रीह

वि

ये:।यवाः।माषाः।तिलाः।मुद्गाः।खल्वाः।प्रियङ्गवः।अणे
वः।श्यामाकाः।नीवाराः।गोधूमाः।मसूराः।। षि ।। छ ।। ७ अश्मा।
मृत्तिका।गिरयः।पर्वताः।सिकताः।वनस्पतयः।हिरण्यम्।
अयः।सीसम्।त्रपु।श्यामम्।लोहम्।। लि ।। १ ।। अग्निः।आपः।
वीरुधः।ओषधयः।कृष्टपच्याः इति कृष्टऽपच्याः।अकृष्टप
च्याः इत्यकृष्टऽपच्याः।ग्राम्याः।पशवः।आरण्याः।वित्तम्।
वित्तिः।भूतम्।भूतिः।। ची ।। २ ।। वसु।वसतिः।कर्म्म।शक्तिः।
अर्थः।एमः।इत्या।गतिः।। लो ।। [illegible] ।। ७ अग्निः।इन्द्रः।सो
मः।सविता।सरस्वती।पूषा।बृहस्पतिः।। है ।। १ ।। मित्रः।वरु
णः।धाता।त्वष्टा।मरुतः।~~मरुतः~~।विश्वे।देवाः।। हे ।। २ प

।। रू ।।
।। १ ।।

थिवी। अन्तरिक्षम्। द्यौः। समाः। नक्षत्राणि। दिशः। इन्द्रः॥
॥ हे॥ ३॥ ७॥ अंशुः। रश्मिः। अदाभ्यः। अधिपतिरित्यधिऽप
तिः। उपांशुरित्युपऽअंशुः। अन्तर्यामइत्यन्तःऽयामः।
ऐन्द्रवायवः। मैत्रावरुणः। आश्विनः। प्रतिप्रस्थानऽइतिप्र
तिऽप्रस्थानः। शुक्रः। मन्थी॥ र्थि॥ १। आग्रयणः। वैश्वदे
वे
वऽइतिवैश्वऽदेवः। ध्रुवः। वैश्वानरः। ऐन्द्राग्नः। महावैश्वदेव
ऽइतिमहाऽवैश्वदेवः। मरुत्वतीयाः। निष्केवल्यः। निःकेवल्य
ऽइतिनिःऽकेवल्यः। सावित्रः। सारस्वतः। पात्नीवतऽइतिपात्नी
ऽवतः। हारियोजनऽइतिहारिऽयोजनः॥ २॥ स्रुचः। चमसाः।
वायव्यानि। द्रोणकलशऽइतिद्रोणऽकलशः। ग्रावाणः। अ

षिषवणे। अधिसवने इत्यधिःसवने। पूतभृदिति पूतऽभृत्
आधवनीयइत्याऽधवनीयः। वेदिः। बर्हिः। स्वगाकारइति स्व
गाऽकारः। अवभृथइत्यवऽभृथः। २ अग्निः। घर्म्मः। अर्कः।
सूर्यः। प्राणः। अश्वमेधइत्यश्वऽमेधः। पृथिवी। अदितिः।
दितिः। द्यौः। अङ्गुलयः। शक्वरयः। दिशः। २२ ७ व्रत
म्। ऋतवः। संवत्सरः। तपः। अहोरात्रे इत्यहोरात्रे। ऊर्वष्ठी
वे इत्यूर्वष्ठीवे। बृहद्रथन्तरे इति बृहत्ऽरथन्तरे। २३ ५ ७
एका। तिस्रः। पञ्च। सप्त। नव। एकादश। त्रयोदशेति त्र
यःऽदश। पञ्चदशेति पञ्चऽदश। सप्तदशेति सप्तऽदश। न
वदशेति नवऽदश। एकविंशतिरित्येकऽविंशतिः। त्रयो

वि

त्विंशतिरिति त्रयःऽविंशतिः । पञ्चविंशतिरिति । षड्ऽवि
ंशतिः सप्तविंशतिरिति सप्तऽविंशतिः । नवविंशतिरिति
नवेःऽविंशतिः । एकत्रिंशदित्येकःऽत्रिंशत् । त्रयस्त्रिंश
दिति त्रयःऽत्रिंशत् । धो १ चतस्रः । अष्टौ ष दशा पोल
शा विंशतिः । चतुर्विंशतिरिति चतुःऽविंशतिः । अष्टावि
ंशतिरित्यष्टाऽविंशतिः । द्वात्रिंशत् । प [illegible] ंशदिति [illegible]
त्रिंशत् । चत्वारिंशत् । चत्वारिं [illegible] । [illegible] चतु [illegible]
रिंशत् । अष्टाचत्वारिंशदित्य [illegible] तिचत्वा [illegible]
त्यविरितित्रिःऽअविः । त्र्य, वरतेत्रिः [illegible] स्यः [illegible] तेन [illegible]

प०॥
९३॥

प्रात॥ ४८॥ वाजप्राण ॐ अ उ ये छ्यम [illegible] ंत्विन [illegible] च्यो।
उर्कृत्रतं चरपिर्धिं हय ः अ इमाच्याग्नि [illegible] सु [illegible] ग्मि [illegible] कि [illegible] च्छी।
अंशुः आग्रयणः। शुचश्चाग्निर्व्रतम [illegible] ौ ग्र [illegible] ग
श्चषष्ठवाद्व वाजाय इ यनो। आयुर्यज्ञेन स्तो [illegible] ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७
[redacted]
हरिः ॐ म॥ वाजस्य नु गणान्त ॥ १ ॥ विश्वे। अद्य। मरुतः। विश्वे।
ऊती। विश्वे। भवन्तु। अग्नयः। समिद्धा इति सम्ऽइद्धाः। विश्वे।
नः। देवाः। अवसा। आ। गमन्तु। विश्वम्। अस्तु। द्रविणम्। वा
जः। अस्मे इत्यस्मे॥ २॥ वाजः। नः। सप्त। प्रदिश इति प्रऽदिशः।

॥ रा० ॥
॥ ९३ ॥

चतस्रः । वा । परावतऽइति पराऽवतः । वाजः । नः । विश्वैः । देवैः ।
धनसाताविति धनऽसातौ । इह । अवतु ॥ ३ ॥ वाजः । नः । अद्य । प्र ।
सुवाति । दानम् । वाजः । देवान् । ऋतुभिरित्यृतुऽभिः । कल्पयाति ।
वाजः । हि । मा । सर्ववीरमिति सर्वऽवीरम् । चकार । र । श्वाः । आशाः ।
वाजपतिरिति वाजऽपतिः । भवेयम् ॥ ४ ॥ वाजः । पुरस्तोऽउत । रू
मध्यतः । नः । वाजः । देवान् । हविषा । वर्द्धयाति । वाजः । [illegible] । मा ।
र्ववीरमिति सर्वऽवीरम् । चकार । विश्वाः । आशाः । [illegible]
ति वाजऽपतिः । जयेयम् ॥ ज्यो ॥ ५ ॥ सम् । [illegible] । सृजा [illegible] सा ।
थिव्याः । सम् । मा । सृजामि । अ[illegible]रिस्य[illegible] भिः । ओ[illegible]धी[illegible] । सः ।

॥ प० ॥
॥ ९४ ॥

अहम्। वाजम्। सनेयम्। अग्ने॥ ३५ ॥ पयः। पृथिव्याम्। पयः। ओ
षधीषु। पयः। दिवि। अन्तरिक्षे। पयः। धाः। पयस्वतीः। प्रदिश इति
प्रऽदिशः। सन्तु। मह्यम्। सरस्वत्यै। वाचः। यन्तुः। यन्त्रेण। अ
ग्नेः। साम्राज्येनेति साम्ऽराज्येन। अभि। सिञ्चामि॥ ञ्चाः॥
॥ ३ ॥ ७ ॥ ऋताषाट्। ऋतधामेस्यृतऽधाम। अग्निः। गन्धर्वः।
तस्य। ओषधयः। अप्सरः। मुदः। नाम। सः। नः। इदम्। ब्रह्म
क्षत्रम्। पातु। तस्मै। स्वाहा। वाट्। ताभ्यः। स्वाहा॥ ३८ ॥ संहि
तइति सम्ऽहितः। विश्वसामेति विश्वऽसामा। सूर्य्यः। गन्धर्वः।
तस्य। मरीचयः। अप्सरसः। आयुवः। नाम॥ ३ ॥ ९ ॥ सुषुम्णः।
सुसुम्न इति सुऽसुम्नः। सूर्य्यरश्मिरिति सूर्य्यऽरश्मिः।

॥ रा० ॥
॥ ९४ ॥

चन्द्रमाः। गन्धर्वः। तस्य। नक्षत्राणि। अप्सरसः। भेकुरयः। ना
म॥ ३ इषिरः। विश्वव्यचा इति विश्वऽव्यचाः। वातः। गन्धर्वः।
तस्य। आपः। अप्सरसः। ऊर्जः। नाम॥ रखौ॥ ४ भुज्युः। सुपर्ण इति
सुऽपर्णः। यज्ञः। गन्धर्वः। तस्य। दक्षिणाः। अप्सरसः। स्तावाः। ना
म॥ रख्नौ॥ ५ प्रजापतिरिति प्रजाऽपतिः। विश्वकर्मेति विश्वऽक
र्म्मा। मनः। गन्धर्वः। तस्य। ऋक्सामानीत्यृक्ऽसामानि। अ
प्सरसः। एष्टय इत्याऽइष्टयः। नाम॥ मो॥ ६॥ सः। नः। भुवनस्य।
पते। प्रजापत इति प्रजाऽपते। यस्य। ते। उपरि। गृहाः। यस्य। वा।
इह। अस्मै। ब्रह्मणे। क्षत्राय। महि। शर्म। [illegible]च्छ। स्वाहा॥ ७ समु
द्रः। असि। नभस्वान्। आर्द्रदानुरित्यार्द्रऽदानुः। शम्भूरिति श

मः॥भूः॥मयोभूरितिमयः॥भूः॥अभि।मा।वाहि।स्वाहा।मारुतः।म
रुतां।गणः॥अवस्युः॥दुवस्वान्॥३॥ [illegible] स्तेगणान्त॥२॥
यावः॥गणान्त॥१॥०॥ रुचम्॥नः॥धेहि।ब्राह्मणेषु।रुचम्।राजस्वि
तिराजऽसु।नः॥कृधि।रुचम्।विश्येषु।शूद्रेषु।मयि।धेहि।रुचा।
रुचम्।रुच॥१८॥ तत्।त्वा।यामि।ब्रह्मणः॥वन्दमानः॥तत्।आ।
शास्ते।यजमानः॥हविर्भिरितिहविःऽभिः॥अहेळमानः॥वरुण।
इह।बोधि।उरुशंसेत्युरुऽशंस।मा।नः॥आयुः॥प्र।मोषीः॥
॥१२॥ स्वः॥न।घर्म्मः॥अर्कः॥शुक्रः॥ज्योतिः॥सूर्य्यः॥स्वाहा
श्रो॥१३॥७॥ अग्निम्।युनग्मि।शवसा।घृतेन।दिव्यम्।सुप
र्णमितिसुऽपर्णम्।वयसा।बृहन्तम्।तेन।गमेम।ब्रध्नस्य।

त्रिष्टुभम्। स्वरिति स्वः। रुहाणाः। अधि। नाकम्। उत्तममित्युत्ऽतमम्
॥ ५१ ॥ इमौ। ते। पक्षौ। अजरौ। पतत्रिणः। याभ्याम्। रक्षांसि।
अपहंसीत्यपऽहंसि। अग्ने। ताभ्याम्। पतेम। सुकृतामिति सुऽ
कृताम्। उं इत्यूं। लोकम्। यत्र। ऋषयः। जग्मुः। प्रथमजा इति प्रथ
मऽजाः। पुराणाः॥ ५२॥ इन्दुः। दक्षः। श्येनः। ऋतावा। ऋतवेत्यृ
तऽवा। हिरण्यपक्ष इति हिरण्यऽपक्षः। शकुनः। भुरण्युः। महान्।
सधस्थ इति सधऽस्थे। ध्रुवः। आ। निषत्तः। निसत्त इति निऽ
सत्तः। नमः। ते। अस्तु। मा। मा। हिंसीः॥ ५३॥ दिवः। मूर्द्धा। असि। पृथि
व्याः। नाभिः। ऊर्क्। अपाम्। ओषधीनाम्। विश्वायुरिति विश्वऽआयुः।
शर्म्म। सप्रथा इति सऽप्रथाः। नमः। पथे॥ ५४॥ विश्वस्य। मूर्द्धन्। अ

अप॰५
॰२६॥

धि। तिष्ठसि। श्रितः। समुद्रे। ते। हृदयम्। अ[illegible]स्य प्रऽसुः। आ
युः। अपः। दत्त। उदऽधिम्। भिन्त। दिवः। पर्ज
न्यात्। अन्तरिक्षात्। पृथिव्याः। ततः। नः। वृष्ट्या। अव
दिः॥५॥ इष्टः। यज्ञः। भृगुभिरिति भृगुऽभिः। आशीर्दा इ
त्याशीःऽदाः। वसुभिरिति वसुऽभिः। तस्य। नः। इष्टस्य। प्री
तस्य। द्रविणा। इह। आ। गमेः॥६॥ इष्टः। अग्निः। आऽहुत
इत्याऽहुतः। पिपर्तु। नः। इष्टम्। हविः। स्वगेति स्वऽगा। इद
म्। देवेभ्यः। नमः॥७॥ ६७ यत्। आकूतात्। इत्याऽकूतात्।
समसुस्रोदिति समऽअसुस्रोत्। हृदः। वा। मनसः। वा। स

॥रा॰॥
॥२६॥

मृतमितिसमृऽऋतम्। चक्षुषः। वा। ततृ। अनुप्रेतेत्यनुऽप्रे
ता। सुकृतामितिसुऽकृताम्। उँ इसँ। लोकम्। यत्र। ऋषयः। ज
ग्मुः। प्रथमजाइतिप्रथमऽजाः। पुराणाः॥ ३॥ ७ एतम्। स
धस्थेतिसधऽस्थाः। परिते। ददामि। यम्। आवहादित्याऽव
हात्। शेवधिमितिशेवऽधिम्। जातवेदाइतिजातऽवेदाः।
अन्वागन्तेत्यनुऽआगन्ता। यज्ञपतिरितियज्ञऽपतिः। वः।
अत्र। तम्। स्म। जानीत। परमे। व्योमन्नितिविऽओमन्॥ [illegible]॥ २
एतम्। जानाथ। परमे। व्योमन्नितिविऽओमन्। देवाः। सधस्था
इतिसधऽस्थाः। विद। रूपम्। अस्य। यत्। आगच्छादित्याऽग

प॰ ॥
९ ॥

धात्। पथिभिरिति पथिऽभिः। देवयानैरिति देवऽयानैः। इष्टा

पूर्त्ते इतीष्टापूर्त्ते। कृणवथ। आविः। अस्मै ॥ ३ ॥ उद्बुध्य स्व । ग्ना

न्ता ॥ ४ ॥ येन वहसि गणा न्ता ॥ ५ ॥ प्रस्तरेणेति प्रऽस्तरेण। परि

धिनेति परिऽधिना। स्रुचा। वेद्या। च। बर्हिषा। ऋचा। इमम्। यज्ञम्

ज्ञम्। नः। नय। स्वः। देवेषु। गन्तवे ॥ ६ ॥ यत्। दत्तम्। यत्। परा

दानमिति पराऽदानम्। यत्। पूर्त्तम्। याः। च। दक्षिणाः। तत्।

अग्निः। वैश्वकर्म्मण इति वैश्वऽकर्म्मणः। स्वः। देवेषु। नः।

दधत् ॥ ७ ॥ यत्र। धाराः। अनपेता इत्यनपऽइताः। मधोः। घृतस्य।

च। याः। तत्। अग्निः। वैश्वकर्म्मण इति वैश्वऽकर्म्मणः।

॥ श॰ ॥
॥ ९ ॥

स्वः। देवेषु। नः। दधत्॥२३ ८ ये। अग्नयः। पञ्चऽजन्याः इति
पञ्चऽजन्याः। अस्याम्। पृथिव्याम्। अधि। तेषाम्। असि।
त्वम्। उत्ऽतमः। प्र। नः। जीवातवे। सुव॥२४ ८
वार्त्रऽहत्यायेति वार्त्रऽहत्याय। शवसे। पृतनाषा[illegible]य। पृत
नासह्यायेति पृतनाऽसह्याय। च। इन्द्र। त्वा। आ। वर्त्तयाम
सि॥२५ ८ सहदानुमिति सहऽदानुम्। पुरुहूतेति पुरुऽहूत।
क्षियन्तम्। अहस्तं। इन्द्र। [illegible]म्। पिणक्। कुणारुम्। [illegible] व
त्रम्। वर्द्धमानम्। पियारुम्। अप [illegible] तव [illegible]
॥२ विनऽऋगणानन्त ८ [illegible]

गिरिस्था इति गिरिऽस्थाः। पराऽवतः
परस्याः। स्वकृम्। सम्ऽज्ञायेति सम् पविम्राद्
म्। विऽशत्रून्। जहि। वि। मृधः। नुदस्व। ७॥ वैश्वान ।नरः
ऊतये। आ। प्र। यातु। परावत इति पराऽवतः। अग्निः। नः। सु
ष्टुतीः। सुस्तुतीरिति सुऽस्तुतीः। उप। ८॥ पृष्टः। दिवि।
पृष्टः। अग्निः। पृथिव्याम्। पृष्टः। विश्वाः। ओषधीः। आ।
विवेश। वैश्वानरः। सहसा। पृष्टः। अग्निः। सः। नः। दिवा।
सः। रिषः। पातु। नक्तम्। ९॥ अश्याम। तम्। कामम्। अग्ने।
तव। ऊती। अश्याम। रयिम्। रयिव इति रयिऽवः। सुवीरमि

तिसुः वीरम्। अश्याम। वाजम्। अभि। वाजयन्तः। अश्याम।
द्युम्नम्। अजर। अजरम्। ते ॥ ७ ॥ वयम्। ते। अघ। ररिम। हि। का
मम्। उत्तानहस्ताइत्युत्तानऽहस्ताः। नमसा। उपसद्येत्युपऽ
स[illegible]द्य। यजिष्ठेन। मनसा। यक्षि। देवान्। अस्रेधता। मन्म
ना। विप्रः। अग्ने ॥ ८ ॥ धामछदिति धामऽछत्। अग्निः। इ
न्द्रः। ब्रह्मा। देवः। बृहस्पतिः। सचेतसइति सऽचेतसः। विश्वे।
देवाः। यज्ञम्। प्र। अवन्तु। नः। शुभे ॥ त्वंय्यविष्ठ। ऋ ते
नो ॥ १ ॥ ७ ॥ वाजस्यनुसत्ता ॥ ७ ॥ ऋता ऋ त्रयोदश ॥
गिंयुनग्मिसप्त ॥ ८ ॥ यद्वाकृतान ॥

॥प० ॥
२२॥

पञ्चानुवाकेषु षट्चत्वारिंशत
षष्ठच त्वारिंशत्पूर्त ॥छ॥ [illegible] ॥छ॥ [illegible] ॥
पदसंहितायां विंशतिमोध्याय ॥छ॥ ॥छ॥ ॥छ॥
॥छ॥ पद्मावत्या शुभस्थाने वैजेश्वे [illegible] रामालये
॥छ॥ वेन्यातटे तथा देवी अधिकारी बनाबे ॥ ॥छ॥
॥ ॥छ॥ ॥छ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥छ॥ ॥छ॥ ॥छ॥
॥ ॥छ॥ ॥छ॥ शुभं भवतु ॥छ॥ ॥छ॥ ॥छ॥
॥छ॥ ॥छ॥ स्वार्थं परोपकारार्थे ॥छ॥ ॥छ॥ ॥छ॥

॥रा०
२२॥

```
[OrderDescription]
,CREATED=27.02.20 12:40
,TRANSFERRED=2020/02/27 at 14:57:38
,PAGES=193
,TYPE=STD
,NAME=S0002904
,Book Name=M-2635-KAVYAPAD SANHITA YAJUVED
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
```

```
FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
```

```
FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
```

```
FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF
,FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF
,FILE48=00000048.TIF
,FILE49=00000049.TIF
,FILE50=00000050.TIF
,FILE51=00000051.TIF
,FILE52=00000052.TIF
,FILE53=00000053.TIF
,FILE54=00000054.TIF
,FILE55=00000055.TIF
```

```
FILE56=00000056.TIF
,FILE57=00000057.TIF
,FILE58=00000058.TIF
,FILE59=00000059.TIF
,FILE60=00000060.TIF
,FILE61=00000061.TIF
,FILE62=00000062.TIF
,FILE63=00000063.TIF
,FILE64=00000064.TIF
,FILE65=00000065.TIF
,FILE66=00000066.TIF
,FILE67=00000067.TIF
,FILE68=00000068.TIF
,FILE69=00000069.TIF
,FILE70=00000070.TIF
,FILE71=00000071.TIF
```

```
FILE72=00000072.TIF
,FILE73=00000073.TIF
,FILE74=00000074.TIF
,FILE75=00000075.TIF
,FILE76=00000076.TIF
,FILE77=00000077.TIF
,FILE78=00000078.TIF
,FILE79=00000079.TIF
,FILE80=00000080.TIF
,FILE81=00000081.TIF
,FILE82=00000082.TIF
,FILE83=00000083.TIF
,FILE84=00000084.TIF
,FILE85=00000085.TIF
,FILE86=00000086.TIF
,FILE87=00000087.TIF
```

```
FILE88=00000088.TIF
,FILE89=00000089.TIF
,FILE90=00000090.TIF
,FILE91=00000091.TIF
,FILE92=00000092.TIF
,FILE93=00000093.TIF
,FILE94=00000094.TIF
,FILE95=00000095.TIF
,FILE96=00000096.TIF
,FILE97=00000097.TIF
,FILE98=00000098.TIF
,FILE99=00000099.TIF
,FILE100=00000100.TIF
,FILE101=00000101.TIF
,FILE102=00000102.TIF
,FILE103=00000103.TIF
```

```
FILE104=00000104.TIF
,FILE105=00000105.TIF
,FILE106=00000106.TIF
,FILE107=00000107.TIF
,FILE108=00000108.TIF
,FILE109=00000109.TIF
,FILE110=00000110.TIF
,FILE111=00000111.TIF
,FILE112=00000112.TIF
,FILE113=00000113.TIF
,FILE114=00000114.TIF
,FILE115=00000115.TIF
,FILE116=00000116.TIF
,FILE117=00000117.TIF
,FILE118=00000118.TIF
,FILE119=00000119.TIF
```

```
FILE120=00000120.TIF
,FILE121=00000121.TIF
,FILE122=00000122.TIF
,FILE123=00000123.TIF
,FILE124=00000124.TIF
,FILE125=00000125.TIF
,FILE126=00000126.TIF
,FILE127=00000127.TIF
,FILE128=00000128.TIF
,FILE129=00000129.TIF
,FILE130=00000130.TIF
,FILE131=00000131.TIF
,FILE132=00000132.TIF
,FILE133=00000133.TIF
,FILE134=00000134.TIF
,FILE135=00000135.TIF
```

```
FILE136=00000136.TIF
,FILE137=00000137.TIF
,FILE138=00000138.TIF
,FILE139=00000139.TIF
,FILE140=00000140.TIF
,FILE141=00000141.TIF
,FILE142=00000142.TIF
,FILE143=00000143.TIF
,FILE144=00000144.TIF
,FILE145=00000145.TIF
,FILE146=00000146.TIF
,FILE147=00000147.TIF
,FILE148=00000148.TIF
,FILE149=00000149.TIF
,FILE150=00000150.TIF
,FILE151=00000151.TIF
```

```
FILE152=00000152.TIF
,FILE153=00000153.TIF
,FILE154=00000154.TIF
,FILE155=00000155.TIF
,FILE156=00000156.TIF
,FILE157=00000157.TIF
,FILE158=00000158.TIF
,FILE159=00000159.TIF
,FILE160=00000160.TIF
,FILE161=00000161.TIF
,FILE162=00000162.TIF
,FILE163=00000163.TIF
,FILE164=00000164.TIF
,FILE165=00000165.TIF
,FILE166=00000166.TIF
,FILE167=00000167.TIF
```

FILE168=00000168.TIF
,FILE169=00000169.TIF
,FILE170=00000170.TIF
,FILE171=00000171.TIF
,FILE172=00000172.TIF
,FILE173=00000173.TIF
,FILE174=00000174.TIF
,FILE175=00000175.TIF
,FILE176=00000176.TIF
,FILE177=00000177.TIF
,FILE178=00000178.TIF
,FILE179=00000179.TIF
,FILE180=00000180.TIF
,FILE181=00000181.TIF
,FILE182=00000182.TIF
,FILE183=00000183.TIF

```
FILE184=00000184.TIF
,FILE185=00000185.TIF
,FILE186=00000186.TIF
,FILE187=00000187.TIF
,FILE188=00000188.TIF
,FILE189=00000189.TIF
,FILE190=00000190.TIF
,FILE191=00000191.TIF
,FILE192=00000192.TIF
,FILE193=00000193.TIF
,
```